

Agenda – Pwyllgor y Llywydd

Lleoliad:	I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Committee Room 4 – Tŷ Hywel	Huw Gapper
Dyddiad: Dydd Gwener, 6 Tachwedd	Clerc y Pwyllgor
2020	0300 200 6565
Amser: 09.30	SeneddPLI@senedd.cymru

Yn unol â Rheol Sefydlog 34.19, mae'r Cadeirydd wedi penderfynu gwahardd y cyhoedd o gyfarfod y Pwyllgor at ddibenion diogelu iechyd y cyhoedd. Bydd y cyfarfod hwn yn cael ei ddarlledu'n fyw ar www.senedd.tv

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau (9.30)

Dogfennau atodol:

2 Craffu ar amcangyfrifon ariannol y Comisiwn Etholiadol ar gyfer 2021/22 a'i gynllun pum mlynedd

(9.35 – 10.30)

(Tudalennau 1 – 84)

Papur 1 – Amcangyfrifon ariannol a chynllun pum mlynedd y Comisiwn Etholiadol

Papur 1, Atodiad A – Amcangyfrifon ariannol y Comisiwn Etholiadol

Papur 2 – Chynllun pum mlynedd y Comisiwn Etholiadol

Papur 3 – Cyngor Gweinidogion Cymru ar amcangyfrif ariannol a chynllun pum mlynedd y Comisiwn Etholiadol

Papur 4 – Adroddiad gan y Rheolwr a'r Archwilydd Cyffredinol ar amcangyfrifon y Comisiwn Etholiadol ar gyfer 2021/22

Papur 5 – Gwybodaeth ychwanegol o'r Comisiwn Etholiadol

Y Fonesig Elan Closs Stephens CBE – Comisiynydd Etholiadol – Cymru

Bob Posner – Prif Weithredwr, Comisiwn Etholiadol Swyddog Cyfrifyddu

Kieran Rix – Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol

Rhydian Thomas – Pennaeth Comisiwn Etholiadol, Cymru

Dogfennau atodol:

Papur 1 – Amcangyfrif ariannol y Comisiwn Etholiadol

Papur 1, Atodiad A – Amcangyfrif ariannol y Comisiwn Etholiadol

Papur 2 – Chynllun pum mlynedd y Comisiwn Etholiadol

Papur 3 – Cyngor Gweinidogion Cymru ar amcangyfrif ariannol a chynllun pum mlynedd y Comisiwn Etholiadol

Papur 4 – Adroddiad gan Y Rheolwr a'r Archwilydd Cyffredinol ar amcangyfrif y Comisiwn Etholiadol ar gyfer 2021/22 (Saesneg yn unig)

Papur 5 – Gwybodaeth ychwanegol o'r Comisiwn Etholiadol

3 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod

Dogfennau atodol:

4 Craffu ar amcangyfrifon ariannol y Comisiwn Etholiadol ar gyfer 2021/22 a'r cynllun pum mlynedd: Trafod y dystiolaeth

(10.30 – 11.00)

Dogfennau atodol:

5 Papur i'w nodi

(Tudalennau 85 – 87)

Papur 5 – Llythyr gan Gadeirydd Pwyllgor Deddfwriaeth Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Dogfennau atodol:

Papur 5 – Llythyr gan Gadeirydd Pwyllgor Deddfwriaeth Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Y
Comisiwn
Etholiadol

The
Electoral
Commission

Ann Jones, AS
Cadeirydd Pwyllgor y Llywydd
Senedd Cymru
Caerdydd
CF99 1NA

1 Hydref 2020

Annwyl Cadeirydd,

Cyflwyno Amcangyfrif i'r Senedd

Mae'n falch gennyf allu cyflwyno, am y tro cyntaf, Amcangyfrif y Comisiwn Etholiadol ar gyfer ei waith mewn perthynas ag etholiadau datganoledig yng Nghymru yn ystod y flwyddyn ariannol 2021-22.

Fel y byddwch yn ymwybodol, mae cyflwyno'r Amcangyfrif hwn yn nodi man cychwyn ein hatebolrwydd ffurfiol i'r Senedd, ac rwyf yn ddiolchgar i staff y Comisiwn y Senedd am eu cyfraniadau at ddatblygu'r prosesau adrodd a chyfrifyddu sydd gennym ar waith bellach; a hoffwn ddiolch i chi a'r Llywydd, am eich mewnbwn wrth sicrhau ein bod wedi cyrraedd y garreg filltir sylweddol hon.

Cynhwysir [Cynllun Corfforaethol](#) y Comisiwn gyda'r amcangyfrif. Mae hwn yn nodi ein hamcanion ar gyfer y cyfnod, gan gynnwys y flwyddyn ariannol nesaf. Ar hyn o bryd rydym yn ymgynghori â'n rhanddeiliaid i'w hysbysu am ein hamcanion ar gyfer y pum mlynedd nesaf. Rydym yn disgwyl y byddwn yn gallu cyflwyno'r Cynllun Corfforaethol hwn i chi ar gyfer y cyfnod hyd at 2025-26 yn y misoedd nesaf. Byddem yn croesawu'r cyfle i drafod manylion y cynllun hwnnw gyda chi y pryd hynny.

Yn y flwyddyn i ddod, bydd y Comisiwn yn barod i gefnogi rheoleiddio effeithiol parthed etholiadau yng Nghymru. Mae hyn yn cynnwys gweithredu unrhyw newidiadau i gyfraith etholiadol a ddeddfwyd gan y Senedd, a gwella'r wybodaeth sydd ar gael i bleidleiswyr ynghylch ymgyrchu digidol. Byddwn hefyd yn dechrau gwaith ar raglen o weithgareddau i gynyddu capasiti'r gymuned gweinyddu etholiadol yng Nghymru er mwyn sicrhau ei bod yn gallu parhau i fodloni anghenion pleidleiswyr a'u galluogi i ymddiried o hyd yn ein democratiaeth.

Trefniadau cyllido

Tra bo tîm y Comisiwn yng Nghymru yn arwain gwaith sy'n ymwneud ag etholiadau datganoledig Cymru, mae hefyd yn tynnu ar arbenigedd rheoleiddio a chanllawiau'r sefydliad cyfan, gan ein galluogi i weithredu yn y modd mwyaf effeithlon a chost-effeithiol. Mae ein gwaith yng Nghymru yn elwa o'r arbenigedd hwn, ac yn gyfnewid am hynny, mae ein staff yn cyfrannu at waith ar [Tudalen y proymed](#) â'r DU gyfan.

O ganlyniad, mae ein Hamcangyfrifon ar gyfer y costau sy'n briodoladwy i'r Senedd wedi eu rhannu'n ddwy ffrwd.

- I. Costau sy'n uniongyrchol briodoladwy i'r Senedd, megis costau ein gweithgarwch mewn perthynas ag etholiadau'r Senedd ac etholiadau llywodraeth leol, a gweithgarwch sy'n ymwneud â'r gofrestr a ddefnyddir mewn perthynas ag etholiadau'r Senedd ac etholiadau llywodraeth leol yng Nghymru.

Yn y flwyddyn 2021-22, bydd hyn yn ymwneud yn bennaf â digwyddiadau etholiadol, ac yn canolbwyntio ar oruchwylio etholiadau'r Senedd yn 2021 a'r paratodau at etholiadau llywodraeth leol yn 2022.

Ein Hamcangyfrif ar gyfer y costau hyn yn 2021-22 yw £1,422k.

- II. Costau anuniongyrchol mewn perthynas â'r gyfran o gostau'r Comisiwn cyfan sy'n mynd at faterion etholiadol datganoledig, megis costau corfforaethol (gan gynnwys dibrisiant) sy'n sail i swyddogaethau cyffredinol y Comisiwn.

Fel y cytunwyd gyda chi a swyddogion Trysorfa EM, mae'r costau hyn wedi eu dosbarthu yn ôl canran o'r boblogaeth yn nata ONS (ganol 2019) gyda chyfran o 5% ar gyfer Cymru.

Mae'r costau ar gyfer 2021-22 yn dod i gyfanswm o £328k.

Bydd cydbwysedd cymharol y ddwy ffrwd hyn yn amrywio dros amser, gyda chostau uniongyrchol yn cynyddu mewn blynyddoedd gyda chylchredau etholiadol prysur; a chan hynny, byddant yn gostwng mewn blynyddoedd tawelach.

Darperir gwybodaeth bellach ynghylch y gweithgarwch a fydd yn cael ei gyllido trwy'r ddwy ffrwd isod, ac fe'i cynhwysir yn y Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth a ddarparwyd eisoes.

Bydd cyllid a gymeradwywyd gan y Senedd i fodloni costau gwaith y Comisiwn o dan y cynigion yn y llythyr hwn yn ogystal â'r Amcangyfrif yn cael eu tynnu gan Weinidogion Cymru o Gronfa Gyfunol Cymru. Y rheswm dros hyn yw gweinyddiaeth effeithiol gytunedig, gan nad yw Adran 129 Deddf Llywodraeth Cymru 2006 yn cynnwys y Comisiwn ar hyn o bryd - corff anllywodraethol annibynnol sy'n atebol i'r Senedd - fel corff taledig. Gellir cywiro'r eithriad hwn trwy ddiwygio'r Ddeddf ar y cyfle addas cynharaf.

Costau uniongyrchol briodoladwy: Cefnogi cyflawni etholiadau datganoledig a'r agenda diwygio etholiadol yng Nghymru

Dros y 12 mis nesaf, bydd gwaith y Comisiwn wrth gefnogi cyflawni etholiadau'r Senedd yn 2021 a pharatoi at etholiadau cynghorau yn 2022 yn ganolog i'n hamcanion, sef galluogi cyflawni etholiadau rhydd a theg, a sicrhau system dryloyw ar gyfer rheoleiddio cyllid gwleidyddol y gellir ymddiried ynddi.

Bydd etholiad y Senedd yn 2021 yn digwydd yng nghyd-destun y pandemig COVID-19. Bydd sicrhau bod gan y gymuned etholiadol y cydnerthedd i ymdopi â'r sefyllfa gyfnewidiol yn allweddol i'n gwaith wrth gefnogi'r etholiad, gan gadw anghenion pleidleiswyr yn flaenllaw yn ein hystyriaethau cynllunio fel eu bod yn gallu pleidleisio yn hyderus gan ddefnyddio eu dewis ddull pleidleisio. Byddwn yn parhau i gydweithio â Llywodraeth Cymru a'r gymuned etholiadol i gynllunio ar gyfer hyn.

Yn 2019-2020, deddfodd y Senedd i estyn yr etholfraint yng Nghymru i bobl 16 ac 17 oed a dinasyddion tramor cymwys. Bydd gweithrediad ymarferol y diwygiadau hyn yn ganolbwynt i'n gwaith yn y flwyddyn nesaf, a byddwn yn gweithio'n agos â'r gymuned etholiadol i sicrhau bod y pleidleiswyr sydd newydd eu rhyddfrenio yn ymwybodol o'u hawl i bleidleisio mewn etholiadau yng Nghymru, a bod ganddynt fynediad at wybodaeth glir ynghylch sut i arfer eu hawl. Rydym hefyd yn gweithio tuag at wella tryloywder i bleidleiswyr trwy ddatblygu Codau Ymarfer ar wariant ymgyrchu yn etholiadau datganoledig y Senedd.

Mae ein rhaglen waith fanwl i gefnogi cyflawni etholiadau datganoledig Cymru yn 2021-22 wedi ei chrynhofu mewn atodiad i'r llythyr hwn.

Tra cafwyd nifer o ddiwygiadau i'w croesawu ledled Prydain Fawr i'r canfasiad blynyddol yn 2020-21, mae angen diwygiadau pellach i wneud y system cofrestru etholiadol gyfredol yn fwy cydnaws â gwasanaethau cyhoeddus eraill. Mae dal i fod potensial sylweddol o ran archwilio sut gall data cyhoeddus cyfredol gael ei ddefnyddio i gefnogi diwygio pellach. Yn y flwyddyn i ddod, byddwn yn parhau i gydweithio â Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid eraill i fwrw'r gwaith hwn yn ei flaen.

Yn 2021-22, bydd y Comisiwn yn cwblhau safonau perfformiad newydd ar gyfer Swyddogion Cofrestru Etholiadol, ac rydym yn bwriadu gosod y safonau hynny gerbron y Senedd yn 2021. Ynghyd ag ystod o offerynnau sydd eisoes wedi eu datblygu, bydd y safonau yn cael eu defnyddio gan EROs a'r Comisiwn trwy gydol y flwyddyn i gefnogi dealltwriaeth a gwella perfformiad, gan sicrhau bod cofrestrau mor gywir a chyflawn â phosib.

Costau anuniongyrchol: Cefnogi gweithgarwch ehangach y Comisiwn

Mae'r costau anuniongyrchol y bydd y Senedd yn cyfrannu atynt yn sail i waith ehangach y Comisiwn wrth sicrhau tegwch, ymddiriedolaeth, a hyder yn ein prosesau democrataidd. Mae'r gwaith hwn yn cael ei gyflawni gan ddimoddd rheoleiddio, y gyfraith, polisi, cyfathrebu a chanllawiau ledled y DU. Mae'n cynnwys sicrhau ansawdd uchel mewn cofrestru a gweinyddu etholiadol ar draws y DU, a rhoi tryloywder i bleidleiswyr ynghylch yr arian a werir ac a dderbynnir gan bleidiau ac ymgyrchwyr.

Mae cyfran y Senedd o'r costau hyn hefyd yn cefnogi buddsoddi mewn rhaglenni gwaith i gynyddu hyder yn ein prosesau etholiadol. Mae hyn yn cynnwys cynyddu hyder pleidleiswyr yn nhryloywder ymgyrchu digidol, cynyddu dycnwch gweinyddwyr etholiadol i gyflawni etholiadau mewn amgylchedd cynyddol heriol, a rhoi gwell cymorth i bleidiau ac

ymgyrchwyr i sicrhau eu bod yn gallu cydymffurfio â'u rhwymedigaethau yn ôl cyfraith etholiadol. Gellir cael hyd i wybodaeth bellach ynghylch y rhaglenni gwaith hyn yn y Cynllun Corfforaethol amgaeedig.

Effaith COVID-19

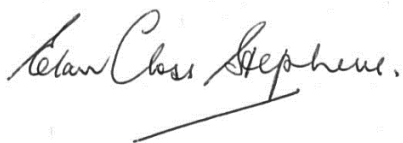
Fel y nodwyd uchod, mae'r Comisiwn yn gweithio'n agos â Llywodraeth Cymru, Bwrdd Cydlynu Etholiadol Cymru, a lechyd Cyhoeddus Cymru i ystyried a lleddfu effaith COVID-19 ar etholiadau datganoledig yng Nghymru. Mae cyllidebau cyfredol yn bodloni'r gwaith hwn.

Fodd bynnag, rydym yn ymwybodol bod polisi a chanllawiau COVID-19 yn ddarostyngedig i newid yn seiliedig ar yr epidemioleg sy'n datblygu o hyd, yn ogystal â'r sylfaen dystiolaeth sy'n dod i'r amlwg. Pe bai newid sylweddol yn hynt y pandemig, neu'r ymagwedd bolisi tuag ato, cyn etholiadau 2021 a 2022, mae'n bosib y bydd angen mesurau pellach nad oes darpariaeth ar eu cyfer yn yr Amcangyfrifon rydym yn eu cyflwyno. Os felly, efallai y bydd gofyn i ni gyflyno amcangyfrif atodol; byddem yn cydweithio'n agos â'ch swyddogion cyn cymryd y cam hwnnw.

Rwy'n gobeithio bod y cynigion hyn yn addas o ran bodloni'r heriau sy'n wynebu'r gymuned etholiadol a phleidleiswyr dros y flwyddyn ariannol nesaf. Byddwn, wrth gwrs, yn mesur effaith ein gwaith trwy gydol y flwyddyn i sicrhau bod ein gweithgareddau yn mynd i'r afael â'r heriau hyn.

Cymeradwyaf y gyllideb a'r cynllun hwn ar gyfer 2020/21 i Bwyllgor y Llywydd; edrychaf ymlaen at eu trafod â chi pan fydd yn addas gwneud felly.

Yn gywir

Y Fonesig Elan Closs Stephens CBE,
Comisiynydd Etholiadol - Cymru

Bob Posner
Prif Weithredwr, Comisiwn Etholiadol
Swyddog Cyfrifyddu

Amcangyfrif Blynyddol 2021-22

Costau'r Senedd	2021-22 £000s
Costau Uniongyrchol	
Gweinyddu Etholiadol	
Cymru	230
Cefnogaeth	5
Canllawiau	92
Cefnogaeth a Gwelliant	80
	407
Cyfreithiol	
Cyfreithiol	97
Rheoleiddio	109
	206
Cyfathrebu, polisi ac ymchwil	
Ymgyrchoedd a Hunaniaeth Gorfforaethol	559
Cyfathrebu a dysgu digidol	64
Cyfathrebu allanol	34
Ymchwil	63
Polisi	89
	809
Cyfanswm Costau Uniongyrchol	1,422
Costau Anuniongyrchol	
Adnoddau	255
Dibrisiant	73
	328
Cyfanswm Costau Anuniongyrchol	328
Cyfanswm cyfraniad	1,750

Atodiad: Gweithgarwch sy'n cefnogi etholiad y Senedd 2021 ac etholiadau llywodraeth leol 2022

Cefnogi cyfranogiad pleidleiswyr

Rydym am sicrhau bod pob etholwr cymwys yn gwybod sut i gofrestru a bwrw eu pleidlais yn etholiad y Senedd 2021 ac etholiadau llywodraeth leol 2022 yng Nghymru. Bydd hyn yn cynnwys derbyn gwybodaeth yn bell cyn y bleidlais i'w galluogi i wneud dewis deallus ynghylch eu dull pleidleisio.

Yn ystod gwanwyn 2021, byddwn yn cynnal ymgyrch ymwybyddiaeth gyhoeddus a fydd yn bwriadu cynyddu cofrestru etholiadol cyn etholiadau'r Senedd, gan ganolbwyntio ar gyrraedd grwpiau a dangynrychiolir, y rheiny sy'n wynebau rhwystrau ychwanegol o ran cofrestru, a'r bobl hynny sydd newydd eu rhyddfrenio ac a fydd yn pleidleisio am y tro cyntaf. Bydd yr ymgyrch hon yn cynnwys anfon gohebiaeth gwybodaeth pleidleiswyr i bob aelwyd yng Nghymru, a hithau'n cynnwys gwybodaeth ynghylch sut i gofrestru a phleidleisio. Byddwn hefyd yn parhau i ddarparu gwasanaeth gwybodaeth gyhoeddus ar gyfer pob etholwr yng Nghymru, gan ddarparu opsiynau cysylltu ar-lein, trwy e-bost, dros y ffôn, ac yn ysgrifenedig. Gan weithio gyda Chomisiwn y Senedd a Llywodraeth Cymru, rydym hefyd yn datblygu adnoddau addysgiadol ar gyfer ysgolion yng Nghymru er mwyn cefnogi llythrennedd gwleidyddol cyn etholiad y Senedd yn 2021.

Byddwn yn cynnal ymgyrch ymwybyddiaeth gyhoeddus debyg cyn etholiadau llywodraeth leol 2022, a bydd y gwaith hwnnw'n cychwyn ym mlwyddyn ariannol 2021-22

Cefnogi cyflawni'r etholiad

Bydd y Comisiwn yn cefnogi Swyddogion Canlyniadau a gweinyddwyr etholiadol ar y lefel etholaethol a rhanbarthol,. Byddwn yn rhoi tystiolaeth lafar ac ysgrifenedig ac yn darparu adnoddau, gan hwyluso hyfforddiant/sesiynau briffio ar weinyddu'r etholiad. Yn hyn o beth, byddwn yn gweithio ochr yn ochr â Bwrdd Cydlynu Etholiadol Cymru a Gweithgor Ymarferwyr Etholiadol Cymru, gan ddarparu gwasanaeth cyngor mewn perthynas â materion etholiadol. Yn y flwyddyn ariannol i ddod, byddwn hefyd yn datblygu ein cyfres o ganllawiau i gefnogi cyflawni etholiadau cynghorau 2022.

Cyn yr etholiad, bydd y Comisiwn hefyd yn gweithio gyda WECB a WEPWG i ganfod risgiau a heriau allweddol yr etholiadau cymhleth hyn, gan gynnwys goblygiadau COVID-19 ar gyfer y broses etholiadol. Bydd y Comisiwn hefyd yn rheoli perfformiad ROs yn erbyn y safonau perfformiad statudol trwy ein proses monitro perfformiad, yn ogystal â rhoi cymorth targededig i feysydd penodol lle bo angen.

Gwaith gydag ymgeiswyr ac asiantiaid, pleidiau, ac ymgyrchwyr

Bydd y Comisiwn yn darparu canllawiau i bleidiau, ymgyrchwyr ac ymgeiswyr cyn yr etholiadau. Byddwn yn rhoi cefnogaeth ychwanegol trwy sesiynau hyfforddi wedi eu teilwra lle bo angen i sicrhau bod yr endidau rheoledig hyn yn ymwybodol o'r rheolau sydd

ar waith ar gyfer y rheiny sy'n sefyll mewn etholiadau, gan gynnwys y rheolau newydd ynghylch anghymhwys. Byddwn yn cynnal cyfarfodydd Panel Pleidiau'r Senedd, yr wyf i yn eu cadeirio, yn chwarterol, a mynychu sesiynau briffio ar gyfer ymgeiswyr ac asiantiaid a arweinir gan awdurdodau lleol, a fydd yn rhoi cyfle uniongyrchol i ni roi cyngor a chanllawiau i'r rheiny sy'n sefyll mewn etholiadau. Byddwn hefyd yn darparu gwasanaeth cyngor trwy gydol y cyfnod rheoledig er mwyn darparu canllawiau ar ymgyrchu a hefyd rwymedigaethau adrodd ar ôl etholiadau.

Wedi'r etholiadau, byddwn yn cyhoeddi manylion gwariant pleidiau ac ymgyrchwyr. Lle bo gennym reswm dros amau bod y rheolau ymgyrchu yr ydym yn eu rheoleiddio wedi eu torri, byddwn yn cymryd camau priodol i sicrhau bod pobl yn cydymffurfio, ac i orfodi'r rheolau.

Ein nod yw sicrhau bod tryloywder i bleidleiswyr o ran yr arian a wariwyd ac a dderbyniwyd gan ymgeiswyr, pleidiau, ac ymgyrchwyr, a sicrhau bod yr holl ymgeiswyr, pleidiau, ac ymgyrchwyr yn deall eu rhwymedigaethau mewn perthynas â'r rheolau ymgyrchu a fydd mewn grym ar gyfer yr etholiad perthnasol.

Uniondeb Etholiadol

Er mwyn sicrhau yr ymddiriedir yn barhaus yn ein hetholiadau, byddwn yn parhau i weithio'n agos â'r pedwar Heddlu yng Nghymru, a'r arweinwyr uniondeb ym mhob un ohonynt. Byddwn yn hwyluso cyfarfodydd Rhwydwaith Uniondeb Cymru, a darparu canllawiau perthnasol i sicrhau bod eraill sydd â rolau rheoleiddio etholiadau yn cael eu briffio'n llawn ar faterion etholiadol. Bydd hyn yn osgoi dyblygu ein hymdrechion, fel y gallwn oll gyflawni ein rolau'n effeithiol.

Adrodd ar etholiadau

Mae dyletswydd statudol arnom adrodd ar weinyddiaeth y Senedd. Er mwyn llywio ein hadroddiad, byddwn yn cynnal ymchwil i brofiadau pleidleiswyr yn yr etholiad, byddwn hefyd yn tynnu ar safbwyntiau cyfranogwyr eraill yn yr etholiad, gan gynnwys ymgeiswyr, pleidiau gwleidyddol, a gweinyddwyr.

Fel rhan o'r broses adrodd, byddwn hefyd yn parhau i ystyried hygyrchedd y broses bleidleisio ar gyfer pobl anabl. Bydd hyn yn cynnwys cynnal ymchwil yn uniongyrchol gyda phobl anabl, a thrwy sefydliadau megis RNIB Cymru.

Bydd ein hadroddiad ar yr etholiad yn cael ei gyflwyno i'r Senedd, a, lle bo'n addas, gallem gynnwys argymhellion ar gyfer gwella cyflawniad etholiadau yn y dyfodol er lles pleidleiswyr. Byddwn yn parhau i groesawu cyfleoedd i drafod ein canfyddiadau gydag Aelodau'r Senedd, p'un ai'n unigol, neu drwy Bwrdd Cyngori Cymru a Phwyllgorau perthnasol.

Arsylwyr Etholiadol

Mae arsylwi annibynnol yn rhan hanfodol o'n proses etholiadol. Mae'n helpu sicrhau bod etholiadau a refferenda perthnasol yn cael eu cynnal mewn modd sy'n dryloyw, hygrych, diduedd, a diogel.

Bydd y Comisiwn yn parhau i weinyddu'r cynllun achredu arsylwyr ar gyfer etholiadau yng Nghymru cyn etholiadau 2021 a 222

Diwedd.

Pwyllgor y Llywydd

Ar 15 Hydref cyflwynodd y Comisiwn Etholiadol y wybodaeth ychwanegol sydd isod i gynorthwyo'r Pwyllgor wrth iddo graffu ar yr amcangyfrif ariannol:

1. Pa ganran o'r costau anuniongyrchol a fydd yn cael eu codi ar Gronfeydd Cyfunol Cymru, yr Alban, a'r DU, ac a yw'r canrannau hynny'n ymwneud â maint llawn y boblogaeth, neu'r boblogaeth oedran pleidleisio yn unig?

Dyma ganran y gorbenion: Senedd Cymru 4.72%; Senedd yr Alban 8.18%; a Phwyllgor y Llefarydd 87.1%.

Yn dilyn trafodaethau â swyddogion yng Nghymru a'r Alban, byddwn yn defnyddio cyfanswm y boblogaeth. Fe wnaethom ddewis y sail hon dros 18+ neu ryw sail arall gan fod bandiau oedran cyhoeddedig ONS yn torri ar draws oedrannau pleidleisio. Yn ymarferol, fe wnaeth hyn wahaniaeth o lai na 0.1% i gyfrannau cymharol y boblogaeth, felly mae'r effaith yn amherthnasol.

Manylion:

- y bandiau oedran perthnasol yw 15-19 a 20-24, ac felly mae'n amhosib canfod pleidleiswyr iau (neu hyd yn oed 'oedolion' yn unig) yn gywir, gan fod y categorïau hynny'n torri ar draws y categorïau demograffig cyhoeddedig.
- Noder bod cyfrannau gorbenion yn wahanol i'r cyfrannau cyllido cyffredinol, sydd hefyd yn cynnwys amcangyfrifon gwaith sy'n briodoladwy i gyllidwyr penodol.

2. Sut mae cyfrifoldeb Pwyllgor y Llefarydd dros etholiadau Lloegr a'r DU wedi ei ffactori yn nosraniad y costau anuniongyrchol?

Mae gan Bwyllgor y Llefarydd gyfrifoldeb dros bwerau'r DU gyfan yn ogystal â phwerau a gedwir. Mae hyn yn cynnwys etholiadau Gogledd Iwerddon, sy'n bŵer a gedwir. Mae cost etholiadau penodol a gedwir yn cael ei neilltuo yn uniongyrchol i'r Comisiwn; neilltuir amser staff gweithredol yn ôl amcangyfrifon o ran lle y treulir amser, yn unol â methodolegau ar gyfer cyllidwyr eraill. Cyfran Pwyllgor y Llefarydd o'r gorbenion yw cyfran y boblogaeth ar gyfer Lloegr a Gogledd Iwerddon - sef cyfanswm o 87%.

3. Darperwch resymeg dros gynnwys dibrisiant yn yr amcangyfrif

Mae system gyllido'r sector cyhoeddus yn y DU (a ddefnyddir hefyd gan awdurdodau datganoledig), yn cynnwys elfennau o gyfrif dwbl. Er enghraifft, mae gwariant cyfalaf yn ymddangos gyntaf mewn cyllidebau cyfalaf, ac wedyn mewn cyllidebau cyfredol fel dibrisiant. I osgoi cyllido'r un eitem ddwywaith, rhaid dewis p'un a ydys yn cyllido

gwariant cyfalaf yn uniongyrchol, neu ddibrisiant. Wrth ddatblygu'r dull arfaethedig, roeddem ni, ochr yn ochr â swyddogion yng Nghymru a'r Alban, wedi bod yn gweithio yn ôl y dybiaeth y byddai'r system yn cyllido gwariant cyfalaf ac eithrio dibrisiant. Fodd bynnag, ystyriaeth arall, bwysig iawn i gydweithwyr datganoledig oedd y dylai'r system alinio mor agos â phosib â'r trosglwyddo o San Steffan i flociau cyllido datganoledig, er mwyn cyllido trosglwyddiad y cyfrifoldebau hynny o San Steffan. Y cyngor clir a gawsom gan gydweithwyr yn Nhrysorfa EM oedd y byddai'n haws o lawer cyflawni hyn pe bai'r fformiwla gyllido yn seiliedig ar wariant cyfredol gan gynnwys dibrisiant. Felly rydym wedi dewis y dull hwnnw.

4. A gynhwysir costau cyfieithu yn y ffigyrau?

Ffactorir cost cyfieithu cyffredinol i'r Gymraeg yn llinell gyllid Cymru. Mae hyn yn cwmpasu cyflog cyfieithydd Cymraeg llawn amser. Caiff rhai costau cyfieithu ar gyfer prosiectau penodol, megis gwella darpariaeth canllawiau ar-lein, eu cynnwys hefyd yn y llinellau cyllid mewn perthynas â'r gweithgaredd perthnasol.

5. Darperwch fanylion pellach sy'n egluro â beth y mae pob llinell gyllid yn ymwneud, a ph'un a oes mathau lluosog o gostau o dan y llinellau cyllid hyn.

Wedi eu cynnwys yn y tabl dilynol.

Manylion pellach yn egluro pob llinell gyllid.

Costau uniongyrchol	Cyfanswm yn 2021-22	Manylion pellach yn egluro â beth y mae pob llinell gyllid yn ymwneud	Eglurhad o'r costau o dan y llinellau cyllid	Manylion pellach am ddadansoddiad y llinell gyllid
	£000s			
Gweinyddu Etholiadol				
Cymru	230	<p>Gweithgareddau yr ymgwymerir â nhw gan y Comisiwn Etholiadol, Cymru mewn perthynas â gweithgarwch a digwyddiadau etholiadol yng Nghymru.</p> <p>Mae hyn yn cynnwys:</p> <p>Paratoi at etholiad y Senedd yn 2021, ac etholiadau llywodraeth leol yn 2022 yng Nghymru.</p> <p>Datblygu a chyflwyno canllawiau, adnoddau, a chefnogaeth i ymgeiswyr, asiantau, ROs/EROs, a gweinyddwyr etholiadol ar gyfer etholiadau penodol a gweithgarwch etholiadol rheolaidd megis cofrestru etholiadol.</p> <p>Ymgysylltu ag awdurdodau lleol a Swyddogion Canlyniadau i gefnogi a herio'r modd y maent yn cyflawni digwyddiadau etholiadol.</p>	<p>Mae'r uchod yn cynrychioli cyfran y Pwyllgor o gostau taledig a di-dâl swyddfa'r Comisiwn yng Nghymru, yn seiliedig ar ein hamcangyfrif y bydd staff yn treulio tua dau draean o'u hamser ar weithgarwch sy'n ymwneud yn benodol â Chymru a'r rhelyw ar weithgarwch arall (y DU gyfan neu weithgarwch corfforaethol y Comisiwn). Noder bod rhai o'r costau di-dâl (e.e. isadeiledd TG) wedi eu cynnwys yn y categori costau anuniongyrchol.</p>	<p>Y mae £231k yn dâl priodoladwy; a £215k yn ddi-dâl priodoladwy</p>

		<p>Gweithio gyda'r gymuned etholiadol yng Nghymru trwy amryw o grwpiau rhanddeiliaid rydym yn eu rheoli neu ynghlwm wrthynt.</p> <p>Darparu cyngor i lywodraethau ar faterion etholiadol, gan gynnwys prosesau diwygio etholiadol a deddfwriaeth gysylltiedig.</p> <p>Gweithio gyda phartneriaid i gyfathrebu ein cenadwri i bleidleiswyr.</p>			
Fudalen y pecyn 12	Cefnogaeth	5	<p>Byddai hyn yn cynnwys trin ceisiadau i achredu arsylwyr etholiadol yn bennaf. Rheolir y broses gan ein tîm yng Ngogledd Iwerddon, sy'n gwirio'r ceisiadau ac yn gwneud argymhellion i'w cymeradwyo. Gellir hefyd ddarparu rhagor o gefnogaeth i swyddfa Cymru trwy ddarparu staff i helpu gydag ymholiadau gwybodaeth gyhoeddus ac ymholiadau gweinyddu etholiadol. Mae staff o dîm Gogledd Iwerddon hefyd ar gael i arsylwi digwyddiadau etholiadol yng Nghymru fel cynrychiolwyr y Comisiwn.</p>	<p>Mae hyn yn cynrychioli cyfran fechan o gostau'r tîm yng Ngogledd Iwerddon o ran darparu cefnogaeth i waith y Comisiwn yng Nghymru.</p>	Anghorfforol
	Canllawiau	92	<p>Mae hyn yn cynnwys drafftio a chyhoeddi canllawiau i gefnogi Swyddogion Canlyniadau gyda'r pleidleisiau ym mis Mai 2022, yn ogystal â drafftio canllawiau i gefnogi Swyddogion Cofrestru Etholiadol o ran cyflawni'r canfasiad yn 2022.</p> <p>Yn ychwanegol at hynny, mae hyn yn cynnwys darparu cyngor i'r swyddfa yng Nghymru mewn ymateb i ymholiadau unigol</p>	<p>Mae hyn yn cynrychioli cyfran y Pwyllgor o gostau Tîm Canllawiau'r Comisiwn yn seiliedig ar ein hamcangyfrif o sut y caiff eu hamser ei dreulio. Noder bod hyn yn adlewyrchu gwaith y tîm hwnnw wrth gefnogi ein swyddfa yng Nghymru i gynhyrchu canllawiau sy'n benodol i Gymru.</p>	Y mae £66k yn dâl priodoladwy; £26k di-dâl priodoladwy

Tudalen y pecyn 13

		gan weinyddwyr yng Nghymru, ac unrhyw gyngor arbenigol sydd ei angen fel rhan o waith ymgynghori mewn ymateb i ddeddfwriaeth ddrafft gan Lywodraeth Cymru.		
Cefnogaeth a Gwelliant	80	Mae hyn yn cynnwys datblygu, gweithredu, rheoli a chefnogi yn barhaus y fframweithiau ar gyfer safonau perfformiad Swyddogion Cofrestru Etholiadol a Swyddogion Canlyniadau. Mae hyn yn cynnwys datblygu a chydgysylltu systemau monitro ac adnoddau ar gyfer ROs ac EROs, sydd wedyn yn cael eu cyflwyno i'r swyddfa yng Nghymru, a hefyd yr adrodd ar berfformiad perthnasol gan ROs ac EROs.	Mae hyn yn cynrychioli cyfran y Pwyllgor o gostau Tîm Cefnogaeth a Gwelliant y Comisiwn yn seiliedig ar ein hamcangyfrif o sut y caiff eu hamser ei dreulio. Noder bod y Tîm Cefnogaeth a Gwelliant yn gweithredu yn bennaf yn Lloegr, a chaiff y swyddogaethau cyfatebol eu cyflawni gan ein swyddfa yng Nghymru. Mae hyn felly yn cynrychioli cyfrannu arbenigedd i gefnogi ein swyddfa yng Nghymru, pan fo angen.	Y mae £79k yn dâl priodoladwy; £1k di-dâl priodoladwy
CYFANSWM	407			
Cyfreithiol				
Cyfreithiol	97	Bydd hyn yn cynnwys darparu cefnogaeth gyfreithiol i swyddogaethau cyngor, canllawiau a rheoleiddio'r Comisiwn, a chyngor cyfreithiol cyfamserol yn ystod pleidlais mis Mai 2021. Cefnogi rheoleiddio wedi pleidleisiau a datblygu unrhyw argymhellion polisi. Cyngor cyfreithiol cyffredinol a pharhaus ar ddeddfwriaeth	Mae hyn yn cynrychioli cyfran y Pwyllgor o gostau Tîm Cyfreithiol y Comisiwn yn seiliedig ar ein hamcangyfrif o sut y caiff eu hamser ei dreulio.	Y mae £97k yn dâl priodoladwy

		Cymru, a chefnogi swyddogaethau'r Comisiwn fel y bônt yn ymwneud â Chymru (gan gynnwys cofrestru, rheoleiddio, polisi, gweinyddu etholiadol, llywodraethu a chydymffurfio â Safonau'r Gymraeg).		
Rheoleiddio	109	Datblygu canllawiau ar gyfer etholiadau perthnasol yng Nghymru i ymgeiswyr ac asiantiaid. Darparu cyngor i arweinwyr uniondeb (heddlu), ymgyrchwyr ac ymgeiswyr yng Nghymru. Cyhoeddi data ariannol yng Nghymru ac unrhyw waith cydymffurfio a gorfodi sy'n deillio o weithgarwch perthnasol yng Nghymru.	Mae hyn yn cynrychioli cyfran y Pwyllgor o gostau o Gyfarwyddiaeth Rheoleiddio y Comisiwn yn seiliedig ar ein hamcangyfrif o sut y caiff eu hamser ei dreulio. Mae hyn yn cynnwys yr amser a dreulir wrth gynghori a chefnogi'r swyddfa yng Nghymru ynghylch materion rheoleiddio.	Y mae £108k yn dâl priodoladwy; £1k di-dâl priodoladwy
CYFANSWM	206			
Cyfathrebu, polisi ac ymchwil				
Ymgyrchoedd a Hunaniaeth Gorfforaethol	559	Mae hyn yn cynnwys: <ul style="list-style-type: none"> cyfryngau creadigol, cynllunio'r cyfryngau a phryniant ar gyfer ymgyrch cofrestru pleidleiswyr berthnasol cyfryngau creadigol, cynllunio'r cyfryngau a phryniant ar gyfer unrhyw ymgyrch etholfraint Gwaith partneriaeth ar draws Cymru sy'n annog ystod o 	Mae hyn yn cynrychioli cyfran y Pwyllgor o gostau Tîm Ymgyrchoedd y Comisiwn yn seiliedig ar ein hamcangyfrif o sut y caiff eu hamser ei dreulio. Mae hefyd yn cynnwys costau camau cynnar ymgyrchoedd ymwybyddiaeth gyhoeddus y Comisiwn ar gyfer etholiadau mis Mai 2022.	Y mae £87k yn dâl priodoladwy; £472k di-dâl priodoladwy (ymwybyddiaeth gyhoeddus yn bennaf)

		randdeiliaid i ymgysylltu â'n deunyddiau cofrestru pleidleiswyr		
Cyfathrebu a dysgu digidol	64	<p>Mae hyn yn cynrychioli cyfran y Pwyllgor o gostau Tîm Cyfathrebu a Dysgu Digidol y Comisiwn yn seiliedig ar ein hamcangyfrif o sut y caiff eu hamser ei dreulio.</p> <p>Mae'n cynnwys y gost sy'n deillio o ddatblygu defnyddioldeb ein gwefan, a chynnwys ar gyfer ein rhanddeiliaid yng Nghymru, gan gynnwys pleidleiswyr, gweinyddwyr etholiadol, a'n cymuned reoledig. Mae gwelliannau diweddar i ddefnyddioldeb sydd ar gael i'n rhanddeiliaid yng Nghymru yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Offeryn gwirio cod post sy'n galluogi pleidleiswyr i leoli eu gorsaf bleidleisio, a manylion cyswllt ar gyfer ceisiadau pleidlais bost a phleidlais trwy ddirprwy • Offeryn cymhwysedd sy'n galluogi pleidleiswyr o bob oedran a chenedligrwydd i bennu pa etholiadau y gallant bleidleisio ynddynt • Offeryn delweddu data sy'n galluogi defnyddwyr i gymharu a 	Mae hyn yn cynrychioli cyfran y Pwyllgor o gostau Tîm Cyfathrebu a Dysgu Digidol y Comisiwn yn seiliedig ar ein hamcangyfrif o sut y caiff eu hamser ei dreulio. Mae'n cynnwys costau gwefan y Comisiwn.	Y mae £39k yn dâl priodoladwy; £25k di-dâl priodoladwy

		<p>gwrthgyferbynnu'r symiau y gwnaeth ymgeiswyr eu gwario yn yr etholiad cyffredinol yn 2019 - bydd yr offeryn hwn yn cael ei ddiweddarau ar gyfer etholiadau Cymru.</p> <p>Mae'r llinell gyllid hon yn cynnwys costau sy'n ymwneud â datblygu adnoddau dysgu (llawlyfrau addysgwyr, llawlyfr myfyrwyr, ac asedau digidol) ar gyfer y rheiny sy'n gymwys, ac a fydd yn gymwys yn fuan i bleidleisio yng Nghymru. Bydd yr adnoddau hyn yn ychwanegu at yr adnoddau llythrennedd gwleidyddol a ddatblygwyd gan Lywodraeth Cymru a'r Senedd.</p>		
Cyfathrebu allanol	34	<p>O ran y wasg, mae hyn yn cwmpasu trafod ymholiadau ymatebol a chynnal ymgysylltu rhagweithiol â'r cyfryngau trwy gyhoeddiadau rheoleiddio rheolaidd er enghraifft, a chyhoeddi adroddiadau a gwaith arall y Comisiwn. Tra bo peth o'r gwaith hwn yn cael ei gyflawni gan y tîm yng Nghymru, mae hyn yn cynrychioli cyfran o'r gwaith dros y DU gyfan. O ran materion cyhoeddus, mae'n cynnwys ymateb i ymholiadau perthnasol.</p>	<p>Mae hyn yn cynrychioli cyfran y Pwyllgor o gostau Tîm Cyfathrebu Allanol y Comisiwn (swyddfa'r wasg a materion cyhoeddus) yn seiliedig ar ein hamcangyfrif o sut y caiff eu hamser ei dreulio.</p>	<p>Y mae £14k yn dâl priodoladwy; £20k di-dâl priodoladwy</p>
Ymchwil	63	<p>Mae'r rhaglen ymchwil ar gyfer etholiadau'r Senedd yn 2021 yn debygol o gynnwys arolygu'r ymgeiswyr, casglu data gweinyddu etholiadol (e.e. symiau pleidleisiau post) a</p>	<p>Mae hyn yn cynrychioli cyfran y Pwyllgor o gostau Tîm Ymchwil y Comisiwn yn seiliedig ar ein hamcangyfrif o sut y caiff eu hamser</p>	<p>Y mae £58k yn dâl priodoladwy; £5k di-dâl priodoladwy</p>

		chywain adborth gan Swyddogion Canlyniadau ac eraill. Mae hefyd yn cynnwys costau ymchwil i agweddau'r cyhoedd tuag at bleidleisio ac etholiadau.	ei dreulio. Mae'n cynnwys costau ymchwil i agweddau'r cyhoedd tuag at bleidleisio ac etholiadau.	
Polisi	89	Bydd hyn yn cynnwys dadansoddi ac adrodd ar etholiadau'r Senedd ym mis Mai 2021 i ganfod tueddiadau a materion i lunwyr polisi eu hystyried. Bydd hefyd yn cynnwys cefnogaeth ar gyfer Llywodraeth Cymru a'r Senedd wrth ddatblygu polisi ar gyfer yr etholiadau llywodraeth leol ym mis Mai 2022, gan gynnwys adolygu deddfwriaeth ddrafft cyn iddi gael ei chyflwyno i Weinidogion ei chymeradwyo.	Mae hyn yn cynrychioli cyfran y Pwyllgor o gostau Tîm Polisi y Comisiwn yn seiliedig ar ein hamcangyfrif o sut y caiff eu hamser ei dreulio.	Y mae £89k yn dâl priodoladwy; £0k di-dâl priodoladwy
CYFANSWM	809			
Cyfanswm Costau Uniongyrchol	1,422			
Costau Anuniongyrchol				
Adnoddau	255	<p>Mae hyn yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Technoleg Gwybodaeth a diogelwch; • Cefnogaeth y tîm gweithredol a gweinyddu canolog; • cyfleusterau a lletyo; • cynllunio a sicrwydd llywodraethu; • adnoddau dynol a hyfforddi; • cyllid a chaffael. 	Mae hyn yn cynrychioli cyfran y Pwyllgor o orbenion y Comisiwn a chostau eraill na ellir eu priodoli yn uniongyrchol i gyllidwyr penodol. Seilir y gyfran hon ar boblogaeth.	Technoleg gwybodaeth a diogelwch £64k; cefnogaeth y tîm gweithredol a gweinyddu canolog £53k; cyfleusterau a lletyo £44k; cynllunio a sicrwydd llywodraethu £35k; adnoddau dynol a hyfforddiant £30k; cyllid a chaffael £26k; arall £3k.
Dibrisiant	73		Mae hyn yn cynrychioli cyfran y Pwyllgor o dâl dibrisiant blynyddol y	-

			Comisiwn. Seilir y gyfran hon ar boblogaeth.	
Cyfanswm Costau Anuniongyrchol	328			
Cyfanswm cyfraniad	1,750			

PAGE 1

Y Comisiwn Etholiadol

Cynllun Corfforaethol Dros Dro

2020/21 – 2024/25

Cyflwynwyd i Dŷ'r Cyffredin yn unol â Pharagraff 15(4) o Atodlen 1 o Ddeddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000.

Gorchmynnwyd gan Dŷ'r Cyffredin i'w argraffu ar 29 Ebrill 2020.

HC 323

PAGE 2

© Y Comisiwn Etholiadol

Mae'r cyhoeddiad hwn wedi'i drwyddedu o dan delerau Trwydded Llywodraeth Agored fersiwn 3.0 ac eithrio lle y nodir fel arall. I weld y drwydded hon, ewch i nationalarchives.gov.uk/doc/.opengovernment-licence/version/3.

Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint y Comisiwn Etholiadol a nodi teitl y ddogfen. Lle y nodwyd deunydd trydydd parti, rhaid ceisio caniatâd gan briod ddeiliad yr hawlfraint.

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael yn www.electoralcommission.org.uk/cy/system/404.

Dylai unrhyw ymholiadau ynghylch y cyhoeddiad hwn gael eu hanfon i: The Electoral Commission, 3 Bunhill Row, London, EC1Y 8YZ neu drwy ein gwefan yn: <https://www.electoralcommission.org.uk/cy/cysylltwch-a-ni/cysylltwch-a-ni-ar-lein>

ISBN 978-1-5286-1899-1

CCS0420519846 04/20

Argraffwyd ar bapur sy'n cynnwys o leiaf 75% o gynnwys ffibr wedi ei ailgylchu.

Argraffwyd yn y DU gan APS Group ar ran Rheolwr Llyfrfa Ei Mawrhydi.

PAGE 3

Cynnwys

Rhagair.....	4
Cyflwyniad	6
Ein rôl	8

Ein nodau a'n blaenoriaethau	10
Ffocws ar Ogledd Iwerddon	18
Ffocws ar yr Alban.....	19
Ffocws ar Gymru.....	20
Gweithgareddau allweddol 2018-20.....	21
Rheoli ein costau	24
Ein trefniadau llywodraethu.....	26

PAGE 4

Rhagair

Croeso i'n Cynllun Corfforaethol Dros Dro ar gyfer 2020-25 – sy'n gynllun newydd, fel sy'n ofynnol gan y ddeddfwriaeth, er mai dim ond 18 mis yn ôl y cyhoeddwyd ein cynllun blaenorol a oedd yn cwmpasu 2018-2023. Mae'r Cynllun hwn yn nodi ein blaenoriaethau cynnar ar gyfer y cyfnod hwn a'r modd rydym yn bwriadu cyflawni ein cyfrifoldebau, yn enwedig yn y flwyddyn gyntaf, cyn i gynllun pum mlynedd mwy cynhwysfawr gael ei gyhoeddi yn ddiweddarach eleni yn unol â gofynion deddfwriaethol.

Gwelwyd newid sylweddol, heriau ac anhrefn yng ngwleidyddiaeth y DU yn y cyfnod ers Cynllun Corfforaethol diwethaf y Comisiwn. Credaf fod y gymuned etholiadol wedi ymateb i'r heriau hyn ac wedi gweithredu'n effeithiol ar ran y pleidleisiwr, gan mai dyna yw ein prif gyfrifoldeb.

Dim ond megis dechrau dod i'r amlwg y mae effeithiau pandemig Covid-19, a hynny'n fwyaf uniongyrchol drwy ohirio'r etholiadau a drefnwyd ar gyfer mis Mai 2020; er y croesewir y cam hwn, mae'n golygu y bydd y gwaith o drefnu etholiadau mis Mai 2021 yn fwy heriol o lawer.

Mae'r etholiadau wedi parhau i gael eu rhedeg yn dda, er gwaethaf y ffaith bod etholiadau cenedlaethol annisgwyl yn gosod gofynion sylweddol ar gryfderau a dyfeisgarwch gweinyddwyr ledled y wlad. Mae'r prosesau o gofrestru pleidleiswyr, a bwrw pleidleisiau, wedi cael eu cynnal yn drylwyr ac yn dryloyw, gan ennyn lefelau uchel o foddhad gan y cyhoedd. Ac mae ein system reoleiddio ar gyllid gwleidyddol wedi parhau i ddangos ei gwerth.

Ond yn sicr mae ein system yn dangos straen, yn enwedig mewn perthynas â phwysau parhaus ar adnoddau a chapasiti awdurdodau lleol, ac mae heriau y mae angen eu hwynebu. I'r cyhoedd, mae'r system yn dibynnu ar hyder, sy'n cronni dros sawl blwyddyn, ac y gellir ei gollu'n gyflym os bydd amheuan yn dechrau codi. Er bod ein hymchwil gyda'r cyhoedd yn dangos bod y mwyafrif o'r bobl yn teimlo'n hyderus bod etholiadau mis Mai 2019 wedi cael eu rhedeg yn dda, a bod y rhan fwyaf o bleidleiswyr yn fodlon ar y broses bleidleisio, roedd lefelau hyder pleidleiswyr yn gyffredinol yn y gwaith o redeg Etholiad Senedd Ewrop ac etholiadau lleol mis Mai yn is nag mewn etholiadau blaenorol o'r fath

Gyda Llywodraeth fwyafrifol mewn grym yn San Steffan ar hyn o bryd, ynghyd â'r awydd parhaus yng Nghymru a'r Alban i fwrw ymlaen â newid, bydd y pum mlynedd nesaf yn

gyfnod hollbwysig o ran buddsoddi mewn diwygiadau i gefnogi'r broses barhaus o redeg etholiadau yn dda, prosesau ymgyrchu effeithiol a thryloyw, a rhoi hwb i hyder pleidleiswyr. Mae gan y Comisiwn rôl hanfodol i helpu llywodraethau ac eraill i gyflawni hyn.

Un o'r prif heriau, a'r un fwyaf sylfaenol efallai, yw'r ffaith bod y ddeddfwriaeth y mae'r sector yn ymdrechu i ddarparu ei wasanaethau oddi tani wedi dyddio. Mae mwy na 50 o Ddeddfau a dros 170 o Offerynnau Statudol yn ymwneud â chynnal etholiadau. Yn 2018, mewn rhannau o Loegr lle y cynhaliwyd etholiadau maerol ar yr un diwrnod ag etholiadau lleol, bu'n rhaid i weinyddwyr etholiadol gyfeirio at 11 o ddarnau o ddeddfwriaeth sylfaenol a chwe darn o is-ddeddfwriaeth. Nid problem dechnegol yn unig yw hon – mae costau, canlyniadau a risgiau gwirioneddol i bleidleiswyr, ymgeiswyr ac ymgyrchwyr, rheoleiddwyr a llywodraethau. Mae cynigion presennol gan Gomisiynau'r Gyfraith yn y DU wedi cynnig sail yr ymchwiliwyd iddi'n fanwl ac a gefnogir yn eang dros waith pellach, ac rydym yn parhau i alw ar lywodraethau a seneddau'r DU i weithredu ar y rhain.

PAGE 5

Mae hyn yn gynyddol bwysig wrth i'r cydberthnasau rhwng cyfreithiau ar gyfer etholiadau'r DU ac etholiadau datganoledig ddod yn fwy cymhleth. Mae datganoli o San Steffan i'r deddfwrfeydd a'r llywodraethau yng Nghymru a'r Alban yn cynnig cyfleoedd i sicrhau a chefnogi amrywiaeth o ran polisi rhwng etholiadau ar gyfer cyrff gwahanol yn y DU. Fodd bynnag, ni ddylai fod angen i ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â'r manylion technegol neu weinyddol sylfaenol amrywio'n fawr rhwng etholiadau mewn rhannau gwahanol o'r DU. Dylid anelu at ddarparu'r sail gyffredin gryfaf posibl ar gyfer darparu digwyddiadau pleidleisio sy'n cael eu rhedeg yn dda mewn sefyllfaoedd gwahanol, heb gymhlethdod diangen i'r gweinyddwyr na'r pleidleiswyr.

Mae angen moderneiddio'r system gofrestru hefyd, er mwyn sicrhau ei bod yn addas at y diben heddiw. Mae diwygio'r broses ganfasio yn ddechrau da yn y cyfeiriad cywir, ond mae'r ffaith bod mwy na 370 o gofrestrau ar wahân nad ydynt yn cysylltu â'i gilydd yn golygu bod y system yn fregus, ac mae'r ffaith na all pleidleiswyr wirio ar-lein p'un a ydynt wedi cofrestru eisoes yn arwain at sawl cais dyblyg gwastraffus bob tro y bydd yn adeg cynnal etholiad newydd. Mae'n hen bryd symud tuag at broses gofrestru fwy awtomataidd a chysylltiedig.

Yn y cyfamser, mae natur ymgyrchu gwleidyddol yn newid o hyd. Cynyddodd y gwariant gan bleidiau ar hysbysebu digidol o 24% i 43% o gyllidebau hysbysebu rhwng Etholiadau Cyffredinol y DU yn 2015 a 2017. Rydym am weld beth mae'r ffurflenni gwariant ar gyfer etholiad 2019 yn ei ddweud wrthym am y duedd hon, ond mae'n amlwg bod angen i reoliadau – a'r gyfraith – gadw i fyny â datblygiadau mewn dulliau ymgyrchu. Mae gan y DU un o'r systemau mwyaf tryloyw yn y byd o ran cyllid gwleidyddol, a dylai pleidleiswyr allu gweld yn glir pwy sy'n gwario arian ar-lein er mwyn dylanwadu arnynt mewn etholiadau a refferenda.

Wrth i brosesau ymgyrchu newid, mae'n rhaid i ni hefyd sicrhau bod gan y Comisiwn y pwerau a'r adnoddau cywir i reoleiddio cyllid gwleidyddol yn effeithiol. Rydym yn gwneud ymdrech fawr i annog cydymffurfiaeth a gweithio gyda phawb dan sylw er mwyn helpu i sicrhau bod hyn yn digwydd. Er hyn, mae angen i ni fod yn barod i gymryd camau mewn

perthynas â'r rhai hynny nad ydynt yn cydymffurfio pan fo angen. Er enghraifft, er mwyn cynnal asesiadau o achosion o gamymddwyn yn gyflymach, dylid ehangu ein pwerau i ofyn am wybodaeth; ac er mwyn atal hyn yn well, mae angen bygwth cosbau uwch.

Nid materion newydd yw'r rhain. Maent oll yn gwestiynau y mae'r Comisiwn ac eraill wedi'u codi dro ar ôl tro. Ond nid ydynt wedi diflannu ac, yn y rhan fwyaf o achosion, maent yn cynyddu o ran risg a brys. Yn fy marn i, mae angen i ni gael trafodaeth fwy dwys ac uchelgeisiol am ddiwygio etholiadol na'r hyn a gafwyd dros y blynyddoedd diwethaf, ar faterion sydd, wedi'r cyfan, yn hanfodol i'n democratiaeth.

Mae'r cynllun isod yn nodi sut mae'r Comisiwn yn bwriadu chwarae ei ran er mwyn mynd i'r afael â'r heriau hyn, cyn y cynllun llawnach y flwyddyn nesaf, a gweithio gyda holl lywodraethau'r DU er mwyn eu helpu i ddatblygu eu cynlluniau diwygio eu hunain. Edrychwn ymlaen at weithio mewn modd adeiladol â phawb dan sylw – llywodraethau, seneddau, pleidiau ac ymgyrchwyr, gweinyddwyr etholiadol a grwpiau eraill â diddordeb – er mwyn cynnal hyder pleidleiswyr a hygreddd ein hetholiadau.

Syr John Holmes, Cadeirydd

PAGE 6

Cyflwyniad

Sefydlwyd y Comisiwn Etholiadol ugain mlynedd yn ôl bellach, gan Senedd y DU, i weithredu fel y corff annibynnol sy'n goruchwylio etholiadau ac yn rheoleiddio cyllid gwleidyddol yn y DU. Ers hynny, mae'r Comisiwn wedi datblygu corff sylweddol o arbenigedd a phrofiad ac mae ei swyddogaethau wedi dod yn rhan annatod o gadernid a dilysrwydd ein democratiaeth yn y DU, o ran y DU gyfan ac yng ngwledydd y DU. Mae lefelau hyder ac ymddiriedaeth pleidleiswyr mewn etholiadau yn uchel ond, fel yr amlinellwyd yn rhagair y Cadeirydd, mae ein system etholiadol yn wynebu rhai heriau allweddol y mae angen mynd i'r afael â nhw. Mae'r cynllun dros dro hwn yn nodi sut y byddwn yn gwneud cynnydd tuag at ymateb i'r heriau hynny.

Rydym wedi llunio'r Cynllun Corfforaethol Dros Dro pum mlynedd hwn yn unol â'n dyletswydd statudol yn dilyn Etholiad Cyffredinol Senedd y DU ym mis Rhagfyr, ac yn y cyd-destun hwnnw caiff ei gyflwyno ar fyr rybudd. Mae agweddau ar y Cynllun blaenorol wedi cael eu cario ymlaen gan ganolbwyntio'n fwy pendant ar y flwyddyn 2020/21 sydd i ddod. Gwnaed y penderfyniad i ohirio digwyddiadau pleidleisio mis Mai 2020 tan fis Mai 2021 pan oedd fersiwn derfynol y cynllun wrthi'n cael ei chwblhau, ac felly rydym wedi gallu myfyrio ar ein dealltwriaeth gychwynnol o effeithiau'r penderfyniad hwnnw. Gan ddefnyddio blaenoriaethau newydd llywodraeth a Senedd newydd y DU, yn ogystal â datblygiadau parhaus yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon, byddwn yn paratoi Cynllun Corfforaethol pum mlynedd sydd wedi'i ddatblygu'n llawn dros y misoedd nesaf gan adeiladu ar y cynllun dros dro hwn. Edrychwn ymlaen at weithio gyda'n rhanddeiliaid er mwyn datblygu'r strategaeth newydd hon a'i chyflwyno yn y flwyddyn ariannol nesaf.

Yn y Cynllun Corfforaethol hwn, mae'r Comisiwn yn canolbwyntio ar ei bedwar nod, gan anelu at barhau i sicrhau ein bod yn cydbwyso ein rolau wrth gynnal etholiadau, fel rheoleiddiwr, ac fel arweinydd agweddau tra'n sicrhau hefyd ein bod yn sefydliad modern a gaiff ei redeg yn dda. Rydym yn adeiladu ar sylfaen cadarn: mae tudalennau olaf y ddogfen hon yn cynnwys trosolwg o'r pethau allweddol rydym wedi'u cyflawni yn y cyfnod 2018-20. Mae'r cynllun hwn yn nodi ein cynigion ar gyfer buddsoddi mewn cymorth gwell i'n rhanddeiliaid, gwybodaeth well i bleidleiswyr a systemau gwell i'n helpu i weithredu. Byddwn yn parhau i fynd ati i gefnogi diwygiadau i'r broses o gynnal etholiadau, gwella'r gwasanaeth a gynigir i bleidleiswyr a mynd i'r afael â'r pwysau o ran adnoddau a deimlir yn fawr iawn yn lleol.

Mae ein cyfrifoldebau statudol yn golygu ein bod mewn sefyllfa unigryw yn y sector i gydlynu, cyfarwyddo a rhoi arweinyddiaeth. Mewn sawl ffordd, mae gan y Comisiwn rôl hanfodol yn cefnogi ei randdeiliaid, ac yn y meysydd hyn y mae'r Cynllun Corfforaethol hwn yn ceisio mynd ati yn y modd mwyaf gweledol i atgyfnerthu ein dull o fynd i'r afael â'r heriau a amlinellwyd yn y tudalennau blaenorol.

Byddwn yn gwella ein cymorth i weinyddwyr etholiadol ledled y DU. Er ein bod eisoes yn rhoi arweiniad a chefnogaeth sy'n cael eu croesawu ac y mae llawer yn dibynnu arnynt, rydym yn bwriadu atgyfnerthu ein ffocws ar gefnogaeth er mwyn helpu i fynd i'r afael â'r heriau y mae awdurdodau lleol yn eu hwynebu wrth ddarparu gwasanaethau etholiadol a gaiff eu rhedeg yn dda, fel gwneud mwy o waith i nodi a rhannu arferion da mewn gwasanaethau etholiadol a datblygu a chyflwyno adnoddau er mwyn helpu awdurdodau lleol i gynllunio a rheoli eu swyddogaethau gwasanaethau etholiadol.

Yn y DU, mae diwylliant o gydymffurfio â'r gyfundrefn reoleiddio a'i chefnogi; yn y blynyddoedd i ddod, byddwn yn ymdrechu o'r newydd i gefnogi pleidiau gwleidyddol, ymgeiswyr ac ymgyrchwyr i gydymffurfio â'r rheolau cyn iddynt gael eu torri. Mae'r rhan fwyaf o bleidiau gwleidyddol, ymgeiswyr, asiantiaid ac ymgyrchwyr sefydledig yn gweithio'n galed ac yn ymdrechu'n ddifffuant i gydymffurfio â'r rheolau cyllid gwleidyddol, ac rydym am sicrhau nad yw camau gorfodi yn cael eu gweithredu fel mater o drefn, dim ond fel eithriad.

PAGE 7

Wrth i'n proses ddemocrataidd, prosesau ymgyrchu a'r cyd-destun rydym yn gweithredu ynddo newid, rydym am gefnogi pleidleiswyr i ddeall hyn, er mwyn eu helpu i gymryd rhan mewn etholiadau ac i gynyddu eu hyder ynddynt. Dros gyfnod y cynllun hwn, byddwn yn gwella ein gweithgarwch i godi ymwybyddiaeth y cyhoedd er mwyn helpu i wella dealltwriaeth o'r rheolau a'r systemau sydd ar waith mewn perthynas ag etholiadau a refferenda, a'r hyn y gall pleidleiswyr ei wneud i godi pryderon a chymryd rhan.

Ac yn olaf, byddwn yn cynnal gweithgareddau ehangach i gefnogi'r broses o gyflawni blaenoriaethau'r Llywodraeth. Dros y cyfnod hwn o bum mlynedd, bydd y Comisiwn yn ymateb i flaenoriaethau'r Llywodraeth ar ddiwygiadau a datblygiadau etholiadol; ymysg y rhain mae cyflwyno'r gofyniad i bleidleiswyr ddangos prawf adnabod mewn gorsafoddedd pleidleisio, a gyhoeddwyd gan Lywodraeth newydd y DU, a rhoi deddfwriaeth diwygio etholiadol ar waith yng Nghymru a'r Alban a fydd yn ehangu'r etholfraint i grwpiau oedran iau neu gategoriâu newydd o breswylwyr. Mewn rhai meysydd, rôl y Comisiwn yw bwydo'n

uniongyrchol i'r broses o sicrhau newid, megis yn ein gwaith i gefnogi diwygiadau i'r broses ganfasio flynyddol ar gyfer cofrestru etholiadol. Mewn meysydd eraill, gallwn chwarae rhan drwy alw a llywio trafodaeth.

Drwy ddatblygu ein gwaith, yn enwedig yn y pedwar maes hyn, gallwn barhau i chwarae rhan ganolog yn cefnogi etholiadau sy'n cael eu rhedeg yn dda a chyflwyno gwelliannau gwirioneddol i'r system. Byddwn yn parhau i adeiladu a chyflwyno achos am newidiadau allweddol i'n prosesau democrataidd, newidiadau a fydd yn gwneud gwahaniaethau gwirioneddol a chadarnhaol i weinyddwyr, i ymgyrchwyr ac i bleidleiswyr.

Wrth ymgymryd â'r holl waith sydd gennym, rydym yn ymateb i'r cydberthnasau newidiol sydd gennym â'r gweinyddiaethau yng ngwledydd y DU. Fel Comisiwn ar gyfer y DU gyfan, rydym yn parhau i fod yn falch o'r rhan rydym wedi ei chwarae hyd yma, yn gweithio gyda phob corff etholedig i ddarparu gwasanaeth effeithiol i bleidleiswyr ledled y DU. Edrychwn ymlaen at roi trefniadau ar waith sy'n adlewyrchu ein hatebolrwydd cynyddol i Senedd Cymru a Senedd yr Alban ac at weithio gyda nhw wrth iddynt ddatblygu eu cynlluniau etholiadol.

Bydd ein gwasanaeth i etholwyr y DU yn parhau i gael ei ategu gan ffocws pendant ar sicrhau gwerth am arian. Mae'r Cynllun hwn yn tynnu sylw at y strwythurau sydd gennym ar waith i wella ein heffeithlonrwydd a'n galluogi i ymateb yn gyflym i newidiadau yn ein hamgylchedd allanol sy'n effeithio ar ein blaenoriaethau, gan gynnwys digwyddiadau pleidleisio nas trefnwyd. Mae angen i'r Comisiwn gynnal ei hun fel sefydliad modern a gaiff ei redeg yn dda a sicrhau bod ganddo'r dechnoleg sy'n ofynnol i gefnogi ein ffyrdd o weithio. Byddwn yn gwella cydweithrediad ar draws timau a lleoliadau ac yn sicrhau bod deiliadaeth ein swyddfeydd yn fwy dwys a hyblyg.

Mae'n rhaid i ni hefyd sicrhau bod gan y Comisiwn staff sy'n ddigon medrus a phrofiadol i gyflawni. Byddwn yn parhau i hyrwyddo diwylliant lle gall aelodau o staff gyflawni eu rolau yn effeithiol, mynd ati i reoli perfformiad yn unol â nodau'r Comisiwn a chynnig cyfleoedd datblygu a hyfforddiant i ddatblygu ein setiau unigryw o sgiliau yn fewnol a gwella ein heffeithiolrwydd.

Mae hwn yn gynllun uchelgeisiol. Mae'n nodi sut y byddwn yn parhau i ymateb i'r heriau o sicrhau ein bod yn gwireddu ein gweledigaeth o fod yn sefydliad sector cyhoeddus o'r radd flaenaf – sy'n buddsoddi ac yn gwella, yn arloesol, yn sicrhau gwerth gwych ac yn cyflawni'r hyn sydd bwysicaf i bleidleiswyr a deddfwyr.

Bob Posner, Prif Weithredwr

PAGE 8

Ein rôl

Y Comisiwn Etholiadol yw'r corff annibynnol sy'n goruchwyllo etholiadau ac yn rheoleiddio cyllid gwleidyddol yn y Deyrnas Unedig. Rydym yn gweithio i hyrwyddo hyder y cyhoedd yn y broses ddemocrataidd a sicrhau ei huniondeb.

Ein gweledigaeth a'n nodau

Ein gweledigaeth yw bod yn sefydliad sector cyhoeddus o'r radd flaenaf - yn arloesol, yn sicrhau gwerth gwych ac yn cyflawni'r hyn sydd bwysicaf i bleidleiswyr a deddfwyr.

Bwriadwn gyflawni'r weledigaeth hon drwy raglen waith pum mlynedd â phedwar nod:

- 1. Galluogi'r gwaith o barhau i gynnal etholiadau a refferenda rhydd a theg,** gan ganolbwyntio ar anghenion yr etholwyr a mynd i'r afael ag amgylchedd sy'n newid o hyd er mwyn sicrhau bod pob pleidlais yn ddiogel ac yn hygyrch
- 2. Sicrhau system reoleiddio y gellir ymddiried fwyfwy ynddi sy'n gynyddol dryloyw** ym maes cyllid gwleidyddol, goruchwyllo cydymffurfiaeth, hyrwyddo dealltwriaeth ymhlith y rhai sy'n cael eu rheoleiddio a mynd ar drywydd achosion o dorri rheolau
- 3. Bod yn ganolfan arbenigedd annibynnol uchel ei pharch,** gan ddefnyddio gwybodaeth a dealltwriaeth i wella tryloywder, tegwch ac effeithlonrwydd ein system ddemocrataidd ymhellach, a helpu i'w haddasu i'r oes fodern, ddigidol
- 4. Sicrhau gwerth am arian,** gan wneud y defnydd gorau o'n hadnoddau a'n harbenigedd er mwyn darparu gwasanaethau sy'n berthnasol i'r hyn sydd bwysicaf i bleidleiswyr. Mae'r nod hwn yn sail i'n holl waith ac yn ei gefnogi

PAGE 9

Etholiadau a drefnwyd yn ystod cyfnod y Cynllun Corfforaethol

Mae ein holl waith wedi ei osod yn erbyn cefndir o ddigwyddiadau etholiadol cynlluniedig. Fel rhan o'r gwaith o ddatblygu ein cynlluniau a'n cyllidebau, rydym wedi cynnwys gwariant wrth baratoi ar gyfer digwyddiadau etholiadol, eu cyflawni ac adrodd arnynt. Mae'r tabl isod yn nodi'r rhai sydd wedi eu trefnu ar gyfer y pum mlynedd nesaf.

2020	Digwyddiadau pleidleisio arfaethedig a ohiriwyd, o ganlyniad i bandemig Covid-19, hyd at fis Mai 2021.
2021	Etholiadau Maer Llundain a Chynulliad Llundain Llywodraeth leol Lloegr Comisiynwyr Heddlu a Throsedd (Cymru a Lloegr) Senedd Cymru Senedd yr Alban Etholiadau Maerol Awdurdod Cyfunol Etholiadau Maerol lleol
2022	Cynulliad Gogledd Iwerddon Llywodraeth leol yn Lloegr (yn cynnwys Llundain) Llywodraeth leol yng Nghymru Cynghorau'r Alban

	Etholiadau Maerol Awdurdod Cyfunol Etholiadau Maeol lleol
2023	Llywodraeth leol Lloegr Llywodraeth leol Gogledd Iwerddon Etholiadau Maerol Awdurdod Cyfunol Etholiadau Maerol lleol
2024	Senedd y DU Etholiadau Maer Llundain a Chynulliad Llundain Llywodraeth leol Lloegr Comisiynwyr Heddlu a Throseddau (Cymru a Lloegr) Etholiadau Maerol Awdurdod Cyfunol Etholiadau Maerol lleol

PAGE 10

Ein nodau a'n blaenoriaethau

1. Parhau i gynnal etholiadau rhydd a theg

Galluogi'r gwaith o barhau i gynnal etholiadau a refferenda rhydd a theg, gan ganolbwyntio ar anghenion yr etholwyr a mynd i'r afael ag amgylchedd sy'n newid o hyd er mwyn sicrhau bod pob pleidlais yn ddiogel ac yn hygyrch.

Ein rôl

Mae'r nod hwn yn cynnwys ein rôl ganolog i oruchwylio'r broses o gynnal etholiadau a refferenda yng ngwledydd y DU. Rydym yn cefnogi gweinyddwyr etholiadol, ymgeiswyr a phleidiau ledled y Deyrnas Unedig drwy roi arweiniad a chynngor wedi ei deilwra, yn ogystal â gwybodaeth i bleidleiswyr am gofrestru a phleidleisio.

Mae 23 o ddigwyddiadau etholiadol wedi'u trefnu dros gyfnod y cynllun corfforaethol hwn ac yn y cyfnod cyn y digwyddiadau hynny, byddwn yn buddsoddi er mwyn cefnogi gweinyddwyr etholiadol, ymgeiswyr a phleidiau ledled y Deyrnas Unedig. Yn ogystal, byddwn yn sicrhau ein bod yn hollol barod i ymateb i unrhyw ddigwyddiadau etholiadol annisgwyl sy'n codi yn ystod cyfnod y cynllun hwn.

Ar 12 Mawrth 2020, cyhoeddodd Llywodraeth y DU y caiff yr etholiadau a drefnwyd ar gyfer mis Mai 2020 eu gohirio tan fis Mai 2021. Er bod y penderfyniad hwn i'w groesawu a'i fod yn golygu na fyddwn yn wynebu'r dasg o gynnal etholiadau mewn amgylchedd heriol iawn ym mis Mai 2020, mae'n golygu y bydd yr etholiadau arfaethedig ym mis Mai 2021 yn fwy na'r hyn yr oeddem yn ei ddisgwyl yn flaenorol, a disgwylir i ddigwyddiadau gael eu cynnal bellach ledled Prydain Fawr gyfan, gyda mwy o ddigwyddiadau etholiadol yn cael eu cyfuno. Rydym eisoes yn gweithio i helpu'r gymuned etholiadol i ddeall goblygiadau'r penderfyniad i ohirio, ac i roi trefniadau ar waith i gefnogi'r broses o gynnal yr etholiadau hyn yn effeithiol, a bydd y gwaith hwn yn parhau drwy gydol 2020-21.

Ein cynlluniau

Byddwn yn parhau i **ddarparu cyngor a chanllawiau arbenigol i awdurdodau lleol, ymgeiswyr ac asiantiaid** i gefnogi'r broses o redeg digwyddiadau etholiadol yn dda, ac rydym yn bwriadu buddsoddi mewn gwasanaeth cefnogaeth ac arweiniad gwell yn cynnwys rhoi cyngor, herio a chynnig rhagor o gyfarpar ac adnoddau. Byddwn yn paratoi canllawiau ac adnoddau ar gyfer digwyddiadau etholiadol penodol, a byddwn yn parhau i ddatblygu tuag at ddarparu ein canllawiau mewn fformat newydd modern sy'n fwy hygyrch.

PAGE 11

Byddwn yn **cefnogi'r digwyddiadau etholiadol sydd wedi'u trefnu** dros gyfnod y cynllun corfforaethol hwn ac yn gweithio gyda phartneriaid i ddatblygu a chyflwyno cynigion ar gyfer gwella hygyrchedd etholiadau er mwyn sicrhau bod pawb yn cael yr un cyfle i gael gafael ar wybodaeth a phrosesau etholiadol.

Byddwn yn **cynnal ymgyrchoedd cofrestru pleidleiswyr** cyn pob etholiad mawr, er mwyn codi ymwybyddiaeth o'r angen i gofrestru ymysg yr holl bleidleiswyr cymwys, ond gan dargedu'n benodol grwpiau lle na cheir lefelau cofrestru digonol.

Mae'r gwaith i **gefnogi diwygiadau Llywodraethau'r DU i'r canfasiad blynyddol ar gyfer cofrestru etholiadol ym Mhrydain Fawr** yn parhau. Byddwn yn rhoi cyngor, arweiniad ac adnoddau i Swyddogion Cofrestru Etholiadol i'w helpu i roi'r newidiadau hyn ar waith yn effeithiol. Byddwn hefyd yn gweithio i **gefnogi canfasiad 2021 yng Ngogledd Iwerddon**, gan gynnwys drwy ymgyrch codi ymwybyddiaeth ymhlith y cyhoedd i dynnu sylw at yr hyn y mae angen i bobl ei wneud er mwyn sicrhau eu bod wedi'u cofrestru i bleidleisio.

Byddwn hefyd yn mynd ati i **ddatblygu strategaeth i gefnogi mwy o wydnwch o ran darparu gwasanaethau etholiadol lleol ac yn rhoi'r strategaeth honno ar waith**. Gan weithio gyda phartneriaid allweddol yn y gymuned etholiadol, byddwn yn ystyried mentrau fel cyflwyno rhaglen sefydlu a mentora ar gyfer Swyddogion Canlyniadau newydd a datblygu pecyn cymorth gwasanaethau etholiadol effeithiol.

Yn ogystal, byddwn yn cyhoeddi **safonau perfformiad newydd ar gyfer Swyddogion Cofrestru Etholiadol**, a gaiff eu defnyddio gan y Comisiwn a gan Swyddogion Cofrestru Etholiadol i ddeall a gwella eu perfformiad, gan sicrhau, yn y pen draw, bod y cofrestrau mor gywir a chyflawn â phosibl a bod pawb sy'n gymwys ac sydd am bleidleisio, yn gallu gwneud hynny.

Byddwn yn ymateb i agendâu polisi a deddfwriaethol llywodraethau Cymru a'r Alban mewn perthynas â **newidiadau i'r etholfraint** ac yn eu trafod, er mwyn sicrhau eu bod yn addas i'r cyhoedd a Swyddogion Cofrestru Etholiadol, a byddwn yn buddsoddi mewn ymgyrchoedd i godi ymwybyddiaeth ymhlith y cyhoedd o'r newidiadau hyn.

Bydd ein **gwaith twyll etholiadol** yn parhau i gynnwys ymgysylltu'n agos â'r heddlu ac awdurdodau lleol, a chaiff ei gefnogi gan weithgarwch cyhoeddus fel ein hymgyrch 'Dy Bleidlais Di a Neb Arall'.

Beth fydd effeithiau a buddiannau yr hyn a gyflawnir?

Bydd y gwaith hwn yn sicrhau y gallwn roi cymorth gwell i awdurdodau lleol mewn perthynas â darparu gwasanaethau etholiadol, a gwella ein hymwneud â phartneriaid allweddol yn y gymuned etholiadol, megis Solace a Chymdeithas y Gweinyddwyr Etholiadol. Bydd hyn yn cyfrannu at y gwaith o ddarparu gwasanaethau o ansawdd uchel i bleidleiswyr a chynnal etholiadau a systemau cofrestru effeithiol.

Bydd ein gwaith yn helpu i sicrhau y bydd pobl yn gynyddol yn ymddiried yng nghanlyniadau etholiadau ac yn eu derbyn, ac y bydd nifer yr heriau cyfreithiol llwyddiannus mor agos at ddim â phosibl.

PAGE 12

2. System reoleiddio y gellir ymddiried fwyfwy ynddi sy'n gynyddol dryloyw

Sicrhau system reoleiddio y gellir ymddiried fwyfwy ynddi sy'n gynyddol dryloyw ym maes cyllid gwleidyddol, goruchwyllo cydymffurfiaeth, hyrwyddo dealltwriaeth ymhlith y rhai sy'n cael eu rheoleiddio a mynd ar drywydd achosion o dorri rheolau.

Ein rôl

Mae'r nod hwn yn cynnwys ein rôl reoleiddio, ac mae'n hanfodol i sicrhau'r tryloywder sydd wrth wraidd unrhyw ddemocratiaeth iach. Mae ein gwaith yn y maes hwn eisoes yn eang ei gwmpas, ac yn gynyddol ragweithiol, gan sicrhau cydymffurfiaeth drwy gefnogi pleidiau ac ymgeiswyr, drwy ymyriadau amser real a chamau gorfodi pan fydd angen.

Rydym yn cynnal cofrestrau pleidiau gwleidyddol a gaiff eu cyhoeddi ar-lein, gan roi hyder mai dim ond pleidiau sy'n bodloni'r profion cofrestru cyfreithiol sy'n cael ymddangos ar bapurau pleidleisio. Rydym hefyd yn cynnal cofrestr o ymgyrchwyr sy'n gwario symiau sylweddol o arian wrth ymgyrchu mewn etholiadau. Rydym yn sicrhau tryloywder o ran cyllid gwleidyddol y DU drwy gyhoeddi manylion am roddion a benthyciadau, cyfrifon blynyddol gan bleidiau cofrestredig, a gwariant ar ymgyrchu y mae'n ofynnol i bleidiau ac eraill roi gwybod i ni amdanynt.

Rydym yn rhoi cyngor ac arweiniad o ansawdd uchel er mwyn helpu pleidiau, ymgeiswyr ac ymgyrchwyr i gydymffurfio â'r rheolau. Ac rydym yn cymryd camau, gan roi cosbau lle y bo'n briodol pan dorrir y rheolau, yn unol â Pholisi Gorfodi statudol y Comisiwn.

Rydym o'r farn bod gweithio i sicrhau cydymffurfiaeth cyn digwyddiad etholiadol yn well o lawer na gorfod cymryd camau gorfodi yn ddiweddarach. Felly rydym yn cynnig y dylid buddsoddi yn y gwaith o gefnogi cydymffurfiaeth drwy adnodd ar-lein sy'n hawdd i'w ddefnyddio a gwasanaeth rheoleiddio sy'n fwy ymatebol.

Ein cynlluniau

Byddwn yn **parhau i gynnal cofrestrau o bleidiau gwleidyddol ac ymgyrchwyr**, gan sicrhau bod pleidleiswyr yn glir ynghylch y pleidiau cofrestredig a'r ymgyrchwyr ar y papur

pleidleisio. Mae hyn yn cynnwys cwblhau adolygiad o ddisgrifiadau cofrestredig i sicrhau mai dim ond y sawl sy'n bodloni'r profion cyfreithiol a gaiff eu cynnwys, ac ystyried sut y caiff cyfansoddiadau a chynlluniau ariannol pleidiau eu llunio.

Byddwn yn parhau i hyrwyddo tryloywder o ran cyllid gwleidyddol drwy **gyhoeddi data ariannol gan bleidiau ac ymgyrchwyr, gan gynnwys data sy'n gysylltiedig ag etholiadau**. Ochr yn ochr â hyn, byddwn yn darparu **system Cyllid Gwleidyddol Ar-lein** newydd i helpu pleidiau ac ymgyrchwyr i gyflwyno eu ffurflenni ariannol yn effeithlon.

Er mwyn sicrhau cyfraddau uchel o gydymffurfio â'r rheolau a, thrwy hynny, dryloywder i bleidleiswyr, byddwn yn parhau i roi **cyngor ac arweiniad amserol o ansawdd uchel** i bleidiau ac ymgyrchwyr er mwyn eu helpu i fodloni eu gofynion cyfreithiol. Bydd hyn yn cynnwys cyhoeddi canllawiau ar gyfer yr etholiadau mawr yn 2021, gan ystyried effeithiau'r cyfuniad cymhleth o etholiadau fel y bo'n briodol, a datblygu codau ymarfer i ategu'r gyfraith mewn perthynas ag adrodd ar wariant etholiadau.

PAGE 13

Gan weithio gyda phleidiau ac ymgyrchwyr, byddwn yn datblygu fframwaith strategol newydd er mwyn sicrhau **cymorth rhagweithiol sy'n effeithiol ac yn cael effaith**.

Byddwn yn **gorfodi'r rheolau ynglŷn â chyllid gwleidyddol yn effeithiol**, gan sicrhau bod pleidleiswyr, pleidiau ac ymgyrchwyr yn hyderus y caiff y rheolau eu gorfodi yn gymesur ac yn effeithiol, o fewn ein pwerau presennol. Byddwn yn parhau i gyhoeddi canlyniad pob ymchwiliad, gan gynnwys cyhoeddi adroddiadau llawn pan fydd rheswm da dros wneud hynny, er mwyn sicrhau y gall pleidleiswyr, pleidiau ac ymgyrchwyr weld yr hyn rydym yn ei wneud i orfodi'r rheolau. Er mwyn rhwystro pobl rhag cyflawni troseddau, a sicrhau y gallwn ymateb mewn modd cymesur os byddant yn gwneud hynny, byddwn yn parhau i ddatblygu ein gallu i erlyn troseddau a amheuir. Byddwn yn ymgynghori ar y ffordd rydym yn defnyddio erlyniadau.

Byddwn hefyd yn ymateb i'r amgylchedd sy'n newid wrth i fwy o arian gael ei wario ar **ymgyrchu digidol**, drwy ymateb i bolisiau'r llywodraeth a'i hagendâu deddfwriaethol ar gyfer cyllid gwleidyddol a'u trafod, er mwyn sicrhau eu bod yn gwella tryloywder ar gyfer y cyhoedd a'u bod yn ymarferol ar gyfer ymgyrchwyr. Byddwn yn cryfhau ein hymwneud â chwmnïau cyfryngau cymdeithasol a darparwyr hysbysebion digidol eraill er mwyn sicrhau bod eu gwasanaethau a'u polisiau yn cefnogi tryloywder ar gyfer gweithgarwch ymgyrchu mewn etholiadau a refferenda.

Byddwn yn gweinyddu'r cynllun **grantiau datblygu polisi** ac yn sicrhau ei fod yn gweithio'n effeithiol drwy wneud argymhellion amserol i Lywodraeth y DU ar gyfer unrhyw newidiadau angenrheidiol.

Beth fydd effeithiau a buddiannau yr hyn a gyflawnwn?

Bydd y gwaith hwn yn cynnig ymgysylltu cyflymach a mwy ymatebol â rhanddeiliaid, ac arweiniad sy'n edrych fwyfwy i'r dyfodol ac yn achub y blaen ar broblemau rheoleiddio

posibl. Dylem ddatblygu dealltwriaeth ddyfnach ac ehangach o gyfreithiau cyllid ymgyrchu ymysg pleidiau ac ymgyrchwyr, gan arwain at gyfraddau uwch o gydymffurfiaeth.

Byddwn yn darparu amrywiaeth ehangach o adnoddau sy'n cefnogi pleidiau ac ymgyrchwyr yn uniongyrchol, sy'n ddigon hyblyg i gael eu defnyddio gyda gwahanol strwythurau a meintiau, ac sy'n cefnogi meysydd penodol o'r rheolau ynglŷn â chyllid ymgyrchu, ar sail cudd-wybodaeth strategol a gwaith sganio'r gorwel. Gyda'i gilydd, dylai hyn arwain at welliannau o ran ansawdd a dibynadwyedd y data ariannol a gaiff eu darparu gan bleidiau ac ymgyrchwyr ac a gyhoeddir gennym.

Bydd y cyhoedd yn gweld, a byddant yn hyderus, fod gwariant a chyllid pleidiau gwleidyddol ac ymgeiswyr yn etholiadau'r DU yn dryloyw, ac y byddwn yn cymryd camau cymesur os bydd unrhyw un yn torri'r rheolau ar gyllid ymgyrchu.

PAGE 14

3. Gweithredu fel canolfan arbenigedd annibynnol ac uchel ei pharch

Bod yn ganolfan arbenigedd annibynnol uchel ei pharch, gan ddefnyddio gwybodaeth a dealltwriaeth i wella tryloywder, tegwch ac effeithlonrwydd ein system ddemocrataidd ymhellach, a helpu i'w haddasu i'r oes fodern, ddigidol.

Ein rôl

Mae'r nod hwn yn cyfleu ein rôl o ran arwain y sector drwy'r heriau y mae'n eu wynebu. Byddwn yn darparu'r dystiolaeth, y gwaith dadansoddi a'r mewnwelediad sydd eu hangen arnom ni ac ar eraill sy'n gweithio yn y maes, i nodi'r materion pwysicaf sy'n wynebu system ddemocrataidd y DU a mynd i'r afael â nhw.

Byddwn hefyd yn monitro newidiadau i'r system cofrestru etholiadol ac yn defnyddio arolygon barn ar ôl etholiad a'n harolwg blynyddol ar gyfer y DU gyfan i fonitro barn y cyhoedd am faterion etholiadol a'u profiadau wrth gymryd rhan mewn etholiadau. Mae'r data hyn yn llywio ein penderfyniadau a'n hargymhellion polisi, yn ein helpu i ddylanwadu ar ddatblygiadau ym meysydd deddfwriaeth, polisi ac ymarfer, ac yn ein helpu i sicrhau ein bod yn cyflawni'r hyn sydd bwysicaf i bleidleiswyr. Byddwn yn parhau i wneud gwaith ymchwil a chyflwyno adroddiadau ar gywirdeb a chyflawnrwydd cofrestrau etholiadol y DU.

Mae dyletswydd statudol ar y Comisiwn i gyflwyno adroddiadau ar etholiadau a refferenda a pharhau i adolygu'r gyfraith etholiadol. Byddwn hefyd yn parhau i graffu ar deddfwriaeth etholiadol newydd a darparu briffiadau arbenigol i lywodraethau a deddfwrfeydd ar gynigion deddfwriaethol.

Mae hyder pleidleiswyr yn ein system etholiadol yn hanfodol, ac mae'n dibynnu ar hyder yn y wybodaeth a gynigir. Felly rydym yn bwriadu buddsoddi yn y gwaith o ddatblygu ymwybyddiaeth pleidleiswyr ac addysg, gan ganolbwyntio'n benodol ar ymgyrchu digidol.

Ein cynlluniau

Byddwn yn **rhoi cyngor arbenigol a chymorth** i bleidiau gwleidyddol, ymgyrchwyr, llywodraethau a'r cyhoedd er mwyn llywio newidiadau i bolisiau, addysgu'r cyhoedd a rhoi gwybodaeth iddynt, a hyrwyddo trefniadau ar gyfer gweithio mewn partneriaeth ym mhob rhan o'r sector etholiadol. Bydd hyn yn cynnwys cymorth cysylltiadau cyhoeddus a materion cyhoeddus ar gyfer polisiau cyllid gwleidyddol y Llywodraeth a'r gwaith o ddiwygio cyfraith etholiadol, swyddogaeth swyddfa'r wasg i reoli ymholiadau gan y cyfryngau a'r cyhoedd, a rhoi cyngor arbenigol a thystiolaeth i lywio ymgynghoriadau polisi ac adolygiadau.

Byddwn yn parhau i **adrodd ar y broses o weinyddu etholiadau** er mwyn sicrhau ein bod yn defnyddio gwersi a ddysgwyd i wella'r broses o gynnal digwyddiadau yn y dyfodol.

Byddwn yn parhau i hyrwyddo **newidiadau i'n prosesau democrataidd ac ennyd cefnogaeth iddynt** drwy ymgyrchoedd penodol a chydweithio â phartneriaid allweddol a rhanddeiliaid. Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid i ystyried opsiynau ar gyfer gwneud etholiadau'n fwy hygyrch a moderneiddio'r system gofrestru drwy wneud defnydd gwell o gofnodion data cyhoeddus sy'n bodoli eisoes.

PAGE 15

Byddwn yn **datblygu ein sail dystiolaeth** er mwyn sicrhau dealltwriaeth well o'r amgylchedd etholiadol, materion sy'n datblygu, risgiau a chyfleoedd a allai effeithio ar waith y Comisiwn yn y tymor canolig i'r hirdymor, a'n galluogi i gynllunio yn unol â hynny. Byddwn yn casglu data a gwybodaeth ar ôl etholiadau, gan gynnwys data ar agweddau'r cyhoedd yn ogystal â phrofiadau gweinyddwyr etholiadau ac ymgeiswyr, er mwyn gwella ein dealltwriaeth o'r materion a wynebwr gan ein cwsmeriaid, gan gynnwys y cyhoedd ac awdurdodau lleol.

Byddwn yn **gwella ein gweithgarwch i godi ymwybyddiaeth y cyhoedd** er mwyn helpu pleidleiswyr i ddeall y rheolau a'r systemau sydd ar waith mewn perthynas ag etholiadau a referenda, a'r hyn y gallant ei wneud i godi pryderon a chymryd rhan. Bydd hyn yn cynnwys gweithgarwch mewn perthynas ag etholiadau sy'n gysylltiedig â'r technegau ymgyrchu digidol a gaiff eu defnyddio fwyfwy i ymgysylltu â phleidleiswyr, a chynhyrchu adnoddau addysgu mwy hirdymor i'w defnyddio mewn sefyllfaoedd ffurfiol ac anffurfiol.

Un o'n gwerthoedd corfforaethol yw hyrwyddo tryloywder, a byddwn yn anelu at **wneud ein gwybodaeth yn fwy hygyrch** i bartneriaid a'r cyhoedd drwy ddatblygu ein gwefan gorfforaethol newydd ymhellach drwy ddiweddarau ac adolygu'r cynnwys ymchwil a geir arni. Bydd hyn yn cynnwys prosiect i ddefnyddio data agored ac adnoddau digidol i wella hygyrchedd a chyflwyno'r wybodaeth mewn fformatau gweladwy hygyrch.

Byddwn yn bwrw ymlaen â'n **hymchwil a'n gwaith dadansoddi data mewn achosion o dwyll etholiadol** er mwyn nodi unrhyw newidiadau a allai helpu i fynd i'r afael â'r mater, ac i hyrwyddo ymgysylltu â llywodraethau'r DU a'u hagendaû deddfwriaethol, megis cynnig Llywodraeth y DU i gyflwyno profion adnabod i bleidleiswyr ledled Prydain Fawr.

Drwy ddatblygu ein Cynllun Corfforaethol llawn, ac mewn ymgynghoriad â'n rhanddeiliaid, byddwn yn **datblygu rhaglen newydd o waith** ar gyfer y pum mlynedd nesaf. Nod y gwaith

hwn fydd gwneud y cyfraniad mwyaf posibl i'r gwaith o helpu'r sector i nodi'r cyfleoedd a'r heriau mwyaf arwyddocaol y mae'n eu hwynebu, a chynllunio ar eu cyfer.

Beth fydd effeithiau a buddiannau yr hyn a gyflawnwn?

Cyfeirir at ein tystiolaeth a'n barn arbenigol mewn dadl gyhoeddus ar ein system a'n prosesau democrataidd, ac mae cynigion y llywodraeth yn adlewyrchu ein blaenoriaethau a'n hargymhellion ar gyfer newid

PAGE 16

4. Sicrhau gwerth am arian

Sicrhau gwerth am arian, gan wneud y defnydd gorau o'n hadnoddau a'n harbenigedd er mwyn darparu gwasanaethau sy'n berthnasol i'r hyn sydd bwysicaf i bleidleiswyr. Mae'r nod hwn yn sail i'n holl waith.

Ein rôl

Fel corff sy'n atebol i Senedd y DU yn uniongyrchol, mae'r Comisiwn yn destun disgwyliadau Senedd y DU o ran rheoleidd-dra, priodoldeb a gwerth am arian, yn yr un modd ag y mae cyrff cyhoeddus eraill. Mae bodloni'r safonau hyn, neu ragori arnynt, yn hanfodol i'r ffordd y mae'r Comisiwn yn rheoli ei hun o ddydd i ddydd. Caiff ein hatebolrwydd i Senedd y DU ei arfer drwy Bwyllgor y Llefarydd ar y Comisiwn Etholiadol, sef un o bwyllgorau Tŷ'r Cyffredin, a gadeirir gan y Llefarydd ac sy'n cynnwys gweinidogion yn gwasanaethu ar sail ex-officio yn ogystal ag aelodau'r meinciau cefn a benodir gan y Llefarydd.

Yr hyn sy'n allweddol i'n llwyddiant dros y pum mlynedd nesaf a thu hwnt yw sicrhau bod yr adnoddau cywir ar waith gennym i gefnogi'r broses o gyflawni'r cynllun hwn, gan gynnwys yr angen cychwynnol am wydnwch i sicrhau ein bod yn gallu ymateb yn briodol i bandemig COVID-19. Mae'r nod sylfaenol hwn yn darparu ffocws ar gyfer gweithgareddau sy'n cefnogi'r sefydliad ac yn sicrhau bod y bobl fedrus a'r systemau priodol gennym; bod gwasanaethau'n cael eu darparu yn effeithlon, yn effeithiol ac yn ddarbodus; a'n bod yn buddsoddi mewn dulliau o foderneiddio ein seilwaith a'n systemau er mwyn sicrhau cysondeb a gwella gwerth am arian. Mae hyn yn cynnwys darparu swyddogaethau adnoddau dynol, cyllid, cynllunio, cyfreithiol, cymorth a thechnoleg gwybodaeth a chyfathrebu (TGCh) o ansawdd uchel yn gyson.

Ein cynlluniau

Byddwn yn **rhoi ein Strategaeth Pobl newydd ar waith** er mwyn hyrwyddo diwylliant sy'n cynnig y ffordd orau i dimau staff allu cyflawni eu rolau'n effeithiol.

Byddwn yn parhau i weithio ar ein prosiect Ffyrdd o Weithio er mwyn **sicrhau newidiadau busnes a weithredir yn ddigidol**, i adlewyrchu'r disgwyliadau sydd ar gyflogwyr modern, a sicrhau y gall y cyfleusterau TGCh craidd gefnogi'r newidiadau hyn. Ymysg y buddsoddiadau o ran systemau busnes a gynllunnir dros y blynyddoedd nesaf, mae system

rheoli achosion rheoleiddio newydd i gefnogi'r gwaith o ymgymryd ag erlyniadau, System Rheoli Achosion Cleientiaid newydd i olrhain cysylltiadau â'r cyhoedd a rhanddeiliaid, ac adnoddau adrodd ar ôl etholiadau.

Rydym wedi llwyddo i roi system cynllunio a pherfformiad corfforaethol newydd ar waith, sy'n sicrhau bod y sefydliad yn cael un darlun integredig o weithgarwch busnes strategol a gweithredol, gwaith cyflawni prosiectau, risgiau a pherfformiad. Mae hyn bellach yn ein galluogi i ganolbwyntio ar ddatblygu **galluogrwydd a dealltwriaeth well o'r broses o gyflawni ein nodau strategol** a'r effaith rydym yn ei chael ar gyfer ein cwsmeriaid.

PAGE 17

Byddwn yn parhau i weithio gyda Senedd Cymru a Senedd yr Alban i **roi ein trefniadau atebolrwydd newydd ar waith**, gan gynnwys fformiwla cyllido newydd a chynlluniau busnes ar gyfer Cymru a'r Alban.

Mae ein gallu i ddiwallu anghenion pleidleiswyr, deddfwrfeydd, pleidiau gwleidyddol a phob un o'n rhanddeiliaid eraill yn dibynnu'n anuniongyrchol ar y ffaith bod gan y Comisiwn wasanaeth cyfreithiol arbenigol. Byddwn yn **adolygu ac yn adnewyddu ein ffordd o ddarparu gwasanaethau cyfreithiol** sy'n bodloni'r gofynion newidiol a chynyddol sydd ar y Comisiwn mewn ffordd effeithiol ac effeithlon, ac yn lleihau'r defnydd o arbenigedd allanol costus. Bydd y fenter hon yn sefydlu sail greiddiol, fwy sefydlog o gyfreithwyr yn dilyn trefniadau gwaith newydd, a gaiff eu hategu gan brosesau rheoli ansawdd a systemau rheoli achosion cadarn.

Byddwn yn **ymgorffori prosesau rheoli ansawdd** drwy bob un o'n gwasanaethau a'n swyddogaethau, gan adeiladu ar yr ymarfer cadarn sydd ar waith yn ein timau rheoleiddio. Bydd hyn yn llywio'r gwaith o ddatblygu ein systemau a'n prosesau ac yn ymgorffori ansawdd a gwelliant cyson yn ein diwylliant.

Beth fydd effeithiau a buddiannau yr hyn a gyflawnwn?

Bydd gwella ein gwaith adrodd ar gynllunio a pherfformiad yn sicrhau y gellir gwella gwaith monitro a rheoli ym mhob un o'n nodau, a thrwy hynny ysgogi effaith well ar y materion sydd bwysicaf i bleidleiswyr.

Mae ein prosiect Ffyrdd o Weithio yn cyfuno gwelliannau technolegol gwirioneddol a newidiadau i arferion ac amodau gweithio. Rydym yn disgwyl y bydd hyn yn arwain at welliannau gwirioneddol o ran cynhyrchiant drwy gynnig ffyrdd gwell o weithio ar draws timau a mwy o hyblygrwydd. Nod ein strategaeth pobl yw sicrhau bod gennym aelodau o staff sydd wedi'u grymuso ac sy'n barod i ymgysylltu er mwyn cyflawni ein hagenda uchelgeisiol Rydym yn disgwyl y bydd hyn i'w weld mewn sgoriau uwch o ran ymgysylltu â staff a chyfraddau cadw staff uwch.

Fodd bynnag, caiff effaith wirioneddol y newidiadau hyn ei hadlewyrchu ym mesurau perfformiad ac effaith y nod hwn, yn ogystal â nodau eraill, wrth i ni sicrhau bod y nodau mewnol hyn yn arwain at welliannau o ran ein darpariaeth.

PAGE 18

Ffocws ar Ogledd Iwerddon

Mae'r prosesau o adfer Cynulliad Gogledd Iwerddon a ffurfio Gweithrediaeth ym mis Ionawr 2020 wedi rhoi rhywfaint o sefydlogrwydd ar ôl tair blynedd, ac mae hyn i'w groesawu. Hyd yn oed yn ystod y cyfnod hir o ansicrwydd, roedd pwyslais o hyd ar wella'r gwasanaethau etholiadol a ddarperir i bleidleiswyr yng Ngogledd Iwerddon. Er enghraifft, gall darpar bleidleiswyr bellach gofrestru'n hawdd ac yn gyflym ar-lein ers i'r broses cofrestru digidol gael ei chyflwyno ym mis Mehefin 2018. Gellir gweld effaith hyn yn glir a gwnaed bron i chwarter miliwn o geisiadau i gofrestru yn ystod 2019.

Yn ogystal â hyn, ers mis Gorffennaf 2017, rydym bellach yn cyhoeddi gwybodaeth chwarterol am roddion a benthyciadau y rhoddwyd gwybod i ni amdanynt gan bleidiau gwleidyddol a derbynwyr rheoledig eraill. Mae tryloywder yn hanfodol er mwyn sicrhau hyder y cyhoedd yn ein democratiaeth felly mae'n bwysig bod y wybodaeth hon bellach ar gael i'w gweld ac yn destun proses graffu gyhoeddus.

Fodd bynnag, ni ddylem laesu dwylo. Rydym yn dal i fod o'r farn y dylid cyhoeddi'r wybodaeth sydd gennym am roddion a benthyciadau y rhoddwyd gwybod i ni amdanynt rhwng mis Ionawr 2014 a mis Gorffennaf 2017. Gwnaed ymrwymiad i adolygu'r gyfundrefn rhoddion a benthyciadau yn flaenorol gan Swyddfa Gogledd Iwerddon a byddem yn annog Llywodraeth y DU i weithredu ar hyn. O'n safbwynt ni, rydym am ymgysylltu â'r cyhoedd ledled Gogledd Iwerddon a gwranddo arnynt mewn perthynas â'r mater hwn er mwyn sicrhau bod eu safbwyntiau'n cael eu hystyried yn llawn fel rhan o'r broses hon.

Canfu ein hasesiad diweddaraf o'r broses cofrestru etholiadol yng Ngogledd Iwerddon fod angen gwneud mwy er mwyn sicrhau bod y broses o gofrestru i bleidleisio yn haws i bawb. Canfu ein hymchwil fod 1 o bob 4 etholwr cymwys yng Ngogledd Iwerddon heb eu cofrestru'n gywir yn eu cyfeiriad presennol, sy'n cyfateb i rhwng 360,000 a 430,000 o bobl. Un peth sy'n peri pryder penodol yw'r ffaith bod pobl ifanc yn llai tebygol o hyd o fod wedi cofrestru, a dim ond 51% o bobl rhwng 18 a 34 oed sydd wedi'u cofrestru'n gywir.

Bwriadwyd cynnal canfasiad llawn o etholwyr yn 2020, ond mae bellach wedi'i ohirio i 2021 o ganlyniad i bandemig Covid-19. Er hyn, bydd hyn yn gyfle amserol i fynd i'r afael â'r dirywiad yng nghywirdeb a chyflawnrwydd y cofrestrau etholiadol, ac edrychwn ymlaen at weithio gyda Phrif Swyddog Etholiadol Gogledd Iwerddon eleni er mwyn cefnogi ei pharatoadau ar gyfer yr ymarfer hwn. Fodd bynnag, nid yw hyn yn ddatrysiad cyflym ynddo'i hun, a rhaid gwneud mwy er mwyn moderneiddio ein prosesau cofrestru etholiadol. Er enghraifft, gallai gwneud defnydd gwell o ddata cyhoeddus fod yn allweddol i wella a diwygio'r broses cofrestru etholiadol, gan sicrhau ei bod yn haws i'r Swyddfa Etholiadol yng Ngogledd Iwerddon ddiweddarau'r cofrestrau drwy gydol y flwyddyn.

Byddwn yn parhau i weithio'n agos gyda Phrif Swyddog Etholiadol Gogledd Iwerddon, Llywodraeth y DU a'n rhanddeiliaid ledled Gogledd Iwerddon i roi'r newidiadau pwysig hyn ar waith.

PAGE 19

Ffocws ar yr Alban

Bydd y cyfnod a gwmpesir yn y cynllun corfforaethol hwn yn gyfnod heriol i'r Comisiwn Etholiadol a'r gymuned etholiadol ehangach yn yr Alban wrth i ni weithio i roi'r newidadau deddfwriaethol a gyflwynwyd gan Senedd y DU a Senedd yr Alban ar waith. Mae rhai o'r newidiadau hyn yn amlygu gallu deddfwrfeydd i gydweithredu er mwyn cyflwyno newidiadau ar y cyd mewn perthynas â materion cofrestru lle mae cysondeb yn bwysig i bleidleiswyr, ond rydym hefyd yn gweld bod rhywfaint o wahaniaeth yn y gyfraith etholiadol sy'n ymwneud ag etholiadau yn yr Alban.

Mae Senedd yr Alban wedi pasio bil sy'n nodi'r rheolau sylfaenol ar gyfer refferenda yn yr Alban yn y dyfodol. Mae Bil Refferenda (yr Alban) yn cyflwyno fframwaith ar gyfer pob refferendwm a gaiff ei alw gan Senedd yr Alban yn y dyfodol. Yn ystod hynt y Bil drwy'r Senedd, diwygiwyd y ddeddwriaeth ddrafft er mwyn gweithredu ein hargymhellion ar gyfer cynnydd sylweddol yn lefel y dirwyon sydd ar gael i ni; pwerau ehangach i gael gafael ar wybodaeth y tu hwnt i ymchwiliadau ffurfiol; a rheolau effeithiol i'w gwneud yn ofynnol rhoi argraffnodau ar ddeunydd ymgyrchu digidol.

Mae dau fil arall yn mynd drwy'r broses ddeddfwriaethol. Mae Bil Etholiadau (Etholfraint a Chynrychiolaeth) yr Alban yn ehangu'r etholfraint ar gyfer etholiadau ar faterion sydd wedi'u datganoli yn yr Alban i gynnwys pob dinesydd tramor sy'n byw yn gyfreithlon yn yr Alban, yn ogystal â charcharorion sy'n bwrw dedfryd o hyd at flwyddyn. Bydd sicrhau bod y rheini sydd newydd gael yr etholfraint yn deall eu bod yn gymwys i gofrestru a phleidleisio ac yn gwybod sut i wneud hynny yn un o'n prif feysydd gwaith yn y cyfnod cyn etholiad Senedd yr Alban yn 2021 ac etholiadau'r cynghorau yn 2022 a byddwn yn gwneud hyn ochr yn ochr â'n gwaith ehangach i godi ymwybyddiaeth ymhlith y cyhoedd.

Mae gan Fil Etholiadau (Diwygio) yr Alban hefyd oblygiadau ar gyfer ein gwaith dros gyfnod y cynllun corfforaethol hwn. Mae'n gwneud newidiadau i'r broses o reoleiddio ymgeiswyr mewn etholiadau cynghorau yn yr Alban er mwyn sicrhau eu bod yn gweithredu'n unol â'r rheolaethau ar gyfer pob etholiad arall yn y DU. Mae hefyd yn cyflwyno Codau Ymarfer ar gyfer gwariant yn etholiadau Senedd yr Alban ac etholiadau'r cynghorau. Bydd angen canllawiau a chynghor technegol wedi'u diweddarau ar gyfer y ddau. Mae'r Bil hefyd yn cyflwyno newidiadau i rôl ac atebolrwydd y Bwrdd Rheoli Etholiadol ar gyfer yr Alban a'r Comisiwn Etholiadol: yn y dyfodol, caiff cylch gwaith y Bwrdd ei ehangu i gynnwys etholiadau Senedd yr Alban, sy'n newid rydym wedi bod yn galw amdano ers 2009. Byddwn yn atebol yn ffurfiol i Senedd yr Alban am y gwaith a wnawn mewn perthynas ag etholiadau sydd wedi'u datganoli yn yr Alban, ac yn cael ein hariannu'n uniongyrchol ganddi am y gwaith hwn.

Byddwn yn parhau i weithio'n agos gyda chydweithwyr yn Senedd yr Alban, y Bwrdd Rheoli Etholiadol ac eraill yn yr Alban i roi'r agenda hon ar waith.

PAGE 20

Ffocws ar Gymru

Yn 2020, bydd gwaith yn dechrau ar roi rhaglen diwygio etholiadol bwysig ar waith yng Nghymru a fydd yn cael effaith sylweddol ar etholiadau'r Senedd a llywodraeth leol yn y dyfodol, yn ogystal ag ar y modd y mae'r Comisiwn Etholiadol ei hun yn gweithredu yng Nghymru.

Mae gennym Ddeddf Senedd ac Etholiadau (Cymru) 2020 bellach a fydd, ymysg pethau eraill, yn galluogi dau grŵp newydd i gymryd rhan yn etholiadau Senedd 2021: pobl ifanc 16 a 17 oed, a dinasyddion tramor sy'n byw yng Nghymru.

Rydym eisoes yn gweithio gyda'r gymuned etholiadol ehangach a grwpiau â diddordeb arbennig er mwyn sicrhau bod y pleidleiswyr newydd hyn yn cael gwybod am y newidiadau a gyflwynir gan y Ddeddf hon fel y gallant gymryd rhan yn effeithiol yn y cyfnod canfasio nesaf yn 2020 ac yn etholiad cyffredinol nesaf Cymru yn 2021.

Rydym hefyd yn ymrwymedig i weithio gyda Llywodraeth Cymru a'r Senedd ar Fil Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) wrth iddo fynd ar ei hynt drwy'r broses ddeddfwriaethol. Gallai'r darpariaethau sydd wedi'u cynnwys yn y Bil arwain at newidiadau mawr mewn etholiadau llywodraeth leol yn y dyfodol a byddwn yn canolbwyntio ar sicrhau bod y diwygiadau hyn yn cael eu rhoi ar waith mewn ffordd sy'n golygu y rhoddir blaenoriaeth i fuddiannau pleidleiswyr.

Yn ogystal â'r newid etholiadol hwn, o fis Medi 2020, byddwn hefyd, am y tro cyntaf, yn atebol i'r Senedd am ein gwaith ar etholiadau yng Nghymru. Edrychwn ymlaen at weithio gyda Senedd Cymru a Llywodraeth Cymru wrth sicrhau bod y trefniadau adrodd ac ariannu newydd hyn yn amserol, yn briodol ac yn effeithiol.

Byddwn yn parhau i weithio'n agos gyda'n holl bartneriaid yng Nghymru – o Fwrdd Cydlynu Etholiadol Cymru i bleidiau gwleidyddol, o Lywodraethau i'r Senedd, ac o'r cyhoedd i'r heddlu – yn ystod cyfnod prysur ond gwerth chweil i'n democratiaeth yng Nghymru. Diolch yn fawr iawn!

PAGE 21

Gweithgareddau allweddol 2018-20

Roedd ein cynllun blaenorol yn cwmpasu'r cyfnod 2018-23. Roedd yn nodi agenda uchelgeisiol ar gyfer newid a gwella'r system etholiadol. Uchod, rydym wedi nodi ein cynlluniau i barhau i ddatblygu'r agenda hon, i fuddsoddi yn y gwaith o gefnogi ein rhanddeiliaid ac i foderneiddio ein darpariaeth. Yn yr adran hon, rydym yn nodi rhai o'r camau a gymerwyd gennym eisoes i adeiladu sylfaen cadarn ar gyfer newid yn y dyfodol.

Parhau i gynnal etholiadau rhydd a theg

- Wedi cefnogi'r broses o gynnal amrywiaeth o ddigwyddiadau etholiadol yn cynnwys etholiadau llywodraeth leol yn Lloegr a Gogledd Iwerddon, etholiadau Maerol lleol ac

etholiadau Maerol Awdurdod Cyfunol mewn rhannau o Loegr, 5 is-etholiad seneddol yn y DU, Etholiad Senedd Ewrop ac Etholiad Cyffredinol Senedd y DU.

- Wedi cynnal ymgyrchoedd llwyddiannus i godi ymwybyddiaeth ymhlith y cyhoedd cyn pob digwyddiad pleidleisio mawr, gan gynyddu nifer y pleidleiswyr sy'n cofrestru gan ganolbwyntio'n benodol ar grwpiau lle na cheir lefelau cofrestru digonol
- Wedi cwblhau'r broses o arsylwi ar ddeisebau adalw yng Ngogledd Antrim, Peterborough a Brycheiniog a Sir Faesyfed, a chyhoeddi ein hargymhellion ar gyfer gwella'r broses ddeisebu
- Wedi cyhoeddi ein safbwyntiau ar gynigion llywodraethau'r DU i ddiwygio'r canfasiad cofrestru etholiadol blynyddol, er mwyn llywio'r ddeddfwriaeth a fydd yn sicrhau y bydd y newidiadau ar waith o ganfasiad 2020
- Wedi gweithio gyda Phrif Swyddog Etholiadol Gogledd Iwerddon a Swyddfa Gogledd Iwerddon i gefnogi'r gwaith o lansio proses cofrestru etholiadol ar-lein yno, gan ei gwneud mor syml a hygyrch i gofrestru i bleidleisio yno â gweddill y DU
- Wedi cyhoeddi Cod Ymarfer diwygiedig i Arsylywyr Etholiadol ac wedi moderneiddio'r broses ar gyfer gwneud cais i fod yn arsylywr

System reoleiddio gynyddol dryloyw y gellir ymddiried fwyfwy ynddi

- Wedi cynnal y cofrestrau o bleidiau gwleidyddol ac ymgyrchwyr mewn etholiadau, yn cynnwys ychwanegu, diweddarau a dileu cofnodion yn ôl yr angen, a sicrhau y gall pleidleiswyr fod yn hyderus mai dim ond pleidiau sy'n bodloni'r profion cyfreithiol sy'n cael eu cofrestru
- Wedi cyhoeddi data ariannol ar roddion a benthyciadau pleidiau gwleidyddol, cyfrifon blynyddol a gwariant yn Etholiad Senedd Ewrop
- Wedi gorfodi'r cyfreithiau cyllid gwleidyddol yn y DU mewn ffordd gadarn ac effeithiol, gan ddefnyddio ein pwerau cyfreithiol i ymchwilio i droseddau posibl a chyhoeddi canlyniad pob ymchwiliad
- Wedi cyhoeddi canllawiau ar y rheolau gwariant ar gyfer Etholiad Senedd Ewrop ac Etholiad Cyffredinol Senedd y DU, ac wedi cefnogi hyn drwy roi cyngor pwrpasol i bleidiau ac ymgyrchwyr ac ymgysylltu â nhw

PAGE 22

- Wedi cyflwyno codau gwariant drafft ar gyfer ymgeiswyr a phleidiau i Lywodraeth y DU, ar ôl eu datblygu yn dilyn proses o ymgynghori ac ymgysylltu â phleidiau, ymgeiswyr ac arbenigwyr eraill

- Wedi gwneud cynnydd sylweddol ar y gwaith o ailddatblygu ein system Cyllid Gwleidyddol Ar-lein er mwyn gwella effeithlonrwydd y broses a ddefnyddir gan bleidiau ac ymgyrchwyr i gofrestru a chyflwyno ffurflenni ariannol

Gweithredu fel canolfan arbenigedd annibynnol ac uchel ei pharch

- Wedi gwerthuso cynlluniau peilot Llywodraeth y DU, a brofodd y broses o ofyn am brawf adnabod gan bleidleiswyr mewn gorsafoedd pleidleisio mewn nifer o awdurdodau lleol yn Lloegr yn yr etholiadau lleol ym mis Mai 2018 a 2019
- Wedi cwblhau cyfres o astudiaethau dichonoldeb yn archwilio opsiynau ar gyfer symud tuag at system cofrestru pleidleiswyr fwy effeithlon a diogel sydd wedi'i llywio gan ddata yn y DU. Mae'r astudiaethau bellach yn helpu i lywio'r drafodaeth ar ddyfodol cofrestru etholiadol
- Wedi cyflwyno adroddiad manwl ar gywirdeb a chyflawnrwydd y cofrestrau etholiadol yn y DU, gan amlygu'r grwpiau hynny o bobl sy'n llai tebygol o fod wedi cofrestru
- Wedi cyhoeddi adroddiad ar ymgyrchu digidol, gan nodi pecyn o argymhellion i wella tryloywder i bleidleiswyr, yn ogystal â'r llwyfannau cyfryngau cymdeithasol eu hunain. Mae ein hargymhellion wedi cael eu trafod yn eang yn neddfwrfeydd y DU a thu hwnt, ac wedi ennyn cefnogaeth gan amrywiaeth eang o gyrrff seneddol, cyd-reoleiddwyr, melinau trafod a sylwebyddion
- Wedi dwyn ynghyd grŵp o reoleiddwyr i drafod a llywio'r broses o lywodraethu materion o ddiddordeb rheoleiddiol cyffredin, yn cynnwys ymgyrchu digidol a gwirionedd cynnwys ymgyrchu. Mae hyn wedi meithrin dealltwriaeth a rennir o weithgarwch perthnasol pob sefydliad, er mwyn helpu i sicrhau cydweithio a'r defnydd gorau o adnoddau cyhoeddus
- Wedi cynnal trafodaethau manwl â Facebook, Twitter a Google ynghylch eu polisiau ar gyfer hysbysebion etholiadol ar-lein, er mwyn llywio eu cynigion a'n safbwyntiau polisi ein hunain ynghylch y ffordd orau o sicrhau tryloywder

Sicrhau gwerth am arian

- Wedi lansio ein gwefan gorfforaethol newydd sy'n gwella ein gwasanaethau digidol yn sylweddol, yn diwallu anghenion defnyddwyr yn fwy effeithiol, ac yn darparu gwybodaeth mewn ffyrdd hawdd eu defnyddio a chwbl hygyrch
- Wedi diwygio ein hunaniaeth gorfforaethol, gan sicrhau bod ein gwaith yn cael ei gyflwyno mewn modd cyson, hygyrch a hawdd ei adnabod, yn unol â'n gwerthoedd sefydliadol
- Wedi rhoi systemau newydd ar waith i sicrhau effeithlonrwydd a gwell tryloywder ar gyfer swyddogaethau corfforaethol allweddol megis caffael, rheoli prosiectau, perfformiad a llywodraethu
- Wedi datblygu Strategaeth Pobl newydd, er mwyn cefnogi'r defnydd gorau o'n hadnoddau

- Wedi meincnodi a diweddarau ein Polisiâu Cofnodion yn barod ar gyfer nodi ugainmlwyddiant y sefydliad

PAGE 23

- Wedi cyflawni amcanion prosiect Ffyrdd o Weithio drwy ddatblygu ein harferion gwaith er mwyn adlewyrchu'r disgwyliadau ar gyflogwr modern a sicrhau bod y cyfleusterau TGCh craidd yn cefnogi'r newidiadau hyn
- Wedi gwella ein sylfaen sgiliau ym mhob rhan o'r sefydliad drwy raglen dysgu a datblygu gynhwysfawr i gyflogeion a buddsoddi mewn adnoddau technegol arbenigol

PAGE 24

Rheoli ein costau

Mae ein cyllideb yn cynnwys gwariant ar baratoi ar gyfer digwyddiadau etholiadol wedi'u trefnu, cefnogi'r gwaith o'u cynnal, a chyflwyno adroddiadau arnynt.

Yn ystod y cyfnod a gwmpesir gan y cynllun hwn, byddwn yn cefnogi'r gwaith o gynnal pob etholiad llywodraeth leol, etholiadau Senedd y DU, etholiadau datganoledig Seneddau a Chynulliadau, etholiadau Maerol, etholiadau Cynulliad Llundain ac etholiadau Comisiynwyr yr Heddlu a Throseddau. Mae'r tabl isod yn cynnwys y gofynion a ragwelir gennym o ran adnoddau i gefnogi'r digwyddiadau cynlluniedig hyn. Mae hyn yn cynnwys ein hamcangyfrifon cychwynnol sy'n adlewyrchu effaith gohirio digwyddiadau pleidleisio o mis Mai 2020 i fis mai 2021. Caiff ein cynlluniau adnoddau eu diweddarau ymhellach os bydd digwyddiadau neu ddeddfwriaeth y Llywodraeth yn newid.

Mae cyllideb y Comisiwn ar gyfer digwyddiadau etholiadol yn ariannu costau llunio a dosbarthu canllawiau i Swyddogion Canlyniadau a'u staff, a rhoi arweiniad ad hoc iddyn nhw ac i bleidiau, ymgeiswyr, ymgyrchwyr ac aelodau'r cyhoedd. Mae hefyd yn ariannu ymgyrchoedd gwybodaeth gyhoeddus am brosesau cofrestru pleidleiswyr ac uniondeb etholiadol, ein harsylwadau o'r etholiad, ymchwil ar ôl digwyddiadau pleidleisio ar y modd y cawsant eu cynnal, ac adroddiadau cysylltiedig. Caiff costau rheoleiddio ariannol sy'n ymwneud yn uniongyrchol â'r digwyddiad penodol eu cynnwys hefyd.

Mae'r ffaith bod y digwyddiadau pleidleisio a drefnwyd ar gyfer mis Mai 2020 wedi cael eu canslo yn golygu gostyngiad yn ein gwariant ar ddigwyddiadau a drefnwyd. Yn benodol, mae'r canfasiad a drefnwyd ar gyfer Gogledd Iwerddon wedi'i ohirio tan 2021, ac nid yw'r gwariant ar ymgyrchu a fyddai wedi digwydd cyn y digwyddiadau pleidleisio yn ofynnol mwyach heblaw am ddarpariaeth ar gyfer costau posibl yn sgil gohirio etholiadau mis Mai 2020. Fodd bynnag, mae angen cwblhau gwaith sy'n deillio o Etholiad Cyffredinol Senedd y DU ym mis Rhagfyr 2019. Ac mae gwaith arall a drefnwyd i gefnogi a gwella'r broses ddemocrataidd fel y canfasiadau yng Nghymru a'r Alban a'r gwariant ar lythrennedd digidol ac addysg pleidleiswyr yn parhau. Bellach, bydd mwy o ddigwyddiadau etholiadol na'r hyn a drefnwyd yn wreiddiol yn cael eu cynnal ym mis Mai 2021 ynghyd â chyfuniadau cymhleth o

ddigwyddiadau pleidleisio. Mae hyn yn galw am lawer o waith paratoi, a mwy o wariant ar ymgyrchu yn ystod gwanwyn 2021.

Mae costau craidd yn ariannu'r gweithgareddau a gyflawnwn ni waeth beth fo'r cylch etholiadol; mae hyn yn cynnwys cofrestru a monitro'r broses o ariannu pleidiau gwleidyddol, cefnogi gweinyddiaeth etholiadol a dadansoddi safonau perfformiad a rhai elfennau o'n gwaith ymchwil. Mae costau craidd yn cynnwys gwariant gweinyddol ar swyddogaethau sy'n cefnogi'r Comisiwn gan gynnwys adeiladau a TGCh.

Mae gwariant cyfalaf cynlluniedig yn cynnwys buddsoddi ym mhorth ar-lein y Comisiwn, sef Cyllid Gwleidyddol a Rheoleiddio ar-lein, a ddefnyddir gan ein rhanddeiliaid i gadw eu manylion sefydliadol a chyflwyno eu ffurflenni ariannol i'r Comisiwn. Mae buddsoddiadau hefyd i ddiweddarau a chyflwyno adnoddau digidol ym mhob rhan o'r Comisiwn er mwyn rhoi arferion gweithio mwy hyblyg ar waith. Mae'r Comisiwn yn prydlesu ei eiddo; o 2021/22 byddwn yn mabwysiadu Safon Adrodd Ariannol Rhyngwladol 16 (IFRS16), yn unol â rheolau'r Trysorlys. O'r flwyddyn honno, mae'n ofynnol i ni ddangos gwerth llawn prydles newydd mewn cyllidebau cyfalaf pan ddaw'r brydles yn weithredol. Mae hyn yn golygu na ellir cymharu'r cyllidebau a ddangosir o 2021/22 yn uniongyrchol â'r cyllidebau ar gyfer 2019/20 neu 2020/21.

PAGE 25

Yn ogystal â chostau gweithredol y Comisiwn, rydym hefyd yn gyfrifol am weinyddu grantiau datblygu polisi i bleidiau gwleidyddol cymwys, yn unol â Deddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000 (PPERA). Mae hyn yn darparu ar gyfer talu grantiau gwerth £2 filiwn i bleidiau gwleidyddol cymwys er mwyn helpu i ddatblygu polisiâu i'w cynnwys yn eu manifestos. Byddwn yn parhau i sicrhau bod rheolaethau priodol ynghylch dosbarthu a defnyddio'r arian cyhoeddus hwn.

Crynoir cynlluniau gwariant y Comisiwn ar gyfer 2020/21 – 2024/25 yn y tabl isod. Mae'r ffigurau yn y tabl isod ar sail prisiau alldro a ragwelir. Wrth baratoi'r cynllun hwn, rydym wedi gwneud nifer o dybiaethau er mwyn sicrhau ein bod yn pennu cynlluniau realistig ac yn sicrhau gwerth am arian. Un o'r rhai allweddol yw'r nifer a'r math o ddigwyddiadau etholiadol a gynllunnir ar gyfer y cyfnod a gwmpesir gan y cynllun hwn. Yr ail benderfynydd allweddol yw lefel y chwyddiant a brofir gan y Comisiwn. Wrth i ni ddatblygu cynllun corfforaethol hirdymor mwy cadarn dros y misoedd i ddod, mae'n bosibl y bydd y gwariant a ragwelir yn newid.

Gwariant a ragwelir y **Comisiwn Etholiadol** 2020-21 i 2024-25

Etholiadol £ miliwn	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Gwariant craidd	12.333	13.873	13.183	12.996	13.289	13.609
Darpariaethau #	0.400	0.400	0.400	0.400	0.400	0.400
Dibrisiant	0.494	0.642	1.631	1.893	1.202	1.410
Isgyfanswm craidd	13.227	14.915	15.214	15.289	14.890	15.419

Digwyddiad	5.998	5.037	4.867	3.970	3.972	5.378
Cyfalaf	0.990	1.301	0.966	0.485	0.468	1.555
Grantiau Datblygu Polisi	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Cyfanswm	22.215	23.253	23.048	21.744	21.331	24.351

Nid oes angen awdurdod Seneddol blynyddol ar gyfer gwariant pellach o tua £0.200 miliwn mewn ffioedd Comisiynwyr a threuliau cysylltiedig a ariennir yn lle hynny yn uniongyrchol o'r Gronfa Gyfunol. Ni chaiff y swm hwn ei gynnwys yn y ffigurau uchod.

* Mae ffigurau 2019-20 yn dangos y gyllideb ar ôl yr Amcangyfrif Atodol, yn cynnwys y gyllideb ychwanegol ar gyfer Etholiad Cyffredinol Senedd y DU (at ddiben cyfeirio yn unig).

Mae £0.400 miliwn ar gyfer darpariaethau yn cwmpasu risgiau cyfreithiol posibl, dirywiad adeiladau ac amhariad ar gyfer prydlesau.

PAGE 26

Ein trefniadau llywodraethu

Arweinir y Comisiwn gan Fwrdd o Gomisiynwyr, sy'n pennu'r cyfeiriad strategol ac sy'n gyfrifol am waith y sefydliad.

Mae'r Bwrdd yn cynnwys deg Comisiynydd, y mae'r Cadeirydd yn un ohonynt. Penodir tri o'r Comisiynwyr i gynrychioli Cymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon. Mae'r Comisiynwyr hyn yn rhoi cyngor a chymorth mewn perthynas â'u gwlad. Maent hefyd yn rhoi cyngor ar effaith gwaith y Comisiwn ac mae Bwrdd y Comisiwn yn ymgynghori â nhw ar faterion yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon.

Enwebir pedwar o'r Comisiynwyr gan arweinwyr pleidiau gwleidyddol: un gan y blaid sydd â'r nifer fwyaf o ASau yn y Senedd, dau arall gan yr ail a'r drydedd blaid fwyaf, ac un gan y pleidiau gwleidyddol eraill sydd â dau neu fwy o ASau a etholwyd ac sydd wedi dechrau ar eu gwaith fel ASau yn y Senedd. Nid oes gan y ddau Gomisiynydd sy'n weddill unrhyw friff penodol. Penodir pob Comisiynydd gan Ei Mawrhydi y Frenhines, ar gynnig y Senedd.

Fel rhan o'r Fframwaith Corfforaethol mae gan y Bwrdd ddau is-bwyllgor: y Pwyllgor Archwilio a'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth ac Adnoddau Dynol. Cadeirir y ddau gan Gomisiynwyr.

Ochr yn ochr â Bwrdd y Comisiynwyr, rydym hefyd yn ymgynghori'n gyson â Phanel Pleidiau Seneddol, Grŵp Cynghori Seneddol a Phaneli cyfatebol ar gyfer Cymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon. Fe'u sefydlwyd er mwyn i bleidiau gwleidyddol roi adborth i ni ar faterion sy'n effeithio arnynt.

Y Prif Weithredwr yw'r Swyddog Cyfrifyddu.

Rydym yn atebol i Senedd y DU, yn benodol Pwyllgor y Llefarydd, a gadeirir gan Lefarydd Tŷ'r ASau. Enwebir aelod o Bwyllgor y Llefarydd gan y Pwyllgor i ateb cwestiynau yn Nhŷ'r Cyffredin am y Comisiwn Etholiadol.

Ers ei sefydlu yn 2001, mae'r Comisiwn hefyd wedi croesawu prosesau craffu ar bolisiâu gan bwyllgorau Senedd yr Alban a Chynulliad Cenedlaethol Cymru (Senedd Cymru erbyn hyn). Mae Deddf yr Alban 2016 a Deddf Cymru 2017 yn darparu bod ein swyddogaethau mewn perthynas â materion etholiadol sydd wedi'u datganoli yng Nghymru a'r Alban yn cael eu hariannu gan y deddfwrfeydd hynny ac yn gynnar yng nghyfnod y Cynllun hwn, mae bron yn sicr y caiff hynny ei weithredu. Ar hyn o bryd, mae'r Comisiwn yn gweithio'n agos ac mewn modd cadarnhaol â'r deddfwrfeydd hynny er mwyn sicrhau y bydd y trefniadau ariannu newydd hyn yn gweithio'n dda, ac er mwyn sicrhau atebolrwydd cyfatebol.

Bob blwyddyn byddwn yn cyflwyno amcangyfrif o'n hincwm a'n gwariant, ynghyd â'n cynllun gwaith, i Bwyllgor y Llefarydd i'w archwilio a'i gymeradwyo. Dros gyfnod y Cynllun hwn, rydym yn rhagweld, unwaith y bydd yn ofynnol yn statudol, y byddwn hefyd yn gwneud cyflwyniadau amcangyfrif priodol i Bwyllgorau cyfatebol Senedd Cymru a Senedd yr Alban.

PAGE 27

Y Comisiwn Etholiadol yw'r corff annibynnol sy'n goruchwyllo etholiadau ac yn rheoleiddio cyllid gwleidyddol yn y DU. Rydym yn gweithio i hyrwyddo hyder y cyhoedd yn y broses ddemocrataidd a sicrhau ei huniondeb.

Ein cyf/Our ref FM -/01626/20

Ann Jones AS
Cadeirydd
Pwyllgor y Llywydd
Senedd Cymru

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

seneddpl@senedd.cymru

2 Tachwedd 2020

Annwyl Gadeirydd

Ysgrifennaf atoch fel ymateb i'ch llythyrau dyddiedig 9 Hydref ataf i a'r Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol, ynglŷn ag amcangyfrif ariannol y Comisiwn Etholiadol ar gyfer 2021-22 mewn perthynas â'i waith ar etholiadau datganoledig Cymru a'i gynllun pum mlynedd ar gyfer 2020-21 hyd at 2024-25.

Er nad ydym, hyd yma, wedi cael cadarnhad o lefel y cyllid a gaiff ei drosglwyddo i Gymru gan Drysorlys EM mewn perthynas â'r costau hyn, rydym yn rhagweld, yn fras, y bydd yn cyd-fynd â'r amcangyfrif. Byddai rhaid dod o hyd i unrhyw symiau na fyddai'r trosglwyddiad yn eu cwmpasu mewn adnoddau sydd ar gael i Gymru, a lleihau'r symiau sydd ar gael felly ar gyfer gweithgareddau eraill a gwmpesir gan Gynnig y Gyllideb Flynyddol.

Gallaf hefyd gadarnhau bod y gweithgareddau a ddisgrifiwyd gan y Comisiwn Etholiadol yn yr amcangyfrif a'r cynllun pum mlynedd yn gyson â disgwyliadau Llywodraeth Cymru ynglŷn â'r hyn a fydd yn ofynnol yn ystod y cyfnodau a gwmpesir ganddynt. Hoffwn dynnu sylw'r Pwyllgor, fodd bynnag, at y ffaith bod gwariant ar gyfer etholiad y Senedd yn 2021 yn debygol o syrthio yn ystod y flwyddyn ariannol gyfredol a blwyddyn ariannol 2021-22.

Mae fy swyddogion yn gweithio gyda'r Comisiwn Etholiadol i gwblhau cytundeb talu, a fydd yn nodi sut y bydd Llywodraeth Cymru yn ei dalu o Gronfa Gyfunol Cymru, yn unol â'r gyllideb y cytunwyd arni gan y Senedd. Byddaf yn rhannu'r cytundeb hwnnw gyda chi maes o law.

Dymuniadau gorau

MARK DRAKEFORD

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
YP.PrifWeinidog@llyw.cymru • ps.firstminister@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

A Short Guide to

The Electoral Commission

About this guide

This Short Guide summarises the work of the Electoral Commission (the Commission) including what it does, how much it costs, and recent and planned changes. This report was prepared by the National Audit Office during February and early March 2020 and submitted to the Speaker's Committee on 13 March 2020.

Tudalen y pecyn 45

If you would like to know more about the National Audit Office's (NAO's) work on the Electoral Commission, please contact:

Damian Brewitt

Director – Parliament, EU Agricultural Funds and International Financial Audit

✉ damian.brewitt@nao.org.uk

☎ 020 7798 7256

If you are interested in the NAO's work and support for Parliament more widely, please contact:

✉ parliament@nao.org.uk

☎ 020 7798 7665

The National Audit Office (NAO) helps Parliament hold government to account for the way it spends public money. It is independent of government and the civil service. The Comptroller and Auditor General (C&AG), Gareth Davies, is an Officer of the House of Commons and leads the NAO. The C&AG certifies the accounts of all government departments and many other public sector bodies. He has statutory authority to examine and report to Parliament on whether government is delivering value for money on behalf of the public, concluding on whether resources have been used efficiently, effectively and with economy. The NAO identifies ways that government can make better use of public money to improve people's lives. It measures this impact annually. In 2018 the NAO's work led to a positive financial impact through reduced costs, improved service delivery, or other benefits to citizens, of £539 million.

Design & Production by NAO External Relations
DP Ref: 11925-001

© National Audit Office 2020

Requirement for this report

- The Comptroller and Auditor General is required under the Political Parties, Elections and Referendums Act 2000 (PPERA), as amended by the Deregulation Act 2015, to produce a report to the Speaker's Committee (the Committee) on the Electoral Commission's (the Commission's) production of a Corporate Plan, which is due when an Estimate is provided to the Speaker's Committee following a General Election. With the introduction of the Fixed Term Parliament Act in 2011 this was anticipated to be every five years, but with additional elections, the Commission has produced a total of three plans since 2015.

Tudalen y pecyn 46

History of our reporting duties

- In 2018, following the 2017 General Election, we produced a report which summarised the key elements of the Commission's work. Given the limited time since the Election and the interim nature of the Commission's Corporate Plan, we are following a similar methodology with our report to the Committee this year. We have also summarised in Appendix Two other observations from previous NAO reports issued since 2011.

Aim of this report

- The Speaker's Committee, as a statutory body established under the PPERA, examines the resource estimates and the Five-Year Plans proposed by the Commission on behalf of Parliament. In this role it holds the Commission to account and fulfils a vital role in the governance of the Commission.
- To support the Committee in its work, our report highlights the key elements of the Commission's work, the main elements of its plan and describes how it uses its resources. We have, where appropriate, highlighted areas which we feel the Commission can further develop to enhance its planning and reporting processes, and to enhance transparency and accountability. The Committee may wish to use this report as a means of providing additional information to the public, in addition to supporting its scrutiny of the Commission.

The Electoral Commission is the independent body that oversees elections and regulates political finance in the UK. The Commission seeks to promote public confidence in the democratic process and ensure its integrity. It was set up under the PPERA to be independent of government and political parties and is directly accountable to the UK Parliament. The Commission's main office is in London, and it has devolved offices in Northern Ireland (Belfast), Scotland (Edinburgh) and Wales (Cardiff).

1) Overseeing elections and referendums

The Commission monitors elections and referendums to make sure they are fair and run well, promoting public confidence in the democratic process. The Commission provides the guidance and advice that enables the delivery of elections as well as setting performance standards for how they should be delivered.

As part of this role, the Commission runs public awareness campaigns ahead of elections to encourage people to register to vote. The Commission does not run the polling stations, count the votes or announce the results at elections. Its role in referendums is different, as it does run national referendums held under the PPERA, or has other responsibilities, depending on the legislation. As part of this role, the Commission works to make sure that referendum questions are worded in a way that voters cannot misinterpret and issues guidance for voters and campaigners.

The Commission publishes reports following elections and referendums detailing costs, turnout and how well these events were run.

2) Regulation of political finance

Political parties must submit to the Commission annual statements of accounts, reports of all larger donations and loans they receive and campaign spending returns. The Commission maintains a publicly available and searchable register of these returns and accounts on its website (www.electoralcommission.org.uk/who-we-are-and-what-we-do/financial-reporting). The Commission may impose financial civil penalties on political parties and others if they fail to submit donation and loans returns, campaign spending returns or statements of account. The Commission also has the power to seek forfeiture of impermissible donations accepted by political parties or other regulated individuals or entities.

Governance

The Commission has a mature and well-established governance structure and its accountability framework meets the NAO's four essentials of accountability. It has a mature approach to risk management, and it has not disclosed any significant control or other governance weaknesses over the past five years.

In managing the impact of legislative changes to increase accountability and transparency to the Scottish Parliament and the Welsh Parliament, it is important that the Commission establishes equitable, clear and transparent costing mechanisms to allocate expenditure to the devolved administrations. It will also be important to consider any necessary adaptations of governance to ensure that the new accountabilities are effectively overseen.

Tudalen y pecyn 48

Planning and performance

In 2018-19 the Commission achieved 17 of its 22 corporate performance indicators. The interim Corporate Plan 2020-21 to 2024-25 does not include any performance measures, but we understand these will be incorporated in its full plan later this year. It will be important to ensure the measures it introduces are part of a balanced scorecard covering the range of Commission activities and cover issues such as quality and use of resources to better measure its value for money.

The Corporate Plan would be enhanced by providing more granular detail on the costs, timetable and milestones for major projects during the plan period. These have been missing in previous plans.

Use of resources

The Commission has a good track record of financial management, remaining within its estimates, despite a period of intense and unpredictable electoral activity. Its financial statements have been reliable, confirming that its accounts have been materially true and fair and that resources have been used in accordance with Parliament's intentions.

The Commission has undertaken sound work to evaluate the effectiveness of some of its activities, such as Section 13 expenditure on public awareness.

The Commission undertakes projects to further its objectives. We have highlighted that the Commission does not have a consistent approach to the inclusion of indirect costs in its project activity, meaning that the costs of projects could be understated. The Commission considers its current approach to be proportionate.

People

The Commission's staff engagement scores have fallen in its last two staff surveys to 65% (civil service benchmark was 62% in 2018) and it has experienced high turnover of 31.7% during 2018-19. Recognising these issues the Commission is introducing a new People Strategy in 2020 and aims to achieve higher staff engagement scores in its staff survey and improve staff retention. Staff also highlighted a need to improve the approach to programme and project management, to improve coordination and timely delivery.

The Commission has not set out this strategy in its interim Corporate Plan but it expects to do so in its final version later this year.

Key facts

Governance

Planning and performance

Use of resources

Project management

People

Appendix One: Designing performance measures

Appendix Two: Key themes from previous NAO reports

Appendix Three: Past NAO recommendations

£16.2m

Resources used by the Commission in 2018-19 including £616,000 capital spend (£16.2m in 2017-18).

£19.4m

The Commission's net resources approved by Parliament for 2019-20, including £990,000 capital spend (£17.8m in 2018-19).

£130m

The total cost, including electoral returning officers, incurred by the Commission up to 31 March 2019 for its role in conducting the 2016 EU Referendum.

Tudalen y pecyn 50

26

Number of separate scheduled electoral events, covered by the Electoral Commission's interim Corporate Plan 2020-21 to 2024-25.

50%

of the Commission's operating expenditure was staff costs in 2018-19; £7.7 million.

65%

The Electoral Commission's 2018 employee engagement index score (68% in 2017).

270,000

Additions to the electoral register the Electoral Commission contributed to in 2018-19, following its voter registration campaigns.

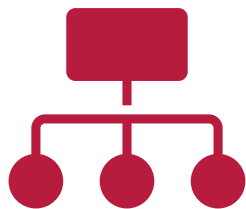
£242,610

In its role as regulator, the Commission imposed civil sanctions in 2018-19 (£143,300 in 2017-18).

112

Investigations completed in 2018-19 (187 in 2017-18).

- Effective governance is important in providing transparent and accountable management and oversight of any entity. The Commission's role within the UK democratic system means that it must uphold the highest standards of governance and of accountability for the way in which it uses its resources and delivers against its plans.

- The Commission has specific arrangements for the appointment of Commissioners, who are approved through the Speaker's Committee. It is accountable to Parliament, through resource requests and submission of plans through the Speaker's Committee.

- Effective governance measures enable the Commissioners to demonstrate their role in oversight of the Commission and to provide the evidence to the Speaker's Committee in support of their request for resources through the Estimates process.

- In this section we highlight:
 - the role of the Commissioners and overall organisational structure;
 - the accountability framework;
 - how the Commissioners manage organisational risks; and
 - the impact of devolution of electoral responsibilities.

The Commissioners (January 2020)

- Sir John Holmes (Chair)
- Dame Sue Bruce
- Anna Carragher
- Sarah Chambers
- Alasdair Morgan
- Professor Dame Elan Closs Stephens CBE
- Rob Vincent CBE
- Lord Gilbert of Panteg
- Joan Walley
- Alastair Ross

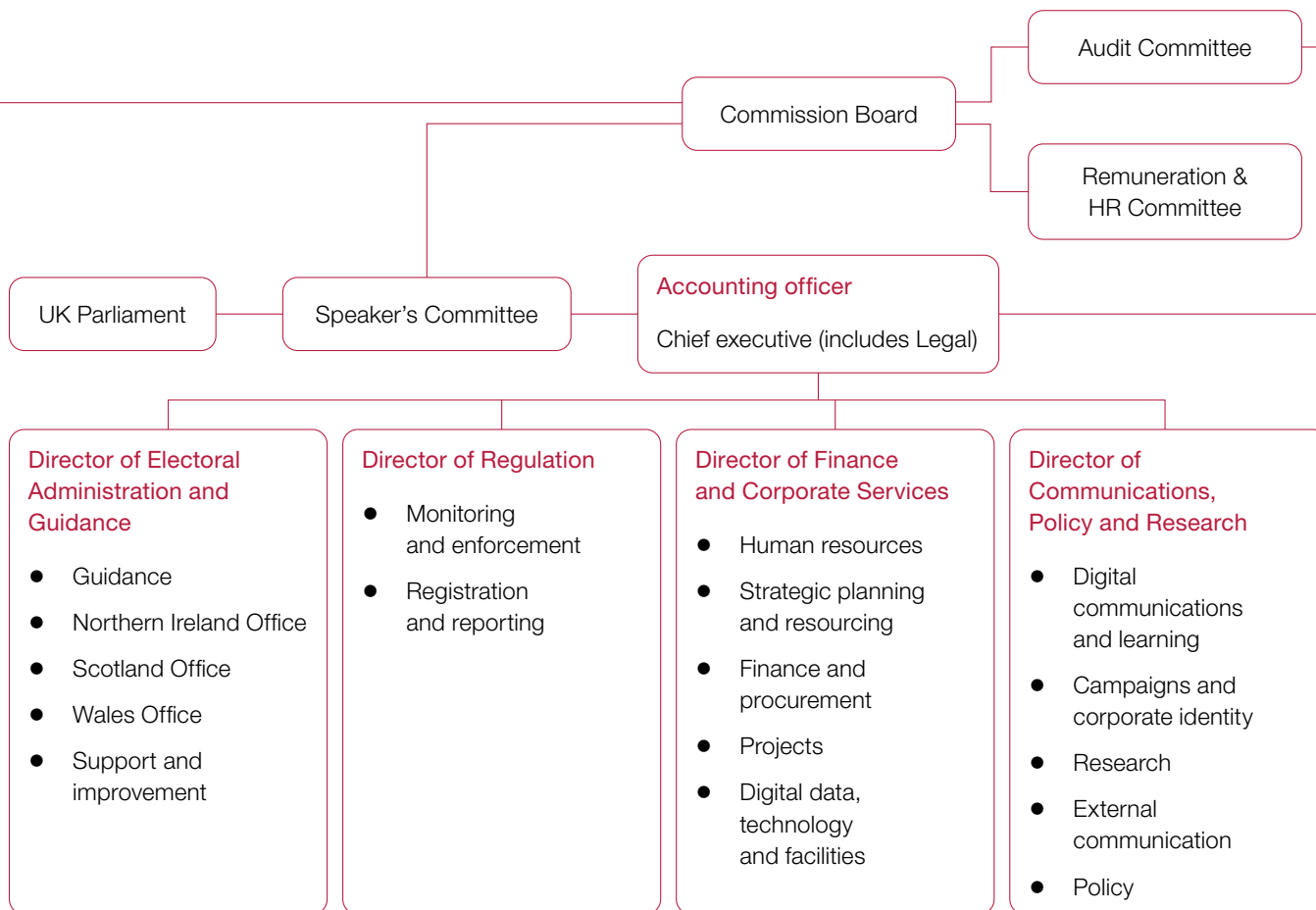
Tudalen y pecyn 52

There are 10 Commissioners who are appointed by Her Majesty the Queen on the recommendation of the House of Commons for a period of up to 10 years. Three are appointed by the Board to the Audit Committee and three to the Remuneration & HR Committee. There are three Commissioners who represent Scotland, Wales and Northern Ireland. Three of the Commissioners represent the three largest qualifying political parties, and another represents all of the other parties.

Commissioners act collectively and do not have individual authority. They are responsible for enabling the Commission to effectively discharge its functions, ensuring high standards of corporate governance and overseeing risk management and are held to a strict code of conduct.

Organisational structure

The current organisation structure is presented on this page. A change was made in late 2019 to bring the Legal team directly within the chief executive's office.

Effective governance is important in providing transparent and accountable management and oversight of any entity. Given the Commission's role, it is particularly essential in demonstrating accountable and objective decision-making. The Commission has a mature and well-established governance structure.

The NAO's report on [Accountability to Parliament for taxpayers' money](#) highlighted the four essentials of accountability. We have used this to describe the accountability framework within the Commission:

1. A clear expression of spending commitments and objectives

Each financial year the Commission is required to submit to the Speaker's Committee an Estimate of its income and expenditure. After its examination, the Speaker's Committee lay the Estimate before the House of Commons.

This is part of Parliament's supply procedure through which the Commission's resource requirements are approved. The Commission reports on outturn against the Estimate in the Annual Report and Accounts, which is audited by the Comptroller and Auditor General.

The Commission conducted a strategic review in 2016-17 with the aim of "being a world class public sector organisation – innovative, delivering great value and getting right what matters most to voters and legislators". This resulted in stated goals against the Commission's three core areas of activity: delivery of elections, regulation of political finance and improving the democratic process, and has informed the projects which have been taken forward by the Commission.

The Commission has remained within its Parliamentary Control Totals and Estimates in recent years, and has maintained robust financial stewardship of its resources, evidenced by unqualified audit opinions on its Annual Report and Accounts.

2. A mechanism or forum to hold to account

The Commission is accountable to Parliament, and specifically to the Speaker's Committee of the House of Commons. The Committee was established by the PPERA 2000 and is required to report to the House annually on the exercise of its functions, which include examining the Commission's plans, objectives, estimate and annual report and overseeing the selection of Commissioners.

Changes to accountability are expected following introduction of legislation within devolved nations (see page 14).

Commissioners are appointed by Royal Warrant on the recommendation of the House of Commons to the Commission Board, which monitors the Commission's performance, sets strategic direction and is responsible for ensuring it acts within its statutory remit. The Board met nine times in 2018-19.

In April 2019 the Commission Board undertook a review of its effectiveness, which resulted in changes to the forward plan, commissioning of papers and the executive summary to ensure papers were focused and met the strategic agenda of the Board. The Commission is tendering for external facilitation of Board effectiveness in 2020 and a procurement is under way to enhance and automate reporting to the Board.

The Board is supported by the Audit Committee and the Remuneration & HR Committee.

Board structures have operated effectively, no significant governance issues have been reported in the Commission's governance statement and none have come to our attention.

3. Clear roles and someone to hold to account

The Chief Executive (Bob Posner, from January 2019) has delegated authority from the Board for day to day management of the Commission. The Chief Executive in turn is authorised to delegate matters to Commission staff, and these are set out in the Executive Scheme of Delegation.

The Chief Executive is also appointed by the Speaker's Committee as the Electoral Commission's Accounting Officer. The Accounting Officer is personally responsible and accountable to Parliament for managing the Commission, its use of public money and its stewardship of assets as set out in [Managing public money](#).

Sir John Holmes was appointed Chair of the Commission from January 2017. The appointment term of six Commissioners' are coming to an end during the 2020-21 financial year, with five being eligible for reappointment.

The Commission has not made any losses or special payment disclosures or had cause to disclose any failure to comply with Managing public money in recent years.

4. Robust performance and cost data

The Commission's performance measures are agreed annually by the Commission Board and are reported to it on a quarterly basis.

The Commission's achieved performance against these measures is published in its Annual Report and Accounts.

In 2018-19 the Commission fully achieved 17 of 22 annual performance indicators (pages 20–21).

The Commission has not included any performance indicators in its interim Corporate Plan 2020-21 to 2024-25. It plans to develop these by September 2020. We consider a balanced scorecard of measures is important in demonstrating the efficient and effective delivery of its outputs. The Corporate Plan could also further develop a more granular plan for key project costs and time schedules against which progress over the Plan Period can be measured.

We believe there is scope to enhance the range and rigour of the performance measures the Commission could use to monitor its performance, and we have noted the Commission's ambition to develop these in its next full Corporate Plan.

The Commission's accountability framework meets the NAO's four essentials of accountability, but there remains scope to further develop performance measurement, to ensure performance indicators are challenging and cover the breadth and depth of the Commission's activities, and to include these in future Corporate Plans.

The Commission reports its key governance arrangements within its Governance Statement, demonstrating how the accounting officer has carried out their duties over the financial year. The key feature of a governance statement is the risk assessment.

Strategic risks identified and managed by the Commission in 2019-20

Risk	How it is managed
The Commission does not deliver all or a significant part of its Corporate Plan.	The Executive Team, Board and Audit Committee regularly monitor corporate activities and risks. The Commission maintains high cyber and information security standards. The Board and Executive Team use business planning, and in-year budget and activity management to direct resources to priorities.
Part or all of an election bill is not well run.	An internal management group oversees the Commission's work on electoral events and emerging issues, including liaison with governments on issues such as civil contingencies; its activities increase during pre-election periods. The Commission undertakes wide but targeted consultation on its core guidance. Public awareness activities encourage voter registration and provide knowledge of electoral fraud. The devolved offices and English Regional Teams support and challenge returning officers to deliver successful polls.
Ineffective regulation of political finance rules.	An internal management group provides oversight of key issues and trends in campaigning. The Commission produces reports on case summaries and decisions, and works with UK public prosecutor bodies and other regulators and law enforcement partners. All regulation procedures are documented in the Quality Management System.
The Commission fails to respond adequately to increased devolution.	A Project Board oversees changes to accountability resulting from UK Parliament legislation affecting its relationship with the Scottish Parliament and the Senedd. They engage with officials across parliaments and governments to ensure the Commission understands and addresses devolution issues that affect it. Advisory Boards operate in Scotland and Wales.
The Commission is not sufficiently prepared for the implications of departure from the European Union for its work	This risk was removed from the Commission's organisational risk register after the UK's departure from the EU. The Commission maintains an impact log for departure from the EU to ensure preparedness. It regularly engages with governments throughout the UK, to understand their plans for voting and candidacy rights for EU member state citizens.

Assurances provided by a Governance Statement

The Governance Statement provides a number of other assurances, including:

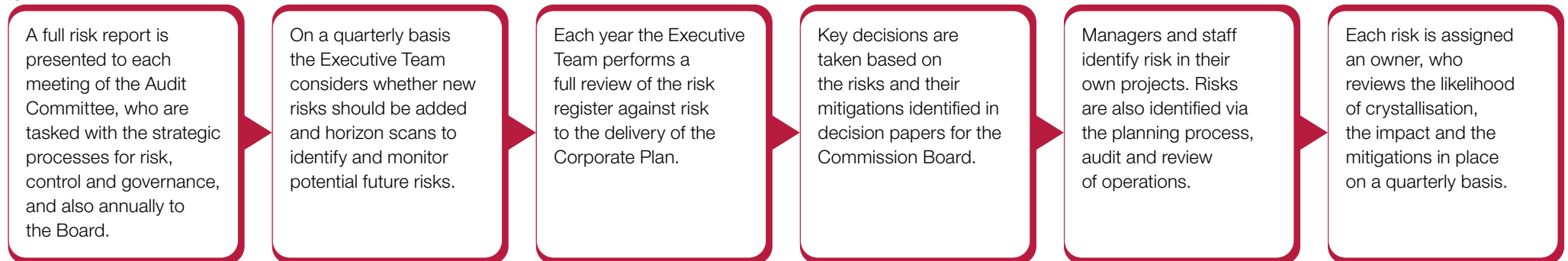
- **Chief executive's statement** – “the frameworks, control environment, processes and scrutiny set out in the Governance Statement were effective since my appointment”.
- **Work of the Committees** – the Audit Committee met three times in 2018-19 and monitored the approved programme of audit and reviews and management's response to these, including five internal audit reports.
- **Review of Board performance** – the Governance Statement includes the Board's assessment of its own effectiveness, which is an integral part of the Commission's governance arrangements.
- **Information governance and data incidents** – There were two information governance-related issues in 2018-19. One incident was the data breach reported in the 2017-18 report and the only incident that required a report to the Information Commissioner's Office (ICO).

Risk management

The Commission's risk management processes are designed to:

- maintain a clear framework across the organisation within which risks are identified, assessed, managed and regularly reviewed;
- assign specific responsibility for managing risks in their areas of responsibility to individual Executive Team members (including managing risks to significant projects in their capacity as project directors);
- ensure that the significance and impact of risks are assessed on a consistent basis;
- ensure that existing risks are regularly reviewed, and that new risks are identified and managed; and
- provide the chief executive, the Audit Committee and the Commission Board with assurance that the risks are being managed appropriately.

In 2019, the Commission updated its risk management framework. One of the key changes was to move from using a 3x3 matrix to a 5x5 matrix for assessing risk ratings. The new matrix allows for more granular risk assessment and therefore more nuanced decisions about risk appetite and internal controls.

Commissioners ensure that there are systematic processes to identify, monitor and mitigate risks within the Commission. The Commission has an established risk management and governance framework.

In 2019 draft legislation was introduced to increase accountability and transparency to the devolved nations.

Responsibility for Scottish Parliament elections is transferring to the Scottish Parliament from 2021-22. The Wales Act 2017 provides the legislative basis for local government and Assembly elections to be transferred to the Welsh Parliament. The Commission aims to work with all stakeholders to support these transitions and ensure any resulting changes to electoral processes are effective. In 2017 the Commission established an advisory group in Scotland and another one in 2018 in Wales to support this work.

Legislation

Tudalen y pecyn 57

- The Scottish Elections (Reform) Bill was introduced to the Scottish Parliament on 2 September 2019.
- The Senedd and Elections (Wales) Act 2019 became law in Wales on 15 January 2020.

Funding and accountability

- Currently the Commission receives all its resources through the Estimates approved by the UK Parliament, from 2021-22 the Electoral Commission is due to be funded jointly by the UK Parliament, the Scottish Parliament and the Welsh Parliament.
- Each funder will pay the direct cost of electoral events held under their powers each year, plus a share of indirect costs (UK-wide operating costs and overheads). Between 80% and 90% of cost each year will be funded by the Estimates scrutinised by the Speaker's Committee.
- The Electoral Commission will continue to receive small amounts of fee income and may continue to provide rechargeable services to devolved governments.
- The Electoral Commission will be accountable to each of the bodies which fund it, and will be required to report and be held accountable to committees of each of the parliaments. The Speaker's Committee may want to consider how these changes will impact and how it might liaise with other scrutiny bodies in reviewing Corporate Plans.

Implications for the Electoral Commission in 2020

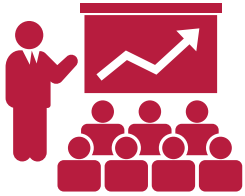

- Working with other stakeholders, the Commission will need to determine the apportionment of UK operating costs and overheads. It is important that there is confidence in the allocation and apportionment of these costs to its other funding bodies. We would encourage the Commission to ensure that key principles of cost allocation are followed to ensure:
 - costs are fair and equitable;
 - transparent and auditable;
 - they provide a stable basis for estimate processes for all parties to enable effective budgeting and monitoring of costs; and
 - costing and allocation methods are proportionate and efficient, reflecting the values involved.
- The Commission will need to clarify and agree relevant accounting policies to ensure that each stakeholder can obtain the assurance and disclosure needed through the Annual Report and Accounts, including the presentation of the use of Parliamentary Estimates. This will avoid duplication of reporting and the additional costs that might arise from this. These decisions may need to be made by September 2020, in time for any planned Estimates for 2021-22.

The Commission is in ongoing dialogue with its main funding stakeholders, HM Treasury, the Welsh and Scottish governments, to ensure all the reporting requirements of stakeholders are met.

Tudalen y pecyn 58

It will be important for the Commission to establish equitable, clear and transparent costing mechanisms to ensure that costs are allocated across the devolved administrations, and that these costs are reported efficiently and accurately in future financial statements.

- In producing three five-year plans over the past four years the Commission has not completed a full cycle of corporate planning against which its effectiveness can be measured. The Commission's latest interim Corporate Plan does not provide specific measurable indicators or benchmarks for performance over time, despite its goals remaining the same as for its previous Corporate Plan. We would encourage the Commission to develop challenging figures to benchmark performance and the outputs which it anticipates within its four key goals.

- Effective organisations will produce plans to provide clarity on key strategic aims and the resources which will be required to deliver them. Organisations use longer-term plans to provide strategic direction and shorter-term plans to monitor and deliver these objectives on an annual basis. Organisations can demonstrate their value for money by ensuring a balanced scorecard of measures across their activities, linking these to their core objectives and the resources used. These measures are reported in the Annual Report and Accounts each year.

- Under the requirements of PPERA the Commission is required to produce Corporate Plans covering five years following a General Election. The Commission has had the challenge of being required to produce three versions of its five-year plan over the past five years, to meet the legislative requirements following each General Election. In March 2020 the Commission will submit an interim plan, pending a fuller version in the autumn of 2020, covering the period 2021–2026.

- In this section we consider:
 - a summary of the Commission's interim plan for 2020–2025, covering its goals and plans;
 - how the Commission measures its performance;
 - reported performance measures; and
 - our observations on the Commission's planning and performance reporting.

This page summarises the key elements of the Commission's current proposed Corporate Plan.

Vision

To be a world-class public sector organisation – innovative, delivering great value and getting right what matters most to voters and legislators.

Goals

1

To enable the continued delivery of free and fair elections and referendums, focusing on the needs of electors and addressing the changing environment to ensure every vote remains secure and accessible.

2

To ensure an increasingly trusted and transparent system of regulation in political finance, overseeing compliance, promoting understanding among those regulated and proactively pursuing breaches.

3

To be an independent and respected centre of expertise, using knowledge and insight to further the transparency, fairness and efficiency of our democratic system, and help adapt it to the modern, digital age.

4

To provide value for money, making best use of our resources and expertise to deliver services that are attuned to what matters most to voters. This goal underpins and supports all of our work.

Plans for the next five years

1

Tudalen y pecyn 6

- Continue to provide expert advice and guidance to local authorities, candidates and agents to support the delivery of well-run electoral events.
- Support the scheduled electoral events during the life of the Corporate Plan and work with partners to develop and deliver proposals for improving the accessibility of elections.

Undertake voter registration campaigns ahead of all major polls, to raise awareness of the need.

Continue to support the UK's governments' electoral registration annual canvass reforms in Great Britain and the 2020 annual canvass in Northern Ireland.

Develop and implement a strategy to support increased resilience in the delivery of electoral services at local level.

- Publish new performance standards for electoral registration officers (EROs).
- Respond to and engage with the Scottish and Welsh governments' policy and legislative agendas for changes to the franchise.
- Undertake electoral fraud work, including close engagement with the police and local authorities.

2

- Continue to maintain the registers of political parties and campaigners, ensuring voters have clarity about registered parties and campaigns on the ballot paper.
- Continue to promote transparency of political finance by publishing financial data from parties and campaigners, including that related to elections, alongside delivering a new Political Finance Online system.
- Promote high rates of compliance with the rules and thus transparency for voters.
- Working with parties and campaigners, develop a new strategic framework to ensure effective and impactful proactive support.
- Deliver effective enforcement of the political finance rules, ensuring votes, parties and campaigners have confidence that the rules are enforced proportionately and with impact, within its current powers.
- Respond to the changing environment as more money is spent on digital campaigning.
- Administer the policy developments grants scheme and ensure it operates effectively.

3

- Provide expert advice and support to political parties, campaigners and government and the public.
- Report on the administration of elections.
- Continue to promote and build support for changes to the Commission's democratic processes.
- Develop its evidence base to enable greater understanding of the electoral environment, emerging issues, risks and opportunities that could affect the work of the Commission in the medium to long term and enable it to plan accordingly.
- Enhance its public awareness activity.
- Improve the accessibility of information to partners and the public by developing new corporate website further.
- Proceed with research and data analysis of cases of electoral fraud and support engagement with the UK governments and their legislative agendas.
- Develop a new work programme to cover the next five-year programme.

4

- Implement its new People Strategy.
- Deliver its Ways of Working project to deliver digitally enabled business change to reflect the expectations on a modern employer and ensure the core ICT offering can support those changes.
- Using the Commission's new corporate planning and performance system, focus on developing improved capability and understanding of the delivery of its strategic goals and the impact it is delivering for its customers.
- Continue to work with the Scottish Parliament and the Welsh Parliament to implement its new accountability arrangements.
- Review and refresh how it delivers legal services that effectively and efficiently meet the changing and increasing requirements on the Commission, and reduce use of expensive outside expertise.
- Embed quality management processes across all the Commission's services and functions.

The Commission uses the framework below to measure its performance. This aligns the Commission's vision, goals and activities with performance measurement and wider impact indicators. We see this as an appropriate response to the issues we have raised in our previous reports. The Commission measures its performance against the strategic goals set out in its annual Business Plans.

For each goal it has identified activities which contribute towards its delivery and corresponding performance measures. The Commission has also developed impact indicators to enable it to understand the wider environment in which it works. Many of these are measured through its annual public opinion survey, which tracks voter opinion on key issues such as the perception of electoral fraud and confidence in spending rules. The performance measures are agreed annually by the Commission Board and are reported to the Board on a quarterly basis.

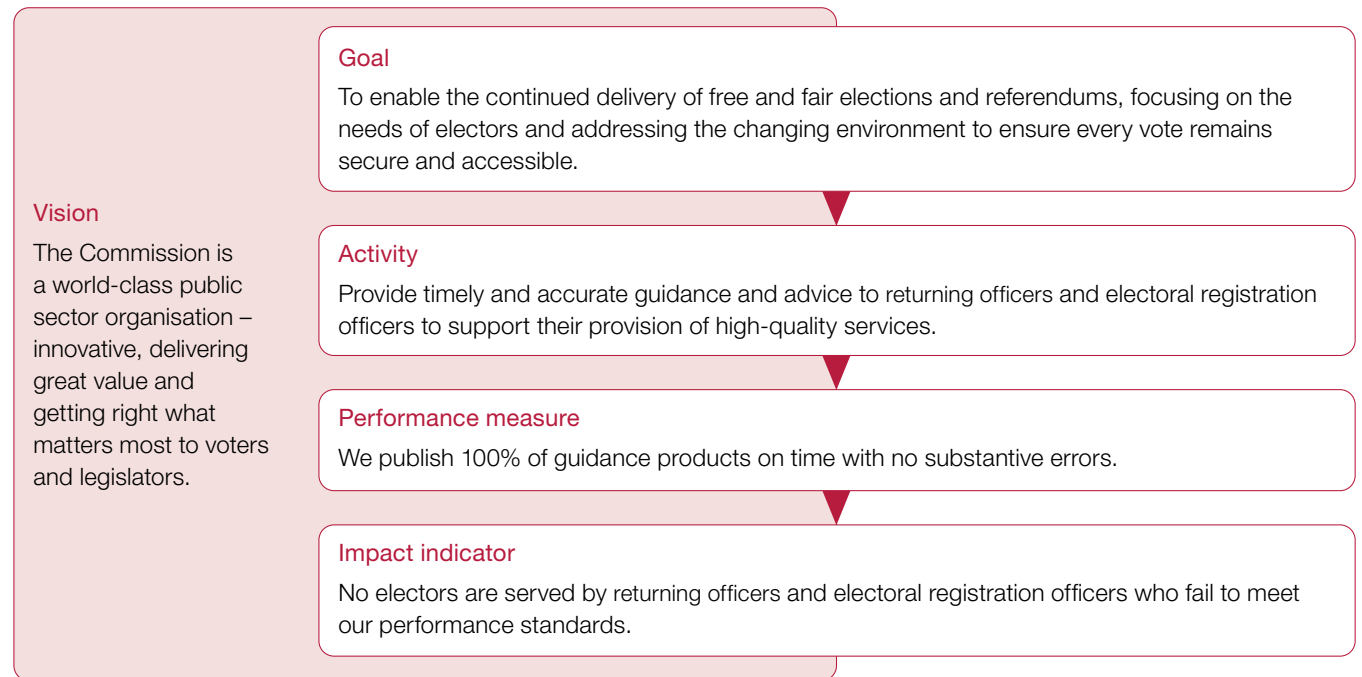
Appendix One highlights the aspects which we consider to be important in the effective measurement of performance, we would encourage the Commission to critically review its measures against these criteria to ensure they provide a sound basis for demonstrating the Commission's effectiveness.

A key element of the Commission's measurement of performance is the annual public opinion survey, known as the Winter Tracker Survey.

The most recent survey published in July 2019 surveyed some 1,731 people about their confidence in the electoral system and processes.

While the Commission sets standards, produces guidance and acts as regulator, it does not directly deliver electoral processes or maintain and manage the electoral registers.

The confidence in the democratic processes can be influenced by a significant number of other stakeholders, in particular the public experience of the electoral registration officers in their own local authority area. This can make it difficult to directly identify the Commission's impact on public opinion.

We would encourage the Commission to critically review its performance measures to ensure they provide a sound basis for demonstrating and measuring the Commission's effectiveness.

In 2018-19 the Commission fully met 17 of its 22 corporate performance measures (achieved targets are shown in green). Its comparative performance for 2017-18 is shown as an indication of the Commission's progress on the previous year.

From 2018-19 the Commission introduced a target tolerance of +/- 2.5% for assessing a performance measure as having been achieved.

Goal 1: Free and fair elections	2018-19	2017-18	Change 2017-18 to 2018-19
Publish 100% of guidance products relating to electoral registration on time with no substantive errors.	100%	100%	No change
Provide accurate advice to returning officers and electoral regional officers within three working days of receipt of the request (target 100%).	100%	99%	▲
Additions to electoral registers during Electoral Commission public awareness campaigns met or exceed its targets (specific targets agreed ahead of each poll).	100%	May 2018 local government polls: 75%	▲
		June 2017 General Election: 160%	
Review 100% of integrity plans from local authorities identified to be at a higher risk of fraud.	100%	100%	No change
Publish 100% of our reports to planned deadlines.	100%	100%	No change
Comment on 100% of relevant legislation and policy proposals.	100%	100%	No change
Goal 2: Regulating political finance	2018-19	2017-18	Change 2017-18 to 2018-19
Publish routine financial returns from parties and campaigners, including statements of accounts, within 30 working days of receiving them (target 100%).	30%	91%	▼
Check a minimum of 25% of all financial returns for accuracy and compliance each year.	50%	84%	▼
Publish 100% of guidance products on time with no substantive errors.	100%	100%	No change
Provide accurate advice within five to 20 days of receipt of the request, depending on the complexity of the advice (target 90%).	97%	97%	No change
Notify applicants of the outcome of their registration applications within 30 days of a complete application 75% of the time. (In 2017-18 the target was 90%).	84%	84%	No change

Tudalen y pecyn 63

Goal 2: Regulating political finance	2018-19	2017-18	Change 2017-18 to 2018-19
Conduct timely and proportionate investigations of which 90% are completed within 180 days.	88%	96%	▼
Issue 90% of final notices setting out its sanctions within 21 days of the deadline for representations. Publish the outcomes of all its investigations.	83%	81%	▲
Make timely regulatory recommendations that reflect the principle guiding its approach to effective regulatory framework.	100%	100%	No change

Goal 3: Independent and respected centre of expertise	2018-19	2017-18	Change 2017-18 to 2018-19
Deliver a scoping project identifying how registering and voting can be modernised to meet voters' expectations in our digital society, including the opportunities and risks involved.	On track	Not achieved (Project in progress)	▲
Publish its evaluation and response to the 2016 and 2017 annual canvass pilot programme.	Published in June	n/a	n/a
Deliver a project to understand the landscape of public democratic engagement in the UK.	On track	n/a	n/a
Publish our evaluation and response to the 2018 voter ID pilots.	Published in July	n/a	n/a
Work in support of the electoral law reform recommendations from the England and Wales, Scotland and the Northern Ireland Law Commissions.	Ongoing	n/a	n/a

Goal 4: Provide value for money	2018-19	2017-18	Change 2017-18 to 2018-19
Learn practical lessons from current home and remote working practices and design future accommodation accordingly.	Working hours pilot successfully concluded and review completed	n/a	n/a
Identify options, costs and benefits of e-procurement and implement a new system accordingly.	New system is due for launch in the spring of 2020	n/a	n/a
Maintaining high staff engagement scores in the annual staff survey and ensuring indicators such as staff turnover are at appropriate levels (civil service average staff engagement score: 62%). NB. The Commission did not report its staff turnover in its annual report.	Staff engagement score: 65%	68%	▼

The Commission's interim Corporate Plan 2020-21 to 2024-25 does not include performance measures against its goals. The Commission plans to develop these by September 2020, based on existing performance measures (see previous pages for details of its performance framework and performance against its key performance indicators (KPIs)). It has set out the impacts and benefits it plans to achieve through its activities against each goal. The Commission's 2020–2025 Corporate Plan is an interim plan, to be superseded by a more developed plan for 2021–2026. We understand this second plan will include a new indicator set which will be developed in early 2020. In the meantime, for 2020-21 the Commission has assessed that it is practical to continue to use the existing KPIs in the Corporate Plan (2018–2023). We have set out our assessment of the interim Corporate Plan against good practice in corporate reporting and KPIs below, drawn from the NAO's work on annual reporting.

The Commission reports its performance annually through the Annual Report and Accounts. Its KPIs, are clearly aligned to the four corporate priorities within its Corporate Plans (pages 20–21 shows these KPIs over time). However, not all of the indicators are quantifiable, and there are several areas where the approach to measuring performance could be further developed:

- **Quality** – indicators could look at opportunities to measure the quality of outputs/ decision-making, drawing upon internal and external quality assurance processes.
- **Costs** – there is scope to benchmark or develop other cost metrics, to provide more information to measure the Commission's efficiency and use of resources, more granular reporting of key project costs and how they have been delivered to time and budget would also provide more measurable value-for-money data.

Tudalen ym 65

Good-practice corporate reporting includes:	The Commission's 2020-21 to 2024-25 Corporate Plan
Clarity around purpose, strategic objectives and key programmes/projects.	<ul style="list-style-type: none"> ● The Corporate Plan sets out the vision and goals for the Commission. ● The plan refers to key programmes/projects in the main body of the Plan, but further emphasis could be given to detailing the intended aims and benefits of these projects, together with some cost and time metrics.
Details of future plans to implement priorities.	<ul style="list-style-type: none"> ● While the Corporate Plan sets out future activities to achieve its priorities greater emphasis could be given to establishing timelines for the key deliverables which support the achievement of the Commission's objectives.
Strategy clearly linked to performance measures and risks.	<ul style="list-style-type: none"> ● The Commission included performance measures in its previous Corporate Plan, it has not included them in the interim plan presented to the Speaker's Committee, due to the time constraints. However, it plans to do so by September 2020. The Commission should ensure that these are clearly linked to its corporate risks.

Proposals for the 2021–2026 Corporate Plan

We have noted that previous Corporate Plans have not included the range of KPIs and proposed targets, setting out the Commission's ambitions. We understand the Commission may consider publishing these details in a separate document. This on the basis that it would give the Commission the flexibility to respond to the devolved administrations in Scotland and Wales, and any indicators or targets they may seek during the life of the Corporate Plan. The Commission will seek to focus future KPIs on the impacts on its stakeholders.

The Commission's performance against the indicator set will continue to be published in its annual report.

Future Corporate Plans will be supported by a new cloud-based planning and performance system, called Pentana. This will provide a more comprehensive view of the management and performance of the Commission across its plans and performance measures. Work to develop the 2021–2026 Corporate Plan is under way, including the revisions to its KPIs, and will be in place for the period 2021-22, the first year of the five-year plan. The plan will reflect previous audit recommendations for a balanced scorecard approach to cover the full range of Commission activities, with greater focus on the impacts it has as a result of its work and interventions. The Commission has attempted to benchmark its performance in its 2018–2023 Corporate Plan but could not identify useful comparators for operational elements, even with other regulators, due to differences in role and approach.

Tudalen y pecyn 66

There is scope for the Commission to develop its approach in its Corporate Plan to provide more granularity in respect of the costs of key projects and the anticipated timelines for their completion. Additionally, the KPIs could focus on more measurable quality and cost metrics to better demonstrate value for money, and should provide a degree of challenge for the Commission.

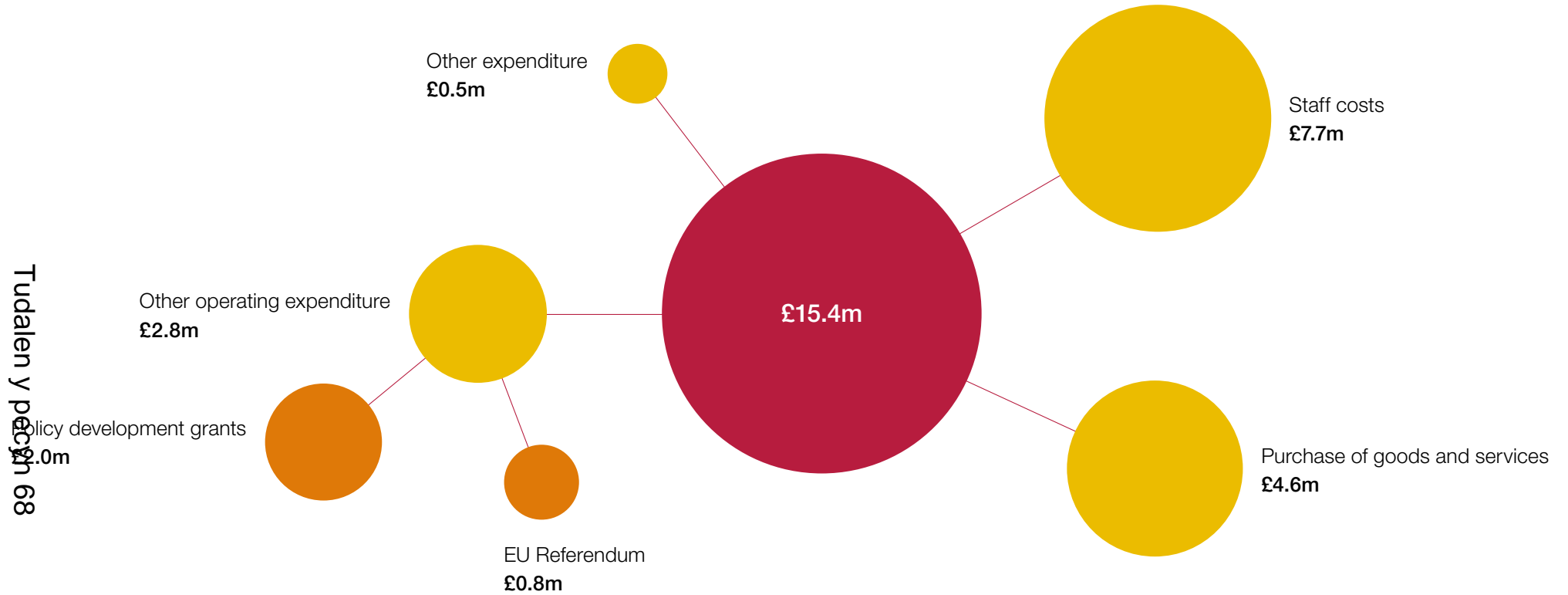
- In reporting the outcomes it is important to demonstrate transparency in the funds that have been used to deliver these. Providing assurance over the use of resources is a key component of the accountability process, confirming that financial resources are used for the purposes intended by Parliament.

- The Commission has a solid track record of sound financial management, it has stayed within its Estimates over the past five years, despite this being a period of intense and unpredictable electoral activity. It has also provided financial statements which have been reliable and which have received clean unqualified audit opinions, confirming that the accounts have been materially true and fair and that resources have been used in accordance with Parliament's intentions.

- Governance Statements contained within the Commission's Annual Report and Accounts have described how effective control frameworks have operated in recent years, and these have been supported by a programme of internal audit, overseen by the Commission's Audit Committee. These arrangements have not highlighted any significant weaknesses or instances where key controls have failed to operate or where the use of resources have been put at risk.

- This section highlights:
 - where the Commission spends its money;
 - the Commission's spending trends;
 - the impact of the EU Referendum on Electoral Commission expenditure; and
 - the allocation of Policy Grants to political parties.

Electoral Commission total operating expenditure of £15.4 million comprised:

Tudalen y pwrthod 68

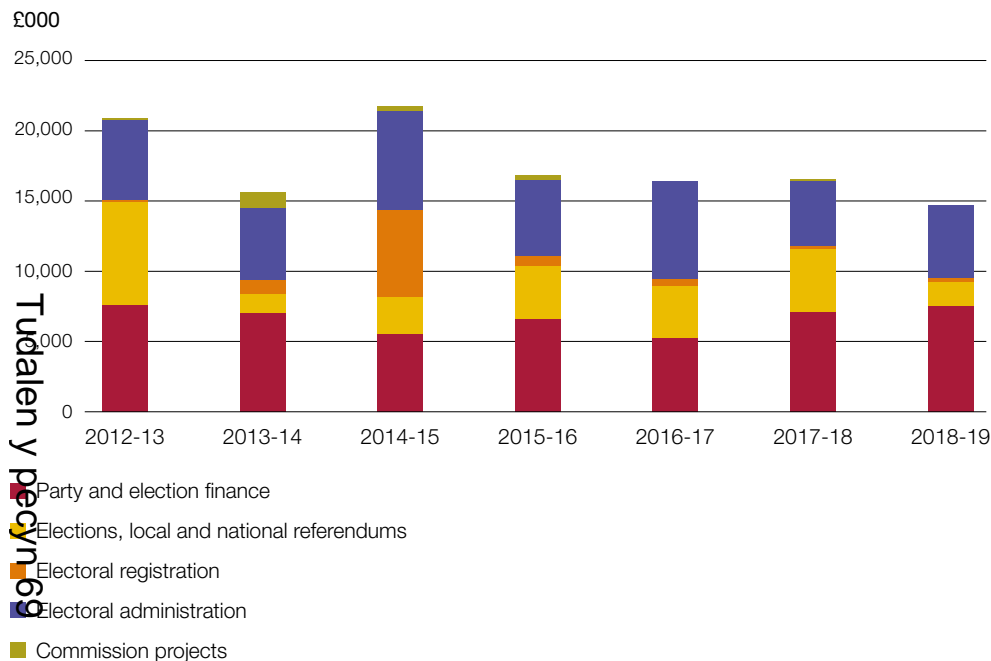
- Notes**
- 1 Figures are taken from the Statement of Comprehensive Net Expenditure and related notes within the Commission's 2018-19 Annual Report and Accounts.
 - 2 Other expenditure includes depreciation, amortisation and provision expense.
 - 3 Totals do not sum exactly due to rounding.

Source: National Audit Office

The Commission's total expenditure in 2018-19 was £15.4m (excludes capital). The Commission spent half of this amount (£7.7 million) on staff costs.

The Commission's expenditure fluctuates depending on election cycle and significant projects the entity undertakes. The expenditure has stayed within a £15 million to £25 million range for the past seven years.

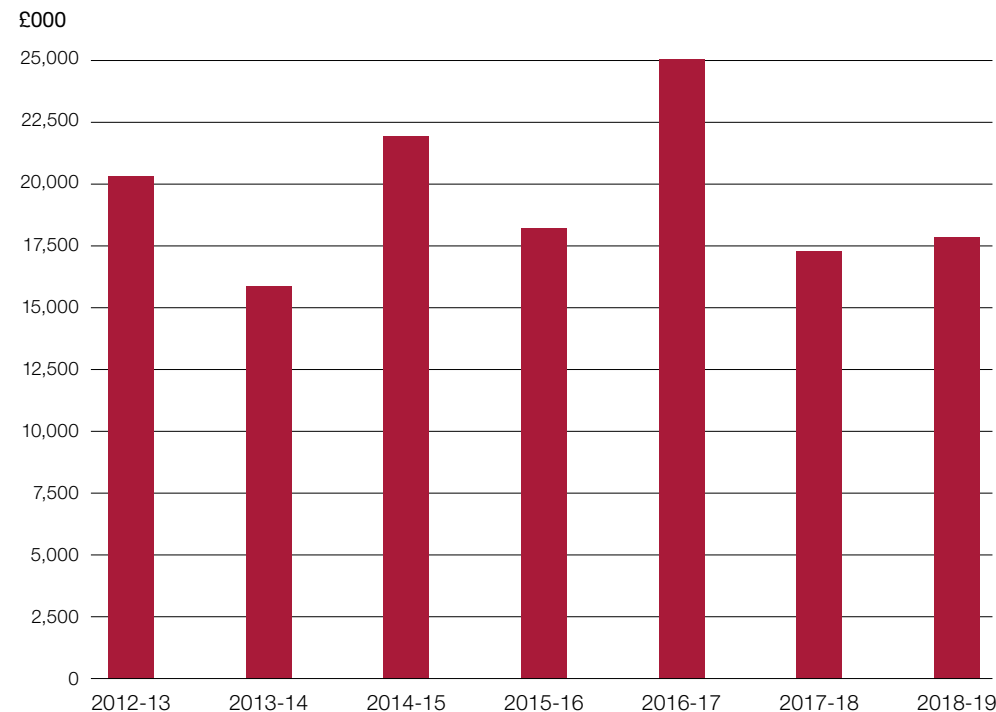
Trend in expenditure by operating segment

- Notes**
- 1 Expenditure comprises Staff Costs, Expenditure per note 2 of the financial statements and Policy Development Grant expenditure. Commission staff costs and corporate overheads are not attributed to programme or project activity, but for the purposes of segmental reporting they are either directly allocated or apportioned as appropriate between Party & Election Finance and Electoral Administration activity.
 - 2 In 2014-15, the Commission's Electoral Registration programme focused on work to maximise registration levels as well as supporting the transition to the Individual Electoral Registration (IER).
 - 3 The non-voted 2016-17 EU Referendum spend is excluded for the sake of comparability.

Source: National Audit Office

Trend in spending of voted resources 2012-13 to 2018-19

- Notes**
- 1 The amounts include Commissioners' fees, but the non-voted 2016-17 EU Referendum spend is excluded from non-voted resource for comparability.
 - 2 Voted expenditure is authorised through the Parliamentary supply process. Non-voted expenditure has separate legislative authority and includes the Commissioners' fees, as they are constitutionally independent of the Executive.

Source: National Audit Office

The Commission's expenditure has remained relatively stable, although it has been impacted by electoral events and the impact of its significant Individual Electoral Registration project.

On 23 June 2016 the UK held a referendum on whether to leave the EU. The Commission engaged the Elections Claims Unit (ECU) in the Cabinet Office to receive and process claims from counting officers (CO) for reimbursements of their costs. Queries were sent from the ECU to the Commission for decision before a final settlement was made. Claims over the maximum recoverable amount were agreed initially by the Commission and then approved by HM Treasury before a settlement was made. As a result of the impact of the UK Parliamentary General

Election in June 2017 the claims process was delayed and they were not processed until October 2018. The total cost of the Referendum to the Commission was £130.1 million as shown below. These costs were classified as non-voted expenditure and were directly charged to the Consolidated Fund, rather than included in the Commission's Estimate. Other costs were incurred by the Cabinet Office in respect of the Referendum.

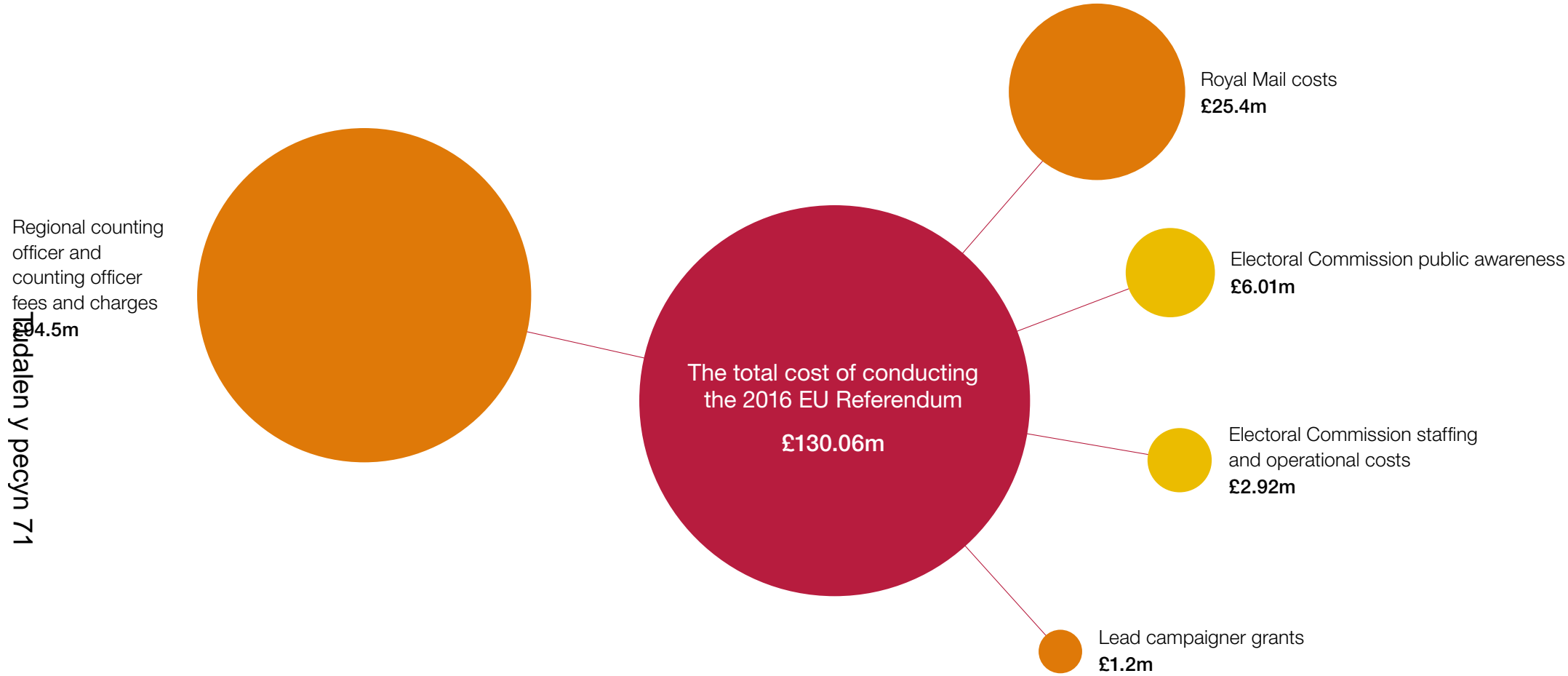
Cost borne by the Electoral Commission in conducting the 2016 EU Referendum, by year, 2015-16 to 2018-19 (£ million)

£m	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	Total
Non-voted					
Lead campaigner grants		1.20			1.20
Regional counting officers and counting officers fees and charges		78.44	11.44	4.66	94.54
Royal Mail costs		25.39			25.39
Voted					
Electoral Commission public awareness	0.80	5.25	-0.03	-0.01	6.01
Electoral Commission staffing and operational costs	0.58	1.46	0.06	0.82	2.92
Total	1.38	111.74	11.47	5.47	130.06

Note
1 Figures are rounded to two decimal places.

The cost of conducting the 2016 EU Referendum *continued*

Total cost to the Electoral Commission of conducting the EU Referendum (£ million)

Regional counting officer and counting officer fees and charges
£4.5m

Tudalen y pecyn 71

- Voted expenditure
- Non-voted expenditure

Notes

1 Voted expenditure is authorised through the Parliamentary supply process. Non-voted expenditure has separate legislative authority and includes the Commissioners' fees, as they are constitutionally independent of the Executive.

2 Totals do not sum exactly due to rounding.

Source: National Audit Office

Where the Commission spends its money: Section 13 and policy development grants

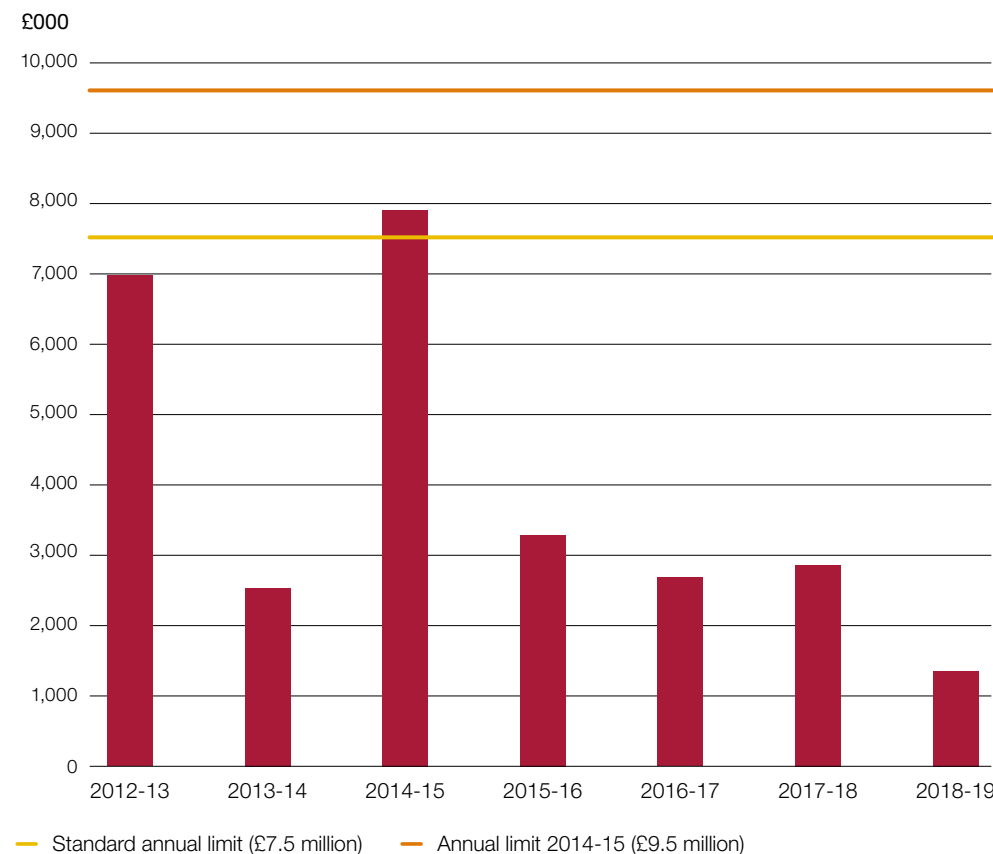
Section 13 expenditure

Section 13 of the PPERA requires the Commission to promote public awareness of current and pending electoral systems in the UK (it excluded the EU Referendum campaign). The Commission does this via programmes of education and information or by making grants to others to enable them to carry out such programmes.

Section 13 expenditure is capped by statutory instrument at £7.5 million per financial year. Typically the Commission's expenditure on Section 13 activities is significantly lower than this annual limit. It spent £1.35 million on this work in 2018-19; the previous year was impacted by the snap election in June 2017. Expenditure in 2014-15 was dominated by the Commission's work to support the transition from household to individual electoral registration (IER); the limit was raised to accommodate this.

The Commission has demonstrated to us that it undertakes significant work to evaluate the use of these funds, seeking audience feedback on new advertising and undertaking formal evaluations using the Government Communication Service Evaluation Framework. It also uses other partners and NGOs to direct audiences to its own media platforms, reducing costs and helping it target harder-to-reach groups. It monitors effectiveness of its campaigns by recording audience 'hits' and will tailor its campaigns accordingly. It does all of this within an approach which seeks to scrutinise and challenge the costs of awareness campaigns to ensure spend is cost-effective.

Section 13 expenditure 2012-13 to 2018-19

Note

1 Figures based on public awareness expenditure subject to the Section 13 cap only, taken from Electoral Commission annual accounts.

Source: National Audit Office

The £7.5 million limit on Section 13 public awareness expenditure is much higher than the Commission typically requires, but it has good arrangements in place to review the value for money of this activity. On policy grants, the formula for distribution is set under legislation, and expenditure is subject to validation by the Commission to confirm that grant conditions have been met.

Where the Commission spends its money: Section 13 and policy development grants *continued*

Policy development grants

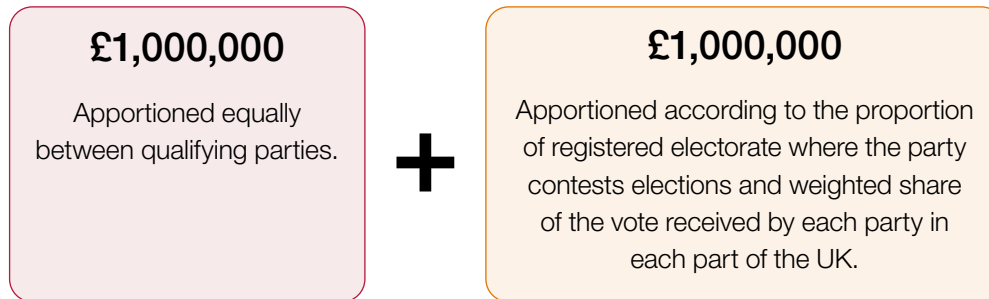
Under Section 12 of PPERA the Commission administers a scheme that pays policy development grants to registered political parties. The Commission must allocate £2 million each year to qualifying parties to assist with the cost of developing manifesto policies for: local government, the National Assembly for Wales, the Northern Ireland Assembly, or Scottish, Westminster or European Parliamentary elections. To qualify, a party must:

- be registered with the Commission;
- have at least two sitting MPs in the House of Commons on 7 March prior to the year in question; and

both of whom must have taken the oath of allegiance provided by the Parliamentary Oaths Act 1866.

Iudalen y pecyn 73

The grant available to each qualifying party is determined by a formula approved by Parliament and the expenditure is subject to audit and scrutiny by the Commission to determine if the funds have been expended for the purposes intended.

In 2018-19 the grant expenditure by qualifying parties was as follows:

The Commission's Five-Year Plan signposts the delivery of a number of corporate projects, although it does not include details of the timings and milestones for their delivery. We highlight below some of the key corporate projects referred to in the Plan. The NAO has looked at other projects in previous years, a summary of key reports is included in Appendix Two.

Website redevelopment

Commission's goal: To be an independent and respected centre of expertise.

Project description: The Commission undertook a project to review (Phase 1) and develop (Phase 2) its corporate website, the previous version of which had been launched in September 2013.

Expected benefits: To provide a website that is designed and built based on the needs of stakeholders and provides a much improved user experience.

Budget: Phase 1: £60,000 and Phase 2: £70,000. Spend at December 2019 on Phase 2: £26,000. Budget does not include staff costs.

Planned completion date: March 2018 (Phase 1) October 2019 (Phase 2).

Completion: The Commission launched its new corporate website in July 2019. The project is currently awaiting closure, subject to a lessons learned exercise, which was postponed due to the General Election in December 2019.

Further plans: The Commission set out in its interim Corporate Plan for 2020-21 to 2024-25 that it plans to develop its corporate website further by updating and revising the research content it contains, including a project to use open data and digital tools to improve accessibility and to present information in accessible visual formats.

Source: Information was taken from most recent project-related documentation and management reports used by the Electoral Commission. This information is unaudited.

Canvass reform

Commission's goal: To enable the continued delivery of free and fair elections and referendums.

Project description: The project covers five broad areas. The first four are focused on canvass reform changes in Great Britain – providing a revised suite of voter materials, a refreshed set of electoral registration officers (ERO) guidance, a new framework for ERO performance standards and a programme to monitor the impact of the changes. The final workstream is focused on the Commission's work to support the delivery of the Northern Ireland canvass.

Expected benefits: EROs will have more streamlined canvassing leading to greater efficiency and ability to ensure effective registration.

Budget: Total budget for 2019-20 is £435,427. Actual spend as at December 2019 was £499,960. The Scottish Parliament and the Welsh Parliament are expected to fund franchise change elements of the project, a proportion of user testing and some design costs – this is to be confirmed. The budget for 2020-21 is £36,000.

Planned completion date: 2020. The Commission anticipates that the passing of UK legislation and the 2019 General Election mean it is likely to need to re-plan its timetable.

Update on progress: The Commission completed its consultation and user testing of draft materials at the end of 2019 and intends for them to be signed off by ministers in February 2020. ERO guidance is currently being updated. It is currently consulting on a new set of performance standards for EROs. It is finalising its plans for monitoring, including data collection and research with selected EROs. It is developing a full timetable for the delivery of its work to support the Electoral Office for Northern Ireland. The Commission has identified risks in relation to the project from the tight timescales, impact of the 2019 General Election and timing of reforms in Scotland and Wales.

Key activities: The Commission is re-planning key deliverables as a result of the impact of the General Election in 2019. It has discussed changes with key external stakeholders.

In November 2019 the Commission decided to postpone non-essential project work until after the UK General Election in December 2019. As at November 2019 seven of the 11 corporate projects were subject to delays as a result of the General Election, as operational work took priority.

Ways of Working project

Commission's goal: To provide value for money.

Project description: The project aims to deliver digitally enabled business change to reflect the expectations on a modern employer and ensure the core ICT offering can support those changes.

Expected benefits: Refurbished premises, better technology and more flexible working practices.

Budget: As at January 2020 the budget was £1,528,465 (includes £258,000 staff costs) with year to date spend of £41,312 as at December 2019.

Planned completion date: by 2022.

Update on progress: As at December 2019 the laptop contract had been signed off; Local Area Network (LAN) equipment and Wide Area Network (WAN) circuit had been installed at the Commission's premises on Bunhill Row.

Key activities: As at December 2019 the Commission's upcoming activities on the project were to complete the lease arrangements for the Bunhill Row accommodation, completing the WAN and Wi-Fi surveys and laptop development work.

Political finance system (Political Finance Online)

Commission's goal: To ensure an increasingly trusted and transparent system of regulation.

Project description: Delivery of a new Political Finance Online system to support parties and campaigners to deliver their financial returns efficiently. The system is used by Commission stakeholders to maintain their organisational details and report their financial returns to the Commission.

Expected benefits: A new and more efficient system.

Budget: £966,571. The revised forecast to complete was £1,067,500 in November 2019. The project spend to date is £502,931. These figures include staff costs.

Planned completion date: Go-live date of January to March 2020, previously agreed with the Speaker's Committee. Revised in November 2019 to January 2021.

Update on progress: The go-live date was revised after consultation with the parties and to also reflect the best implementation timing for the users. This means that staff costs related to this project will increase. The Commission considers that the case for continuing the project is strong despite rising costs. It judges that maintaining the existing system is challenging and would become very risky during the project to upgrade it, which would now be substantially longer than the time estimated to complete the new system.

Key activities: As at November 2019 testing continued on the project and the Commission was in commercial discussions with the supplier to agree contract variation.

Source: Information was taken from most recent project-related documentation and management reports used by the Electoral Commission. This information is unaudited.

The Commission does not have a consistent approach to the allocation of indirect and overhead costs to its projects; this may understate the overall costs of project delivery. The Commission considers its approach to be pragmatic in its circumstances. Staff feedback has highlighted the potential to improve the overall approach to managing project activity within the Commission.

Around half of the Commission's costs are incurred on the employment of its staff. Delivery of the Commission's objectives is dependent upon the skills and capacity of its workforce. In this section we:

- explore the key staff metrics;
- present results from the Commission's latest staff survey; and
- look at the Commission's People Strategy.

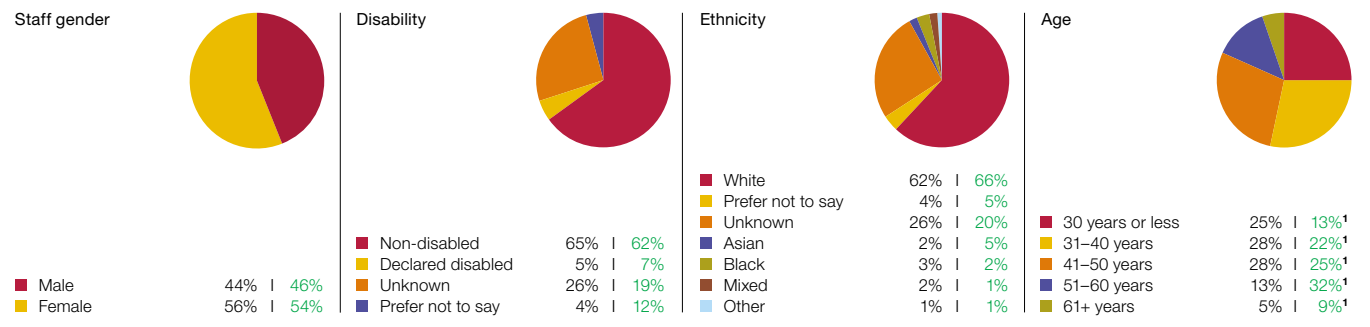
The Commission has a generally younger workforce compared with the civil service and a higher proportion of female staff but a slightly smaller proportion of disabled staff. Where declared, the mix of ethnicity at the Commission is broadly comparable with the civil service.

The Commission is a small organisation and in January 2020 had a total of 159 staff. Staff are relatively evenly spread between communications policy and research, electoral administration and guidance, finance and corporate services and regulation.

The Commission is developing a new People Strategy, which sets out the Commission's approach and ambitions for its people. The plan includes actions to facilitate a culture where employees are able to perform their roles effectively and achieve a continued pipeline of high-calibre people.

The Commission plans to launch this strategy soon and implement it over the next five years of its Corporate Plan.

Workforce in the Electoral Commission as at 31 December 2019

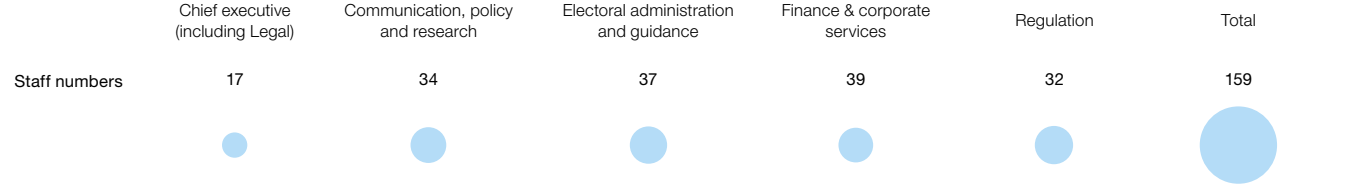

■ Against civil service 2017-18 (latest available data)

Notes

- ¹ The civil service age bands are 16-19; 20-29; 30-39; 40-49; 50-59; 60-64; 65 and overs so are not exact comparisons for the Commission's data. It does not include Commissioners.
- ² The above data do not include Commissioners.

Staff breakdown January 2020

The Commission is a small organisation; its workforce has a younger age profile than the civil service. Its diversity is broadly in line with these benchmarks.

The Commission is not part of the Civil Service People Survey, but conducts its own annual Employee Engagement Survey. The most recent survey was conducted in October 2018 and achieved a 95% response rate, compared with the civil service overall response rate of 66%.

The overall engagement score of employees in 2018 was 65%, which is lower than the 68% scored in 2017 and the 73% in 2016. This is higher than the civil service benchmark of 62% in 2018. The single best response was for the Commission's flexible working arrangements, such as compressed hours and home working, where 89% of staff agreed that it brought benefits to them and their work. This has been the case for the previous four Employee Engagement Surveys.

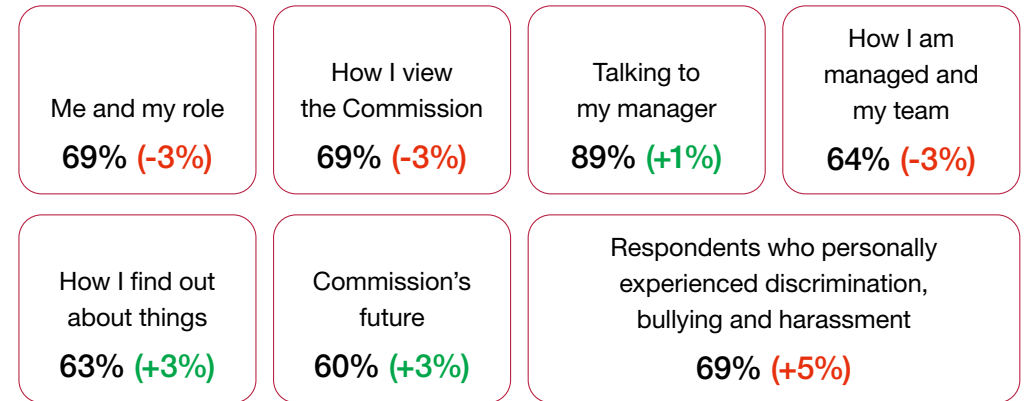
Commission staff were least satisfied with the programme and project management approach, with only 52% of staff agreeing that the programme and project management approach improves coordination and timely delivery of activities.

The percentage of staff experiencing bullying or harassment rose from 7% in 2017 to 24% in 2018, with 24% of staff stating they had seen behaviour towards another person that they considered bullying or harassment, compared with 11% in 2017.

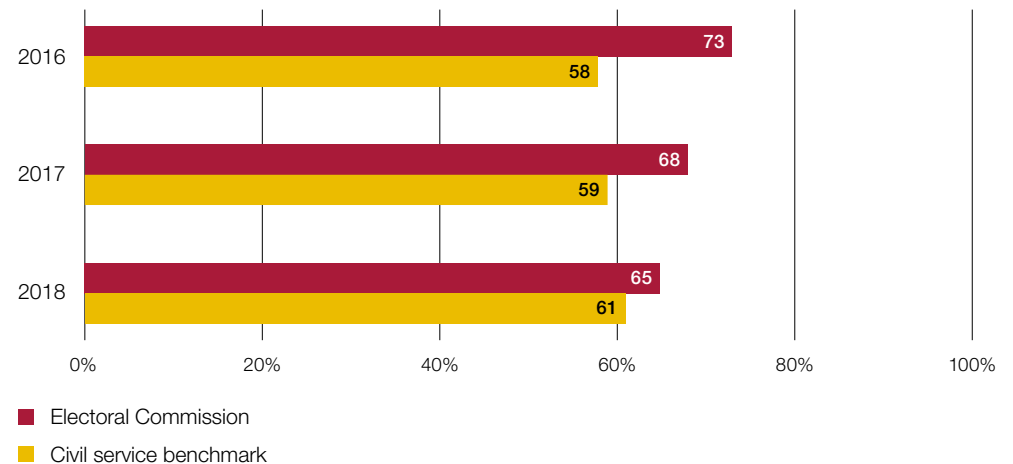
One of the Commission's most improved themes in 2018 was in response to questions about the Commission's future. However, the results were still below those achieved in 2016. The percentage of staff saying they were confident in the Senior Leadership Group's ability to position the Commission well for future challenges was 61% (2017: 58%; 2016: 69%) and the percentage of staff saying over the last year they had had the opportunity to contribute their views on the future direction of the Commission was 62% (2017: 62%; 2016: 78%).

However, staff turnover rates were significant, with total staff turnover in 2018-19 of 31.7%. The Commission recognises these issues and the importance of its people in delivering its aims, and will launch a new People Strategy during 2020, which will link with the Corporate Plan and seek to address the issues emerging from the staff survey results.

Attitudes of staff in 2018 compared with 2017, who felt positive about:

Engagement index 2016 to 2018

Source: National Audit Office

The Commission's staff engagement score has fallen in its last two staff surveys to 65%. The Commission is launching a new People Strategy during 2020 and aims to improve staff engagement scores and staff retention rates as a result. The Commission has not set out in its Corporate Plan the timescale for implementing its People Strategy.

The guidance [published on the NAO website](#) sets out the general principles behind producing high-quality performance information. This information should be used to measure an organisation's progress towards its objectives. The below principles are a good starting point to consider what policies and processes work and why, while also allowing for an effective accountability process.

In developing a performance measurement framework, 'FABRIC' provides a prompt for the elements of a good framework:

Focused:

on the organisation's aims and objectives; any performance measures used should map clearly onto objectives and priorities.

Appropriate:

to, and useful for, decision-makers within the organisation, and meeting the needs of stakeholders outside the organisation.

Balanced:

giving a picture of what the organisation is doing, covering all significant areas of work.

Robust:

for example, to withstand organisational or personnel changes.

Integrated:

with the organisation's business planning and management processes.

Cost-effective:

balancing the benefits of performance information against the costs.

To be effective, the framework requires good performance measures. These are ones that are:

Relevant:

to the purpose of the performance framework and to what the organisation is aiming to achieve.

Able to avoid perverse incentives:

and should not encourage unwanted or wasteful behaviour.

Attributable:

the activity measured must be capable of being influenced by actions that can be attributed to the organisation; with clarity about where accountability lies.

Well defined:

with a clear, unambiguous definition so that data will be collected consistently, and the measure is easy to understand and use.

Timely:

producing data quickly and frequently enough for the intended purposes, and informing timely decision-making.

Reliable:

reflecting stable and consistent data collection processes across collection points and over time.

Comparable:

with either past periods or similar programmes elsewhere.

Verifiable:

with clear documentation behind it, so that the processes that produce the measure can be validated.

Our reports have highlighted areas for improvement for the Commission and this slide highlights key themes. In general our conclusions about the Commission's arrangements have been positive. Subsequent pages highlight progress the Commission has made in implementing our recommendations.

Tudalen y pecyn 79

Understanding the relative value of different activities

Our 2016 report *Oversight of Electoral Registration Officers (EROs)* during the Individual Electoral Registration project found that the Commission did not routinely seek feedback from EROs about the usefulness of its guidance or keep a consistent record of the extent to which EROs used the Commission's resources. This made it difficult for the Commission to know which of its activities had the most impact or to identify and disseminate best practice to EROs.

Similarly our 2012 report *Regulation of Party and Election Finance* recommended that the Commission should obtain further feedback from stakeholders on what advice and guidance is most useful to them, in order to further reduce the volume of guidance and increase its cost-effectiveness. We also reported that by understanding where it is exerting the most influence and where there are areas which need further attention, the Commission could develop more outcome-focused performance measures.

A review of the *Electoral Commission's Cost Reduction Work* (2011) recommended that the Commission consult with key stakeholders to understand what Commission outputs they value, allowing the Commission to re-prioritise its workload while targeting further savings. The Commission consulted with stakeholders regarding the Commission's future direction as part of the 2016-17 strategic review.

Performance measurement and reporting

Our 2016 report *Oversight of Electoral Registration Officers* (EROs) during the Individual Electoral Registration project found that although the Commission used relevant and appropriate performance standards to assess the work of EROs, the Commission could not evidence the completeness or consistency of its reviews of ERO performance.

Our report *The Electoral Commission's role in the Individual Electoral Registration project* (2015) found that project management had strengthened, but a lack of specific objectives made it hard to demonstrate whether the Commission's aims had been achieved and increased the risk that the Commission is held to account for events outside its control. In addition, we identified the absence of costing mechanisms to fully identify the full costs of delivering projects.

A review of the *Electoral Commission's Cost Reduction Work* (2011) recommended that the Commission should examine new ways of measuring and reporting the cost reductions it is achieving in event-related spending and distinguish between where the Commission is simply doing less and where it is operating more efficiently.

Report	Conclusion
<i>Oversight of Electoral Registration Officers</i> during the Individual Electoral Registration project.	The Commission had insufficient information to assess the value for money of its support to EROs.
<i>The Electoral Commission's role in the Individual Electoral Registration project.</i>	The Commission was effectively managing the risks of a high-profile project and was on target to deliver the work on time, within budget.
The Electoral Commission's analysis of the cost of the Parliamentary voting system (AV) referendum.	The Commission's cost analysis was high quality, based on accurate data and good value.
<i>Regulation of Party and Election Finance.</i>	Against a background of diminishing resources, the Commission has become a more proportionate, effective and accessible regulator.
<i>A review of the Electoral Commission's Cost Reduction Work.</i>	We assessed the Commission had delivered good value for money in its structured cost-reduction work.

Our reports since 2011 have found the Commission achieves value for money, but has sometimes struggled with performance measurement, the full costs of its projects and in understanding the relative value for money of its different activities. In addition our reports have highlighted the benefits of obtaining regular stakeholder feedback about the effectiveness of its outputs.

Oversight of Electoral Registration Officers during the Individual Electoral Registration project (2016)

We recommended the Commission should:	The Commission responded by:	Status
<p>Implement more effective monitoring of its reviews of EROs' activities by:</p> <ul style="list-style-type: none"> confirming checks are complete and that reviewers have sufficient evidence to support their decisions; ensuring decisions are consistent across the Commission; and identifying EROs who are delivering good practice relative to others, so that others can learn from them. 	<p>Following a review of lessons learned from the last focused period of ERO monitoring, the Commission implemented an improved process, in time for monitoring of the 2016 canvass.</p>	
<p>Develop a way to evaluate the value for money of its different activities by:</p> <ul style="list-style-type: none"> routinely gathering feedback from EROs on the usefulness of the Commission's support and guidance activities; and assessing the relative costs of its different activities. 	<p>In October 2016, the Commission implemented the methodology for reviewing our ERO guidance in the same way that it reviews election guidance for returning officers, with regular feedback from those using it.</p> <p>Update from the Commission confirmed that it now gathers feedback regularly from EROs on the usefulness of Commission support and guidance activities as part of standard business delivery work.</p> <p>As part of the construction of the 2017-18 Business Plan, the Commission constructed a budget that apportioned time and costs to activities for all staff within the Commission. This provided an opportunity for senior management to review activities, their outcomes and whether they contributed to the Commission's business. However, the resource required to produce this information was significant. Balanced against the value of the data produced, it was agreed this was not beneficial in 2018-19. The Commission subsequently decided not to continue to report on staff time in this way.</p>	

Tudalen y pecyn 81

The Electoral Commission's role in the Individual Electoral Registration project (2015)

We recommended the Commission should:	The Commission responded by:	Status
<p>Ensure its role within projects is clearly defined to avoid confusion about responsibilities or accountability, including agreeing responsibility for risk management with its delivery partners.</p>	<p>The Commission has put this recommendation into practice as part of its work in planning for the creation of the new Modern Electoral Registration Programme, which was established by the Cabinet Office. The Commission has worked to ensure that the Programme Definition Document provides clarity over the scope of the programme as a whole and has established a Terms of Reference document with the Cabinet Office to clarify roles and responsibilities of all involved. The Commission will be reviewing this at regular intervals to ensure it remains appropriate throughout the programme.</p>	
<p>Strengthen project management by formalising reporting requirements for key projects to the Commissioners and ensuring accountability for managing risks is clearly documented in the risk register.</p>	<p>The Commission has established reporting requirements for key projects. The Commissioners will be informed of the progress and significant risks of key projects via the monthly chief executive update and the quarterly performance report. All projects maintain a risk register with clear accountability and action timescales. Project boards are required to regularly review the projects' risk register. Compliance is monitored by the Commission's PMO function.</p>	
<p>Review the way it develops its performance measures to ensure they are directly relevant, measurable and based on elements within the Commission's control.</p>	<p>This recommendation has been implemented as part of the completion of the Corporate Plan 2016-17 to 2020-21. The Commission's corporate measures are now split into two categories:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Key performance measures and targets (these are under the Commission's control and it has developed them to track activity and progress). • Indicators of the Commission's operating environment (these are measures that concern activities where the Commission seeks to influence, but has limited control over the outcomes). <p>The Commission monitors these measures to give it an indication of the overall health of the democracy, and to help it to understand where the Commission need to focus its efforts.</p>	
<p>Ensure that it reviews what worked well on this project to identify lessons learned for its wider project management approach.</p>	<p>A lessons learned report was drafted and approved by the Programme Board in September 2016, approved by the PMO and was provided to the Executive Team in early October 2016.</p>	

The Electoral Commission's analysis of the cost of the Parliamentary voting system referendum (2014)

We recommended the Commission should:	The Commission responded by:	Status
<p>Continue to advocate strongly for detailed cost analyses to be performed after all national polls in the United Kingdom and consider whether, given access to the necessary data and resources, it can perform them itself.</p>	<p>The Commission wrote in October 2014 to relevant bodies outlining the contents of the NAO review and emphasising the value of public reporting of cost data. Both the Scottish Parliament and the Welsh Parliament have subsequently agreed to make such data available. In addition, the Cabinet Office has committed to publish its data when resources permit.</p> <p>The challenge going forward is to establish a wider analysis of the various available data to identify trends and to seek opportunities for efficiencies. The Cabinet Office has indicated its support for such work but does not currently have the resources available to lead. There are some linkages with wider monitoring of the costs of electoral activity within local authorities.</p>	
<p>Agree with the Cabinet Office a way for the costs of elections between 2009 and 2011 to be analysed and published, so that stakeholders can have timely access to trend data.</p>	<p>Cabinet Office has published the costs of the elections between 2009 and 2011 and has also published the costs of elections since then.</p>	
<p>Agree with the Cabinet Office who will analyse the costs of forthcoming elections in May 2014.</p>	<p>The Commission worked with the Cabinet Office to agree that the Cabinet Office would publish the costs of the 2014 European elections in December 2016.</p>	
<p>Assess the merits of targeting further comparative data at groupings of similar local authorities for the purpose of improving efficiency.</p>	<p>The Commission believes that this level of analysis is for local authorities to pursue based on their own needs and appropriate comparators. The Commission will aim to ensure data are made available in media that will support such analysis where required.</p>	
<p>Work with the Cabinet Office to develop a way of categorising expenditure on elections, so that there is more consistency in claimants' returns in future and less misclassification, and consideration should be given to the costs and benefits of introducing an electronic submission process.</p>	<p>The Commission has worked closely with Cabinet Office to ensure costs are classified in a consistent and meaningful basis that supports effective reporting and comparison. Claims are currently completed and submitted electronically although evidence supporting expenditure is currently held in hard copy form.</p>	

Tudalen y pecyn 88

The Electoral Commission's analysis of the cost of the Parliamentary voting system referendum (2014)

We recommended the Commission should:	The Commission responded by:	Status
<p>Include specific questions on which advice and guidance formats users and stakeholders find most helpful, and should reduce further the volume and cost of the guidance it produces.</p>	<p>There was extensive consultation undertaken as part of the development of the delivering modern guidance project. The new approach to delivering guidance was developed using this feedback and implementation began in 2019 as planned.</p>	
<p>Develop a 'spheres of influence' model to assess where it is exerting most influence and whether there are areas that need further attention, which would also help it develop more outcome-focused performance measures.</p>	<p>The Commission's communications teams have developed detailed plans for stakeholder engagement since this recommendation was made, based on stakeholder mapping and a focus on priority issues. This work will continue to be developed and strengthened in the coming period.</p>	
<p>Keep its processes for checking the permissibility of donations under review, to ensure that they accurately reflect the risks involved. The Commission undertakes a full check of all such donations but should keep under review the risks and benefits in moving to a sample-based approach.</p>	<p>The Commission considered this recommendation and has implemented a sample-based approach.</p>	

Tudalen y pecyn 84

Elin Jones AS

Y Llywydd a Chadeirydd y Pwyllgor Busnes

22 Hydref 2020

Annwyl Elin

Craffu ar reoliadau Covid-19

Diolch am eich llythyr dyddiedig 8 Hydref 2020, a drafodwyd gennym yn ein cyfarfodydd ar 12 Hydref a 19 Hydref 2020.

Roedd eich llythyr yn ceisio canfod a fyddai'n briodol bod Llywodraeth Cymru yn tynnu sylw at Reoliadau newydd lle'r oedd yr egwyddor sylfaenol eisoes wedi bod yn destun craffu, er mwyn galluogi'r Pwyllgor Busnes i wneud penderfyniad ynghylch lefel y gwaith craffu pellach a allai fod yn ofynnol cyn y ddadl. O ganlyniad, gwnaethoch ofyn am ein barn ynghylch a oedd posibilrwydd o alluogi rhai Rheoliadau sy'n gysylltiedig â Covid-19 i gael eu blaenoriaethu i'w trafod mewn amgylchiadau o'r fath.

Nid ydym yn credu bod yr opsiwn a awgrymwyd gan y Pwyllgor Busnes yn briodol am sawl rheswm. Yn ein barn ni, ni ddylai cymeradwyaeth ar gyfer unrhyw fath o ddeddfwriaeth fod ar sail 'mewn egwyddor'. Felly nid ydym yn gweld y bydd gennym rôl wrth gymeradwyo (neu wrthod) unrhyw asesiad gan Lywodraeth Cymru bod cyfres benodol o reoliadau, mewn egwyddor, yr un fath â chyfres flaenorol. At hynny, byddai gwerth asesiad o'r fath yn amheus yn ein barn ni, o gofio er y gallai cyfres newydd o reoliadau ddilyn amcan polisi tebyg, y gallent fod yn destun pwyntiau i adrodd yn eu cylch o dan Reol Sefydlog 21.2 neu 21.3 o hyd.

Credwn fod ein gwaith craffu ar yr holl reoliadau Covid-19 wedi bod yn effeithlon ac amserol. Rydym wedi adrodd ar y mwyafrif o reoliadau sy'n ddarostyngedig i'r weithdrefn gwneud cadarnhaol cyn pen 14 diwrnod ar ôl gosod yr offeryn. Yn y mwyafrif o achosion, mae hyn wedi galluogi'r Senedd i bleidleisio ar a ddylai'r rheoliadau aros mewn grym ymhell cyn yr 28 diwrnod a ganiateir yn ôl *Deddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984* a'r 40 diwrnod a ganiateir yn ôl *Deddf y Coronafeirws 2020* (y cydsyniodd y Senedd iddi ym mis Mawrth eleni). Byddem hefyd yn dymuno tynnu sylw at y ffaith bod mwyafrif y rheoliadau gwneud cadarnhaol wedi'u gosod ar ddydd

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

SeneddDCC@senedd.cymru

0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

SeneddLJC@senedd.wales

0300 200 6565

Gwener; mae hyn, ynghyd â'n slot cyfarfod ar fore Llun yn golygu y bu, yn anochel, bwlch o wythnos rhwng y gosod a chraffu ar y rheoliadau gan y Pwyllgor, waeth beth fu'r gwaith a oedd yn angenrheidiol i baratoi adroddiadau i'w hystyried gan y Pwyllgor. Rydym hefyd yn tynnu sylw at sylwadau Vaughan Gething AS, y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, yn y Cyfarfod Llawn ar [6 Hydref 2020](#), yr ydym yn eu croesawu:

“Rwyf i hefyd yn croesawu'r ffaith bod y pwyllgor, o bryd i'w gilydd, wedi ein helpu ni o ran cysondeb mewn darpariaethau deddfwriaethol. Mae hynny'n rhan o bwynt y craffu. Rydym ni'n gwneud y rheoliadau hyn mewn modd cyflym oherwydd y darlun sy'n newid yn gyflym o ran y coronafeirws, ac rwy'n credu bod gwerth i'r pwyllgor ymgymryd â'i swyddogaeth graffu cyn i'r ddeddfwrfa wedyn allu arfer ei swyddogaeth wrth benderfynu pa un a all y rheoliadau hyn barhau ai peidio.”

Rydym, serch hynny, wedi ystyried amrywiaeth o opsiynau i hwyluso proses graffu gyflymach fyth. Gwnaethom drafod a fyddai cyfarfod yn amlach nag unwaith yr wythnos yn hwyluso'r gwaith craffu ar reoliadau a osodir gan Lywodraeth Cymru ar wahanol adegau yn ystod yr wythnos waith flaenorol. O ystyried arfer Llywodraeth Cymru o osod mwyafrif y rheoliadau gwneud cadarnhaol ar ddydd Gwener, gwnaethom hefyd ystyried a fyddai'n ymarferol symud slot cyfarfod rheolaidd ein Pwyllgor i fore Mercher, er mwyn ystyried rheoliadau a wnaed y dydd Gwener blaenorol ac i osod adroddiad mewn pryd ar gyfer dadl y prynhawn hwnnw. Gwnaethom hefyd drafod a allem roi ymrwymiad ffurfiol i adrodd ar reoliadau gwneud cadarnhaol o fewn terfyn amser o 14 diwrnod.

Daethom i'r casgliad, fodd bynnag, bod dulliau o'r fath yn debygol iawn o arwain at broblemau sylweddol o ran amserlennu ar gyfer Llywodraeth Cymru ac Aelodau o'r Senedd. At hynny, o ystyried cymhlethdod y ddeddfwriaeth hon, mae unrhyw ffurfioli o ran ein trefniadau presennol ar gyfer craffu ar ddeddfwriaeth sy'n gysylltiedig â Covid-19 angen ei ystyried ochr yn ochr â nifer cynyddol o ddeddfwriaeth sy'n ymdrin ag ymadawiad y DU â'r UE, yn anad dim oherwydd y gallai ffurfioli o'r fath ei gwneud yn ofynnol i gael adnoddau ychwanegol neu batrymau gwaith gwahanol. Mae'r pwynt olaf hwn yn arbennig o berthnasol o ystyried bod ein cylch gwaith yn golygu bod ein rhaglen waith wedi'i chyfyngu'n fawr ar hyn o bryd gan y gwaith craffu angenrheidiol a phwysig ar is-ddeddfwriaeth sy'n ymwneud ag ymadael â'r UE a memoranda cydsyniad deddfwriaethol ar gyfer Biliau sy'n ymwneud ag ymadawiad y DU â'r UE, gan gynnwys Bil Marchnad Fewnol y DU sy'n arwyddocaol o ran y cyfansoddiad.

Rydym yn cydnabod bod materion sy'n ymwneud â'r pandemig wedi'u blaenoriaethu yn amser y Llywodraeth yn ystod sesiynau'r Cyfarfod Llawn. Gwnaethom hefyd ystyried a allai Llywodraeth Cymru ystyried defnyddio'r weithdrefn gadarnhaol ddrafft os yn bosibl o gwbl wrth lunio deddfwriaeth sy'n gysylltiedig â Covid-19 o dan adran 45C o Ddeddf 1984. Er ein bod yn gwerthfawrogi efallai na fydd hyn yn ymarferol, byddem yn annog Llywodraeth Cymru i ystyried a oes cyfleoedd o gwbl i'w defnyddio.

Byddwn yn parhau i wneud popeth o fewn ein gallu i sicrhau bod gwaith craffu ar reoliadau sy'n gysylltiedig â Covid-19 yn cael ei gynnal mewn modd amserol. Fodd bynnag, nid ydym yn credu y dylid peryglu ein swyddogaeth graffu o dan unrhyw amgylchiadau.

Anfonaf gopi o'r llythyr hwn at Gadeiryddion pob pwyllgor.

Yn gywir

Mick Antoniw AS

Cadeirydd

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg
We welcome correspondence in Welsh or English

